

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1

ปริญญานิพนธ์
ของ
นิศา การุญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม 2551

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1

ปริญญาณิพนธ์
ของ
นิตา การุญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1

บทคัดย่อ
ของ
นิตา การุญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

พฤษภาคม 2551

นิตา การุญ. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์, อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง.

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดกับความสามารถในการอ่าน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุดรธานี เขต 1 ที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 515 คน ได้มาโดย การสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายและ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 120.53, 52.29, 68.4, 19.09 และ 24.08 ตามลำดับ

2. ตัวแปรเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.379 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความสามารถในการอ่าน มีค่าเท่ากับ 0.144 แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร วัดลักษณะร่วมกันกับความสามารถในการอ่านได้ร้อยละ 14.4

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่านและความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด ส่งผลในทางบวกต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.097 ถึง 0.227 สำหรับตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ .227 รองลงมาคือ นิสัยรักการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและเจตคติต่อการอ่านซึ่ง มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.123, 0.104 และ 0.097 ตามลำดับ

FACTORS EFFECTING ON ABILITY OF READING OF MATHAYOM
SUKSA III STUDENTS IN EDUCATION OPPORTUNITY SCHOOLS IN
UDONTHANI EDUCATIONAL SERVICE AREA I

AN ABSTRACT
BY
NISA KAROON

Presentet in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University
May 2008

Nisa Karoon. (2008). *Factor Effecting on Ability of Reading of Mathayom Suksa III Students in Education Opportunity Schools in Udonthani Education Service Area I*. Master thesis, M.Ed. (Educational Measurement). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof Nipa Sripairot, Dr. Saeksan Thongkambanjong.

The purposes of this study were to investigate the relationship and beta weight of factors including attitude toward reading, reading habit, reading promotion environment, concept mapping ability, and reading ability. The subjects consisted of 515 Mathayom Suksa III in 2007 academic year of Education Opportunity schools in Udonthani Education Service Area I, Through stratified random sampling. The instruments for collecting data included questionnaire concerning attitude toward reading, reading habit, and reading promotion environment, concept mapping ability test and reading ability test. Then data were analyzed and presented by simple coefficient correlation and Multiple Coefficient Correlation.

The results revealed as follows:

1. Mathayom Suksa III students' attitude toward reading, reading habit, reading promotion environment, concept mapping ability, and reading ability were at a moderate level with mean of 120.53, 52.29, 68.4, 19.09 and 24.08 respectively.
2. Attitude toward reading, reading habit, reading promotion environment, concept mapping ability were significantly related at .01 level to reading ability with Multiple Coefficient Correlation of 0.379 and all factors could interpret reading ability 14.4 percent.
3. According to beta weight of factors effecting reading ability, it was found that attitude toward reading, reading habit, reading promotion environment, concept mapping ability were significantly positive affected at .05 level to reading ability. The important weights standardized score were 0.097 to 0.227 while factors mostly effected to reading ability were reading promotion environment, reading habit, concept mapping ability, and attitude toward reading, with standardized score of 0.227, 0.123, 0.104 and 0.097 respectively.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1

ของ
นิศา การุญ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่.....เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิน)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้โดย ได้รับการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็นและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีและผู้วิจัยได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสมและอาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ ซึ่งเป็น กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สุพร เข้มเฮง รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ อาจารย์ ชวลิต รวยอาจิณ นางสาววันทนา สนั่นยัณห์และนางศุภจิรา นาคโต ที่ได้กรุณาเป็น ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และคณาจารย์ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้วิจัย อย่างดียิ่งและขอบคุณนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สละเวลาและให้ความร่วมมือในการทำข้อสอบ และตอบแบบสอบถามอย่างตั้งใจ

ขอบคุณเพื่อนๆ ชาววัดผลการศึกษา เพื่อนครูจากโรงเรียนวัดทองสุทธาราม เพื่อนครูจาก วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานีและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อจรงค์ — คุณแม่หวาน การุญ ที่คอยสนับสนุนและเป็นที่ กำลังใจสำคัญในการศึกษาต่อจนสำเร็จ

คุณประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่ บิดา มารดา และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและเป็นที่กำลังใจด้วยดีเสมอมา จนผู้วิจัย สำเร็จการศึกษา

นิศา การุญ

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ประชากร.....	3
	กลุ่มตัวอย่าง.....	3
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	กรอบการวิจัย.....	5
	สมมติฐานการวิจัย.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น.....	7
	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี.....	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	12
	ความหมายของการอ่าน.....	12
	ความสำคัญของการอ่าน.....	14
	องค์ประกอบพื้นฐานของการอ่าน.....	17
	จุดมุ่งหมายของการอ่าน.....	18
	กระบวนการอ่าน.....	20
	การประเมินผลการอ่าน.....	21
	เอกสารเกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน.....	23
	ความหมายของความสามารถในการอ่าน.....	23
	ระดับความสามารถในการอ่าน.....	25
	ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน.....	29
	เจตคติต่อการอ่าน.....	32
	ความหมายของเจตคติ.....	32
	ลักษณะของเจตคติ.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	องค์ประกอบของเจตคติ.....	35
	เครื่องมือวัดเจตคติ.....	35
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน.....	39
	ความหมายของนิสัยรักการอ่าน.....	39
	ความสำคัญและประโยชน์ของนิสัยรักการอ่าน.....	41
	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน.....	41
	สาเหตุที่คนไทยไม่รักการอ่าน.....	43
	การสร้างนิสัยรักการอ่าน.....	43
	ความคิดรวบยอด.....	44
	ความหมายของความคิดรวบยอด.....	44
	ประโยชน์และความสำคัญของความคิดรวบยอด.....	46
	ประเภทของความคิดรวบยอด.....	48
	องค์ประกอบของความคิดรวบยอด.....	49
	กระบวนการในการสร้างความคิดรวบยอด.....	49
	การอ่านกับความคิดรวบยอด.....	52
	สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน.....	53
	การส่งเสริมการอ่านของผู้ปกครอง.....	54
	การส่งเสริมการอ่านจากโรงเรียน	57
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่าน.....	59
	งานวิจัยในประเทศ.....	59
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	62
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
	เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย.....	68
	ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	69
	วิธีการเก็บข้อมูล.....	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผล.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	107
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	151

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น.....	7
2	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี.....	10
3	จำนวนโรงเรียน จำนวนห้องเรียน และจำนวนนักเรียนแยกตามขนาดโรงเรียน.....	65
4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	68
5	ค่าสถิติพื้นฐานของเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและความสามารถในการอ่าน..	86
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความสามารถในการอ่าน.....	87
7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระกับความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	88
8	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	89
9	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน.....	109
10	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด.....	110
11	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน.....	111
12	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน.....	112
13	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน.....	113
14	ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน.....	114
15	ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด.....	116
16	ค่าอำนาจจำแนก (r) ของ แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมอ่าน.....	117
17	ค่าอำนาจจำแนก (r) ของ แบบสอบถามเจตคติต่อการอ่าน.....	118
18	ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน.....	119
19	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	120

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
2 กระบวนการในการสร้างความคิดรวบยอด.....	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างยิ่ง เพราะการอ่านเป็นทักษะในการรับสารที่จำเป็น การอ่านจะช่วยให้มนุษย์ได้รับความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้และการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตทุกๆ ด้าน เป็นกระบวนการทางสมองที่แปลสัญลักษณ์ต่างๆ ที่สามารถมองเห็นให้เกิดความรู้ ความเข้าใจแจ่มแจ้ง ชัดเจน ตรงตามที่คุณเขียนต้องการ และสนองความต้องการของผู้อ่านด้วย การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะแสวงหาความรู้แปลกๆ ใหม่ๆ ได้อย่างกว้างขวางช่วยให้คนได้เพิ่มพูนความรู้ และพัฒนาความคิดของตนเอง ความสำเร็จในชีวิต การเรียน การศึกษา และการประกอบอาชีพหลายอย่างก็ขึ้นอยู่กับ การอ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญ ถ้าคิดให้ละเอียดลึกซึ้งแล้ว จะเห็นได้ว่า ในชีวิตคนเรานั้น แทบทุกอาชีพและระดับชั้น ไม่อาจหลีกเลี่ยงการอ่านได้เลย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียน นิสิต นักศึกษา จะใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับการอ่าน ทั้งนี้เพื่อผลสัมฤทธิ์ในชีวิต การเรียน การศึกษา ของตนเอง รวมทั้งเพื่อเป็นผู้ชนะในการแข่งขัน เพื่อศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ นอกจาก นักเรียน นิสิต นักศึกษาแล้วการอ่านยังจำเป็นกับบุคคลอาชีพอื่น เช่น นักเขียน นักการทูต นักพูด ตลอดจนโฆษก พิธีกร รวมทั้ง

นักธุรกิจต่างๆ ซึ่งบุคคลอาชีพต่างๆ ที่กล่าวมานี้ ก็ต้องใช้ชีวิตการทำงานโดยอาศัยการอ่านประกอบกับการทำงานเพื่อแสวงหาความรู้และคำตอบในเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การทำงานของตนเอง เพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนางานของตนเองให้เกิดความสำเร็จ ความก้าวหน้า ในหน้าที่การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำกล่าวของ แม้นมาส ชวลิต (2530: 6) ที่กล่าวไว้ว่า “มนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็นเรื่องต่างๆ โดยธรรมชาติ ถ้าความอยากรู้ได้รับสนองตอบ คือได้รับคำตอบ สามารถแสวงหาคำตอบด้วยตนเองได้ ก็จะเกิดความพอใจ และอยากรู้ต่อไปให้ลึกซึ้งกว้างขวาง ยิ่งถ้าหากสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ ก็ยิ่งเห็นคุณค่าในการแสวงหาความรู้มากขึ้น ในปัจจุบันการอ่านได้และอ่านเป็น เป็นวิธีการแสวงหาความรู้เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นของเราได้อย่างดี”

คุณค่าของการอ่านนั้นเป็นการให้คำบอกเล่าที่จะนำไปสู่ความรู้ซึ่งจากความรู้นี้จะนำไปสู่ความฉลาด การอ่านเป็นการหาความรู้อย่างประหยัด เป็นการพักผ่อน เป็นการหาความสนุกสนาน ผจญภัย การอ่านเป็นการหาทางแก้ปัญหา โดยเหตุนี้การอ่านจึงเป็นประสบการณ์ทางสุนทรียภาพทางหนึ่ง (ประเทิน มหาจันทร์. 2530: 2 - 3)

ในด้านการศึกษเล่าเรียนการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะในการแสวงหาความรู้ต่างๆ ได้ด้วยตนเอง คนที่มีนิสัยรักการอ่านย่อมแสวงหาความรู้และศึกษเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ แสตรองและคณะ (Strang, Ruth & other. 1967: 11)

กล่าวว่า ในด้านการเรียนกิจกรรมทุกอย่างของนักเรียนประมาณร้อยละ 80 - 90 ต้องอาศัย การอ่านเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชยันต์ เพชรศรีจันทร์ (2533: 1) ที่กล่าวว่า สำหรับกระบวนการเรียนการสอนการอ่านเป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน ในระดับประถมศึกษา เป็นหัวใจของกิจกรรมทั้งหลาย การเรียนของนักเรียนไม่ว่านักเรียนจะเรียน วิชาอะไร ระดับชั้นใดก็ต้องอาศัยการอ่านเข้าช่วย มานิต บุญประเสริฐ (2526: 9) ให้ความเห็นว่า ถ้าผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเป็นอย่างดีแล้ว การเรียนวิชาอื่นๆ ย่อมบังเกิดผลอย่างรวดเร็ว และการอ่านก็ยังเข้ามามีส่วนในการประกอบอาชีพมากบ้าง น้อยบ้างตามลักษณะงาน

ในระบบการเรียนการสอนปัจจุบัน เน้นการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็น ผู้ชี้แนะ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่านจึงจะช่วยให้การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วย ตนเองประสบความสำเร็จ เนื่องจากการอ่านมีหลายประเภท แต่สิ่งที่เป็นจุดมุ่งหมายในการอ่าน สำหรับนักเรียนนั้น จะเป็นเรื่องของความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งจะเป็นการอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้ ความเข้าใจเรื่องที่อ่าน จบใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และสามารถสรุปเชื่อมโยงประสบการณ์ ของตนกับการอ่านได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเอาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และ ทำให้บุคคลและสังคมเจริญก้าวหน้าต่อไป (Miller. 1973: 173) กล่าวว่า การอ่านที่ปราศจาก ความเข้าใจไม่ใช่การอ่านที่แท้จริง เป็นเพียงการจดจำตามตัวอักษรเท่านั้น

จากผลการศึกษาเอกสารที่พบตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันพบว่า คนไทย และ นักเรียนไทย มีปัญหาในด้านการอ่านหนังสือมาก ดังที่ จิรพร วัฒนวิทย์กิจ (2535: 49) ได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ได้ จบใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ อ่านแล้วไม่สามารถตอบคำถามได้ นักเรียนบางคนอ่านได้แต่ไม่รู้เรื่องที่อ่านและจับใจความของเรื่องได้ ทำให้การอ่านไม่มีความหมาย และไม่มีประโยชน์เพราะไม่ได้รู้เรื่องหรือได้สาระความรู้จากเรื่องที่อ่าน

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัย รวมถึงประสบการณ์ด้านการสอน ของผู้วิจัยพบว่าในปัจจุบันการสอนอ่านมีปัญหามากมายที่ทำให้การเรียนการสอนอ่านไม่บรรลุผล สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นสามารถสรุปได้ว่าเกิดจากปัจจัย 2 ลักษณะคือ ปัจจัยภายในของ ผู้อ่าน ได้แก่ ระดับสติปัญญา ความสามารถทางโครงสร้างภาษา พื้นฐานประสบการณ์เดิมของ ผู้อ่าน ความเข้าใจความหมายของคำ ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด เจตคติและ แรงจูงใจที่มีต่อการอ่าน ความสามารถในการคิด ความสามารถทางภาษา ความสามารถในการ ใช้เหตุผล ความรู้ในระบบการเขียน ความสามารถในการควบคุมจิตใจและอารมณ์ ความเชื่อมั่น ในตนเอง ความสามารถในการใช้กลวิธีควบคุมการเรียนรู้ ความบกพร่องทางร่างกาย การอ่าน หนังสือไม่ออก ความไม่สนใจที่จะแสวงหาความรู้ เป็นต้น และปัจจัยภายนอกผู้อ่าน ได้แก่ สภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมของนักเรียน เช่น การอบรมเลี้ยงดู ฐานะและอาชีพของบิดามารดา เศรษฐกิจของครอบครัว ผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่บุตรหลานของตัวเอง ปัญหาการแตกแยก ของครอบครัว การดูแลเอาใจใส่ในเรื่องของการเรียน การอ่านของบุตรหลาน ทักษะคติของบิดา มารดาที่มีต่อการอ่าน ระดับการศึกษาของบิดามารดา ภูมิลำเนา การใช้วิธีสอนไม่เหมาะสม ของครู การขาดวัสดุอุปกรณ์การสอน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียน เพื่อจะได้เป็นแนวทางให้ ครู อาจารย์ นักการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้หันมาตระหนักถึงปัจจัยดังกล่าว แล้วนำมาปรับปรุง ส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของการอ่านและระบบการเรียนการสอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ เจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดกับความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
3. เพื่อหานำหนักความสำคัญของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ความสำคัญของวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้เข้าใจสาเหตุของปัจจัยที่มีต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ครู อาจารย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนซึ่งจะเป็นแนวทางในการเลือกปัจจัยส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียน

ขอบเขตของวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุดรธานี เขต 1 ที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 4 อำเภอ จำนวนโรงเรียน 56 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 77 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 2,394 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุดรธานี เขต 1 ที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 17 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 515 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ

1. เจตคติต่อการอ่าน
2. นิสัยรักการอ่าน
3. ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด
4. สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจในคำศัพท์ และเนื้อเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญได้ สรุปความ ดีความได้ มีวิจารณญาณในการอ่าน สามารถแสดงความคิดเห็นและประเมินค่าได้อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการสามารถแยกข้อคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริง เข้าใจแนวคิด ปรัชญา หรืออุดมคติที่ผู้เขียนแทรกไว้ วิเคราะห์หรือวิจารณ์เกี่ยวกับข้อเขียนหรือเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งสามารถวัดจากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

2. ปัจจัยที่ส่งผล หมายถึง ตัวแปรที่นำมาศึกษา เพื่อศึกษาว่าตัวแปรใดที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวัดจากแบบสอบถามและแบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย

2.1 เจตคติต่อการอ่าน หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความโน้มเอียงของนักเรียนที่แสดงออกมาในด้านดี เห็นด้วยหรือในทางบวก และในด้านไม่ดี ไม่เห็นด้วยหรือในทางลบต่อการอ่าน ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน คือการวัดเจตคติต่อการอ่านเมื่อวัดทางอ้อม เป็นการวัดความเชื่อเกี่ยวกับการอ่านและการประเมินผลที่จะเกิดขึ้นภายหลัง

2.2 นิสัยรักการอ่าน หมายถึง ลักษณะนิสัยที่แสดงออกถึงความชอบอ่านหนังสือ แสวงหาความรู้ด้วยตัวเองจากการอ่าน เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความสนใจหรือชอบที่จะอ่านใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ มุ่งมั่นในการอ่านและอ่านจนเป็นนิสัย อ่านได้ทุกสถานที่ ทุกโอกาสไม่ปล่อยเวลาว่างไปกับกิจกรรมอื่นใดนอกจากการอ่าน สามารถวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.3 ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการสรุป คุณลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมที่แสดงถึงความเป็นประเภทเดียวกับสิ่งเร้า สามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดความคิดรวบยอดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.4 สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนจัดทำขึ้น เพื่อสนับสนุนการอ่านของนักเรียน ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซน และฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein. 1980) เกี่ยวกับเจตคติต่อการอ่านงานวิจัยของจินตนา ทำสระ (2530) เกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน งานเขียนของ จวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ (2524) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน งานวิจัยของ นิติ สุวรรณคีรี (2515) เกี่ยวกับความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์และเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. เจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. มีตัวแปรปัจจัยอย่างน้อย 1 ตัวแปร ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
 - 1.1 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
 - 1.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - 2.1 ความหมายของการอ่าน
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 2.3 องค์ประกอบพื้นฐานของการอ่าน
 - 2.4 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
 - 2.5 กระบวนการอ่าน
 - 2.6 การประเมินผลการอ่าน
3. เอกสารเกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน
 - 3.1 ความหมายของความสามารถในการอ่าน
 - 3.2 ระดับความสามารถในการอ่าน
 - 3.3 ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความสามารถในการอ่าน
4. เจตคติต่อการอ่าน
 - 4.1 ความหมายของเจตคติ
 - 4.2 ลักษณะของเจตคติ
 - 4.3 องค์ประกอบของเจตคติ
 - 4.4 เครื่องมือวัดเจตคติ
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน
 - 5.1 ความหมายของนิสัยรักการอ่าน
 - 5.2 ความสำคัญและประโยชน์ของนิสัยรักการอ่าน
 - 5.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน
 - 5.4 สาเหตุที่คนไทยไม่รักการอ่าน
 - 5.5 การสร้างนิสัยรักการอ่าน
6. ความคิดรวบยอด
 - 6.1 ความหมายของความคิดรวบยอด
 - 6.2 ประโยชน์และความสำคัญของความคิดรวบยอด
 - 6.3 ประเภทของความคิดรวบยอด

- 6.4 องค์ประกอบของความคิดรวบยอด
- 6.5 กระบวนการในการสร้างความคิดรวบยอด
- 6.6 การอ่านกับความคิดรวบยอด
- 7. สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน
 - 7.1 การส่งเสริมการอ่านของผู้ปกครอง
 - 7.2 การส่งเสริมการอ่านจากโรงเรียน
- 8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่าน
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับมนุษย์ ทั้งด้านดำเนินชีวิตประจำวันและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนดังนั้นในมาตรฐานการเรียนรู้จึงได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านการอ่านไว้ ดังนี้

1.1 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กรมวิชาการ. 2546: 4 – 6)

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และนิสัยรักการอ่าน

ตาราง 1 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.๑-๒	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๑. สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลัก การอ่านอ่านได้คล่องและเร็ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	๑. สามารถอ่านได้คล่องและอ่านได้เร็วขึ้น เข้าใจความหมายของคำสำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา การเปรียบเทียบ การใช้บริบท เข้าใจความหมายของถ้อยคำสำนวน และเนื้อเรื่อง	๑. สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงคำศัพท์กว้างขวางขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา อธิบาย อุปมา และสาธกสามารถใช้บริบทการอ่านสร้าง	๑. สามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณและมีประสิทธิภาพตีความแปลความและขยายความเรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง รักและสนใจการอ่านหนังสือ ประเภทต่าง ๆ อย่างกว้างมากขึ้นและใช้

ตาราง 1 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.๑-๒	ป.๕-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๒. สามารถเข้าใจใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง หาคำสำคัญหรือใช้แผนภาพโครงเรื่อง หรือแผนภาพความคิดเป็นเครื่องมือการพัฒนาความเข้าใจ การอ่าน รู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหา และแสดงความรู้ ความคิด คัดคะเนเหตุการณ์ เรื่องราวจากเรื่องที่อ่าน และกำหนดแนวทางการปฏิบัติ	และใช้แหล่งความรู้พัฒนาความสามารถ การอ่าน ๒. สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ดีความ สรุปลความ หาคำสำคัญในเรื่องที่อ่านและใช้แผนภาพโครงเรื่อง หรือแผนภาพความคิดพัฒนาความสามารถ การอ่าน นำความรู้ ความคิดจากการอ่าน ไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คัดการณ และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือการพัฒนา ตน การตรวจสอบความรู้และค้นหาเพิ่มเติม	ความเข้าใจการอ่าน และใช้แหล่งความรู้พัฒนา ประสพการณ์ และความรู้กว้างขวาง ชื่น นำความรู้ และประสพการณ์มาใช้ในการตัดสินใจและการแก้ปัญหาสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต ๒. สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดี และข้อด้อยอย่างมีเหตุผลโดยใช้แผนภาพความคิด และกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลาย พัฒนาการอ่าน สามารถเล่าเรื่องย่อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิดจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และใช้การอ่านในการตรวจสอบความรู้	แหล่งความรู้พัฒนา ประสพการณ์และความรู้จากการอ่าน นำความรู้และความคิดมาใช้ในการตัดสินใจและการแก้ปัญหาสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต ๒. สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินค่าเรื่องอ่านโดยใช้ประสพการณ์และความรู้จากการอ่าน หนังสือที่หลากหลาย เป็นพื้นฐานการพิจารณาเนื้อหา รูปแบบ รวมทั้งคุณค่าทางวรรณคดีและสังคม โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลาย เป็นเครื่องมือพัฒนาสมรรถภาพการอ่าน และการเรียนรู้

ตาราง 1 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.๑-๒	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๓. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้รวดเร็วถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักขรวิธีและจำบทร้อยกรองที่ไพเราะเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิงมีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน	๓. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้คล่องและรวดเร็วถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักขรวิธี และจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่าทางความคิดและความงดงามทางภาษา สามารถอธิบายความหมายและคุณค่า นำไปใช้อ้างอิง เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารนิเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามจุดประสงค์อย่างกว้างขวางมีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน	๓. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ที่หลากหลาย และวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม จำบทประพันธ์ที่มีคุณค่านำไปใช้อ้างอิงได้ เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารนิเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวางเพื่อพัฒนาตนด้านความรู้และการทำงาน มีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน	๓. สามารถอ่านหนังสืออย่างหลากหลายเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสมรรถภาพการเขียนนำข้อความหรือบทประพันธ์ที่มีคุณค่าและระบุความประทับใจใช้ในการสื่อสารอ้างอิงเลือกอ่านหนังสือจากแหล่งเรียนรู้และสื่อสารสนเทศเพื่อความรอบรู้และเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อการทำงานและการประกอบอาชีพมีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

1.2 ผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปี

สาระที่ 1: การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตาราง 2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี

มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ รายปี	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. สามารถอ่านอย่างมี สมรรถภาพและอ่านได้ เร็วยิ่งขึ้น เข้าใจ คำศัพท์ที่กว้างขึ้น เข้าใจ สำนวนและโวหาร การ บรรยาย การพรรณนา อธิบาย อุปมา และ สาธก สามารถใช้ บริบทการอ่าน สร้าง ความเข้าใจการอ่าน และใช้แหล่งความรู้ พัฒนาประสบการณ์ และความรู้กว้างขวาง ยิ่งขึ้น	1. อ่านอย่างมี สมรรถภาพและการ อ่านเร็ว 2. วงคำศัพท์ สำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา อธิบาย อุปมาและสาธก 3. การใช้บริบทการ อ่านสร้างความเข้าใจ การอ่าน 4. การใช้แหล่งความ รู้พัฒนาประสบการณ์ การอ่าน	1. พัฒนาสมรรถภาพใน การอ่านตามทักษะ กระบวนการอ่าน 2. เข้าใจวงคำศัพท์ สำนวน โวหาร 3. ใช้บริบทการอ่านสร้าง ความเข้าใจการอ่าน 4. บอกแหล่งข้อมูล ความรู้ในการเขียน บรรณานุกรมและ เชิงอรรถได้	1. การพัฒนา สมรรถภาพในการอ่าน 2. การอ่านคำศัพท์ สำนวน โวหาร การ บรรยาย การพรรณนา อธิบายอุปมาและสาธก 3. การใช้บริบทการ อ่านสร้างความเข้าใจ การอ่าน 4. แหล่งข้อมูลความรู้ ในการเขียนบรรณานุกรม และเชิงอรรถ
2. สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ เรื่องที่อ่านประเมินค่า ทั้งข้อดีและข้อด้อย อย่างมีเหตุผล โดยใช้ แผนภาพความคิดและ กระบวนการคิด วิเคราะห์อย่าง หลากหลายพัฒนาการ	1. การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ เรื่องที่อ่าน 2. การประเมินค่าทั้ง ข้อดีและข้อด้อยอย่าง มีเหตุผลโดยใช้ แผนภาพความคิด	1. แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ 2. อ่านเพื่อวิเคราะห์และ ประเมินค่าได้	1. แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจัย ค้นหาแนวคิดจากเรื่อง ที่อ่าน 2.1 การอ่านโดยใช้ แผนภาพ โครงเรื่อง 2.2 การอ่านสัญลักษณ์ แผนผัง แผนที่ แผนภูมิ กราฟ ตาราง

ตาราง 2 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการ เรียนรู้รายปี	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
อ่านสามารถเล่าเรื่องย่อ ถ่ายทอดความรู้ความคิด จากการอ่านไปใช้ ประโยชน์ในการดำเนิน ชีวิตและใช้การอ่านใน การตรวจสอบความรู้	3. คิติวิเคราะห์อย่าง หลากหลายพัฒนาการ อ่าน 4. การเล่าเรื่อง ย่อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด จากการอ่านไป ใช้เป็นประโยชน์ในการ ดำเนินชีวิต 5. การอ่านในการ ตรวจสอบความรู้	3. วิเคราะห์และ ประเมินค่าจากการ อ่านได้ - 5. นำข้อมูลจากการ อ่านมาสรุปเพื่อทำ โครงการได้	สถิติ และ เครื่องหมายต่างๆ 3. การอ่านเพื่อ วิเคราะห์และ ประเมินค่า - 5. สรุปข้อมูลจาก การอ่านเพื่อทำ โครงการ
3. สามารถอ่านในใจและ อ่านออกเสียงตาม ลักษณะคำประพันธ์ที่ หลากหลายและวิเคราะห์ คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม จำบท ประพันธ์ที่มีคุณค่า นำไปใช้อ้างอิงได้ เลือก อ่านหนังสือและสื่อ สารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างกว้างขวางเพื่อ พัฒนาตนด้านความรู้ และการ	1. การอ่านในใจและอ่าน ออกเสียงตามลักษณะคำ ประพันธ์ที่หลากหลาย 2. การวิเคราะห์คุณค่า ด้านภาษาเนื้อหาและ สังคม 3. การจำบทประพันธ์ที่มี คุณค่านำไปใช้อ้างอิงได้ 4. การเลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อ สิ่งพิมพ์และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์	1. อ่านในใจและอ่าน ออกเสียงคำประพันธ์ ประเภทต่างๆได้ 2. วิเคราะห์คุณค่า ของบทประพันธ์ด้าน ภาษาเนื้อหาและ สังคมได้ 3. ท่องจำบท ประพันธ์ที่มีคุณค่าได้ 4. การเลือกอ่าน หนังสือและสื่อ สารสนเทศ	1. การอ่านในใจ และอ่านออกเสียง คำประพันธ์ประเภท ร้อยแก้วและร้อย กรอง 2. คุณค่าของบท ประพันธ์ด้านภาษา เนื้อหาและสังคม 3. การท่องจำบท ประพันธ์ที่มีคุณค่า 4. การเลือกอ่าน หนังสือและสื่อ สารสนเทศ

ตาราง 2 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ รายปี	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
ทำงานมีมารยาทการ อ่านและนิสัยรักการ อ่าน	อย่างกว้างขวางเพื่อ พัฒนาตนด้านความรู้ แลการทำงาน 5. มีมารยาทในการ อ่านและนิสัยรักการ อ่าน	5. มีมารยาทในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน	5. มารยาทในการ อ่าน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากต่อการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ เพราะการอ่านช่วยให้มนุษย์สามารถแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน และติดต่อสื่อสารกันได้ ดังนั้น นักการศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อการอ่านและได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525: 900) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า อ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาดูให้เข้าใจ

ประเทิน มหาจันทร์ (2530: 13) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้ การอ่านที่แท้จริง ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะต้องอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานเดิมด้วย

บันลือ พุกกะวัน (2532: 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูด โดยการผสมเสียงเพื่อใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูด การอ่านแบบนี้ให้สะกดตัวผสมคำอ่านเป็นคำๆ ไม่สามารถใช้ข้อความโดยการฟังได้ทันที เป็นการอ่านเพื่อการอ่านออก มุ่งให้อ่านหนังสือได้แตกฉานเท่านั้น

2. การอ่านเป็นการใช้ความสามารถในการผสมผสานของตัวอักษร ออกเสียงเป็นคำหรือประโยคทำให้เข้าใจความหมายในการสื่อความโดยการอ่านหรือฟังผู้อื่นอ่านแล้วรู้เรื่องราวเรียกว่าอ่านได้ มุ่งให้อ่านแล้วรู้เรื่องของสิ่งที่อ่าน

3. การอ่านเป็นการสื่อความหมายที่จะถ่ายทอดความจริง ความรู้จากผู้เขียน (ผู้สื่อ) ถึงผู้อ่าน การอ่านลักษณะนี้เรียกว่า อ่านเป็น ผู้อ่านยอมเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน โดยอ่านแล้วสามารถประเมินผลของสิ่งที่อ่านด้วย

4. การอ่านเป็นการพัฒนาความคิด โดยที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหลายๆ ด้าน เช่น ใช้การสังเกตจำรูปคำ ใช้สติปัญญา และประสบการณ์เดิมในการแปลความหรือถอดความให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดีโดยวิธีอ่านแบบนี้จะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอน และต่อเนื่อง (กระบวนการ) อาจต้องใช้ความหมายของการอ่านจากข้อ 1, 2 และ 3 (หรือไม่จำเป็นต้องครบทั้ง 3 ความหมายก็ได้) แล้วสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านแล้วนำผลของสิ่งที่ได้จากการอ่านมาเป็นแนวปฏิบัติได้ เราเรียกว่า อ่านเป็น

มาลีนิ สินธุฉาย (2540: 11) ให้ความหมายของการอ่านว่า เป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน และมีองค์ประกอบหลายอย่าง คือผู้อ่านจะต้องถ่ายทอดสัญลักษณ์หรือตัวอักษรออกมาเป็นเสียง ขณะเดียวกันก็พยายามเข้าใจความหมายของเนื้อเรื่องที่อ่าน ต้องใช้ความคิดพิจารณาเลือกความหมายที่ดีที่สุด เข้ารวมกับความหมายที่ผู้อ่านมีอยู่แล้ว และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งนี้ การที่บุคคลจะอ่านได้เข้าใจนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถทางภาษา ซึ่งได้แก่คำศัพท์ โครงสร้างประโยค ความสามารถในการคิด ประสบการณ์เดิมและระดับสติปัญญาของผู้อ่านเป็นสำคัญ

ดวงพร พวงเพชร (2541: 12) ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึง การแปลความหมายของสัญลักษณ์หรือตัวอักษรจนสามารถเข้าใจ โดยต้องเข้าใจความหมายตั้งแต่เป็นคำเป็นประโยค เป็นย่อหน้าไปเรื่อยๆ ตลอดจนจบ รวมทั้งต้องเข้าใจ การผสมคำต่างๆ ขึ้นเป็นประโยค จึงทำให้สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ นอกจากนั้นยังต้องรู้จัก การตีความ นั่นคือ สามารถใช้ความคิดรวบยอด การเปรียบเทียบ ซึ่งจะต้องใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นสำคัญ ประสบการณ์ที่ว่านี้สามารถเกิดขึ้นได้จากการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ โดยการเริ่มอ่านในสิ่งที่ย่อยไปก่อน เพื่อเป็นการปูพื้นฐานของประสบการณ์การอ่าน แล้วจึงอ่านเรื่องที่มีความละเอียดลึกซึ้งเพิ่มขึ้น ก็จะเข้าใจได้ง่ายขึ้น จนมีความสามารถในการบูรณาการ คือสามารถนำความรู้หรือความคิดต่างๆ ที่ได้รับการอ่านไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายของการอ่าน

ศศิธร วงศ์ชาลี (2542: 12) ให้ความหมายของการอ่านว่าคือกระบวนการแปลความหมายของสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการทางความคิดไปสู่ความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ซึ่งจะต้องอาศัยทักษะการวิเคราะห์ ถอดความ ตีความ ขยายความ และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

สมเกียรติ กินจำปา (2545: 15) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นกระบวนการแปลความหมายจากสัญลักษณ์โดยกระบวนการทางสมองแล้วแปลความหมายและเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ซึ่งใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยใช้ประสบการณ์เดิมในการตีความและขยายความ และสิ่งสำคัญคือผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของเนื้อเรื่องที่อ่าน

อรรณพ น้อยมุข (2544: 10) ให้ความหมายของการอ่านว่าหมายถึงกระบวนการทำปฏิกริยาระหว่างการมองเห็นสัญลักษณ์ ตัวอักษรกับองค์ประกอบในการแปลความหมาย แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นถ้อยคำ ความคิด แล้วนำไปสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิม แล้วรวบรวมเข้าเป็นหน่วยความคิดใหม่ เกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงกัน ระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน แล้วสามารถนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ศวัสกร นันทะบัน (2547: 20) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการแปลอักษรออกมาเป็นความคิด น้ำเสียงหรือคำพูด เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการเรียนรู้ระดับที่สูงต่อไป เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

มนต์เรีเยร พัฒนาวงศ์ (2548: 24) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้นๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

เดอซองค์ (Dechant. 1982: 5) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นกระบวนการสื่อสารระหว่าง ผู้อ่านกับความคิดที่ได้จากการอ่าน ซึ่งรวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ผู้เขียนจะมีบทบาทในการถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นตัวอักษร ถ้าไม่มีผู้อ่านการเขียนก็ไม่มี ความหมาย ดังนั้น เขาจึงสรุปคำจำกัดความของการอ่านว่า เป็นปฏิสัมพันธ์ในการถอดรหัส ความหมายของคำจากผู้เขียนให้เข้าถึงจิตใจของผู้อ่านได้

มอริส (Morris and Stewart. 1984: 14) ให้ความหมายของการอ่านว่าการอ่าน คือ กระบวนการซึ่งผู้อ่านรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งถูกเสนอไว้ในรูปรหัสพิเศษ ผู้เขียนเป็นผู้ส่งข่าว ผู้อ่าน จึงเป็นผู้แปลรหัสเหล่านั้น ตามความรู้และประสบการณ์เดิมของตนอันจะก่อให้เกิดการนำไปสู่ เป้าหมายหลักของการอ่านที่ว่า ผู้อ่านต้องคิดเป็นและเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน

คูเปอร์และคณะ (Cooper, warncke and Shipman. 1988: 3) ได้ให้ความสำคัญกับการใช้ความคิด และประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมากขึ้น และมีแนวความคิดว่า การอ่านคือ กระบวนการสร้างความหมายจากตัวอักษรที่ปรากฏ การเกิดกระบวนการเช่นนี้ ผู้อ่านจะต้อง เชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์ของตนเข้ากับเรื่องที่อ่าน โดยใช้ตัวชี้แนะทางภาษาเข้ามาช่วย เท่าที่จำเป็น

ลีว และ คินเซอร์ (Leu and Kinzer. 1995: 11) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นเรื่องของการพัฒนา เป็นการปฏิสัมพันธ์ และเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งขึ้นกับความสามารถของบุคคลในการที่จะเข้าใจข้อความที่เกี่ยวกับภาษา

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การอ่านเป็นการใช้ กระบวนการทางสมองเพื่อแปลความหมายจากสัญลักษณ์ที่ผู้ส่งสารหรือผู้เขียนต้องการสื่อสารกับ ผู้อ่าน ให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยใช้ประสบการณ์เดิมในการ ตีความหมายและขยายความ และสิ่งสำคัญคือ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของเนื้อเรื่องที่อ่าน

2.2 ความสำคัญของการอ่าน

เนื่องจาก การอ่านเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับมนุษย์ เป็นทักษะที่มีความสำคัญใน การดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ในหลายๆ แ่ง หลายๆ มุม ดังที่ผู้รู้หลายๆ ท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้
สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531: 14 - 16) ได้ระบุว่า การอ่านมีความสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม คือ การอ่านจะช่วยให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงทันกับความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อให้บุคคลมีความสามารถช่วยตนเอง รวมทั้งผู้อื่นได้
2. ด้านของความเป็นชาติที่มีอารยธรรม ถ้าประชาชนของประเทศใดมีความสนใจในการอ่านและมีเปอร์เซ็นต์ในการอ่านออกสูง แสดงว่าพลเมืองของประเทศนั้นมีความอารยธรรมสูง
3. ด้านการดำรงชีวิต การอ่านเป็นการสร้างประสบการณ์พื้นฐาน และเป็นการเตรียมตัวเพื่ออาชีพด้วย

สุธีพร ปาละดี (2531: 20) ให้ความสำคัญของการอ่านว่ามีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ในการติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจ และแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ดังนั้น การสอนอ่านจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

บันลือ พุกกะวัน (2538: 10 – 11) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่ง ทำให้บุคคลสามารถใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เพื่อนำไปพัฒนาตนเองและเพื่อการดำเนินชีวิต ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้
2. เด็กที่อ่านเป็นย่อมได้รับการยอมรับ สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมได้อย่างมั่นใจ
3. การอ่านได้ อ่านเป็น เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้อย่างกว้างขวาง
4. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบอาชีพของผู้เรียนในอนาคต
5. การอ่านมีความจำเป็นต่อการเป็นพลเมืองดีในการรับรู้ข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง
6. การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิเคราะห์ ตัดสินใจในการเลือกตัวแทนในด้านการเมือง การปกครอง
7. การอ่านนับเป็นกิจกรรมสำคัญในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้รับความเพลิดเพลินและพัฒนาจิตใจอีกด้วย
8. การอ่านช่วยให้ผู้เรียนทราบและสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม พัฒนาตนเองและอาชีพของตนได้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (กรมวิชาการ. 2544: 7; อ้างอิงจากฉวีวรรณ คูหาภินันท์. ม.ป.ป.) ได้อธิบายว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโตและจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวังและมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง คือ พัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และสนองความอยากรู้อยากเห็น นอกจากนั้น การพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่างๆ ได้มาจากการอ่านนั่นเอง

สนธิ สัตโยภาส (2545: 93 – 94) อธิบายถึงความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

1. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่อง ยิ่งถ้าได้อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หรือนิตยสารอยู่เป็นประจำแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านเป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก เมื่อเข้าวุ่นสนทนากับใครก็จะร่วมสนทนาได้เข้าใจและเข้าสังคมได้โดยไม่ขัดเขิน

2. การอ่านจะช่วยพัฒนาความคิดและยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น เพราะเมื่ออ่านมาก ย่อมรู้มาก เมื่อมีความรู้มากย่อมก่อให้เกิดสติปัญญาที่แหลมคม ฉลาดปราดเปรื่อง และอาจถึงขั้นเชี่ยวชาญในเรื่องที่สนใจและติดตามอ่านก็ได้

3. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญของการศึกษา เพราะไม่ว่านักเรียน นักศึกษาจะเรียนวิชาใด ล้วนต้องอาศัยการอ่าน ช่วยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนทั้งสิ้น

4. การอ่านช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ เพราะการประกอบอาชีพในทุกอาชีพย่อมอาศัยความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการทำงาน ถ้าบุคคลใดพยายามแสวงหาความรู้ความสามารถใส่ตนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับวิทยาการใหม่ๆ อยู่เสมอ ย่อมมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพมากกว่าผู้ที่ไม่พัฒนาตนเอง และวิธีการสำคัญประการหนึ่งที่จะได้ความรู้ ประสบการณ์และความสามารถในการใหม่ๆ คือ “การอ่าน”

5. การอ่านช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีขึ้น ด้วยเหตุที่มีหนังสือในกลุ่มที่มีเนื้อหาซึ่งเสนอแนะเกี่ยวกับการวางตน การพูดจา การเข้าสังคม การแต่งกาย ตลอดจนแนะนำการปฏิบัติตนไปในทางที่เหมาะสมและทันสมัยมีอยู่มากมาย ถ้าผู้อ่านได้นำข้อแนะนำเหล่านั้นมาทดลองปฏิบัติตาม ก็จะทำให้บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้

6. การอ่านช่วยแก้ปัญหามาในใจได้ เพราะปัญหาที่เราประสบในชีวิตประจำวันอาจมีไว้แก้ไข ในหนังสือที่อ่านก็จะสามารถนำมาประยุกต์แก้ปัญหามาของเราได้ เช่น ปัญหาชีวิต ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการดูแลสุขภาพ ปัญหากฎหมาย หรือปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เป็นต้น

7. การอ่านทำให้เกิดความจรรโลงใจ ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ช่วยให้จิตใจได้พักผ่อนหลังจากที่ได้เคร่งเครียดกับงานมา

8. การอ่านช่วยให้เราใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า หรือเรียกว่า “การอ่านช่วยฆ่าเวลาให้มีค่า” คลิฟฟอร์ด (Clifford. 1966) ได้กล่าวถึงประโยชน์การอ่านไว้ดังนี้

1. ช่วยสร้างความพึงพอใจให้แก่ชีวิต
2. ช่วยในการพบปะสังสรรค์
3. พาผู้อ่านท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ ที่ไม่สามารถไปได้ด้วยตัวเอง
4. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. ทำให้เกิดความสนใจใหม่ๆ ขึ้นมา
6. ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
7. ได้รู้เรื่องราวต่างๆ ที่ผู้เขียนบันทึกไว้
8. ช่วยในการแก้ปัญหาสังคม การเมือง เศรษฐกิจและส่วนตัว

9. ให้ความรู้และทักษะเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน

10. พัฒนาคุณค่าทางจริยธรรมและช่วยให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจในตัวเอง

จะเห็นได้ว่าการอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะนอกจากจะอ่านเพื่อความเพลิดเพลินแล้ว การอ่านยังเป็นการแสวงหาความรู้เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ทั้งยังเพิ่มพูนสติปัญญาของตน บุคคลที่มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านอย่างแท้จริงย่อมสามารถนำความรู้ ความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน

2.3 องค์ประกอบพื้นฐานของการอ่าน

มนุษย์จะอ่านสิ่งใดได้นั้นจำเป็นจะต้องมีพื้นฐานต่างๆ เป็นองค์ประกอบ ดังที่มีผู้กล่าวไว้ เช่น ทินเกอร์และบอนด์ (Tinker and Bond. 1975: 235) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการอ่านมีพื้นฐานจากสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. การเข้าใจความหมายของคำ เป็นพื้นฐานสำคัญของความเข้าใจเรื่องที่อ่าน เมื่อผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของถ้อยคำเหล่านั้นได้ชัดเจนและกว้างขวางดีแล้ว ย่อมทำให้เกิดความคิดเมื่อพบคำนั้นในการอ่าน ทำให้สามารถเข้าใจประโยค บท ตอนที่อ่านได้ดี
 2. ความเข้าใจหน่วยความคิด การที่จะเข้าใจข้อความที่เป็นประโยคได้นั้น ผู้อ่านจะต้องอ่านเป็นหน่วยความคิด กล่าวคือแบ่งอ่านเป็นกลุ่มคำ ให้ได้ความหมายของแต่ละคำต่อเนื่องกันเป็นกลุ่มๆ
 3. การเข้าใจประโยค เมื่อผู้อ่านสามารถเข้าใจคำและสามารถอ่านเป็นหน่วยความคิดได้แล้วก็จะเอาคำและหน่วยความคิดนั้นมาสัมพันธ์กันและได้ใจความเป็นประโยค
 4. การเข้าใจข้อความในตอนๆ หมายถึงความสามารถที่จะนำประโยคแต่ละประโยคที่สัมพันธ์ในตอนหนึ่งๆ หรือย่อหน้าหนึ่งๆ มาสัมพันธ์กันและสามารถเข้าใจข้อความทั้งหมดในย่อหน้านั้นได้
 5. การเข้าใจเรื่องทั้งหมด ในการที่จะเข้าใจเรื่องราว หรือข้อความทั้งเรื่อง ผู้อ่านจะต้องเข้าใจ มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างข้อความแต่ละตอน แต่ละย่อหน้าที่อ่านแล้วและกำลังอ่านอยู่ได้
- เดวิส (Davis.1960: 515) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบพื้นฐานของการอ่านเพื่อความเข้าใจ และพบว่า มีองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ 9 ประการ คือ
1. ความรู้เรื่องคำศัพท์ หรือถ้อยคำ
 2. ความมีเหตุผลในการอ่านและความสามารถในการค้นหาความหมายและรวบรวมความหมายของเนื้อหาแต่ละตอนเข้าด้วยกันอย่างมีเหตุผล
 3. ความสามารถในการค้นคว้าข้อความที่ผู้เขียน แสดงสาระสำคัญของเนื้อเรื่องอย่างแจ่มแจ้ง สามารถใช้ประโยชน์ในการรวบรวมความคิดของเรื่องที่อ่านได้
 4. ความสามารถในการจับความมุ่งหมาย ความสนใจ หรือความคิดของผู้เขียน

5. ความสามารถที่จะค้นหาความหมายของคำที่ไม่คุ้นเคย จากเนื้อความหรือบริบท (context) ได้ สามารถตัดสินใจเลือกความหมายที่เหมาะสมกับเนื้อความนั้นมากที่สุด
 6. ความสามารถในการรวบรวมเนื้อความย่อยๆ ที่ปรากฏในเรื่องนั้นได้
 7. ความสามารถในการติดตามวิธีการดำเนินเรื่องสามารถคาดคะเนเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้นได้
 8. ความรู้ความเข้าใจ วิธีการเขียนรูปแบบต่างๆ ได้
 9. ความสามารถในการค้นหาใจความสำคัญ หรือความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
- สนิท ตั้งทวี (2529: 281 – 282) ได้ให้ความเห็นในด้านองค์ประกอบของการอ่านไว้อย่างกว้างขวางดังนี้

การอ่านเป็นกระบวนการของการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ

1. ผู้อ่าน การอ่านจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่มีผู้อ่าน
2. ตัวอักษร ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษร แล้วอ่านได้แต่ไม่เข้าใจความหมายของตัวอักษร ก็จะไม่ถือว่าเป็นการอ่านในที่นี้
3. ความหมาย ถ้าผู้อ่านเห็นตัวอักษรชัดเจน สามารถเข้าใจความหมายของตัวอักษร ก็จะเป็นการอ่าน แต่ยังไม่สมบูรณ์ เพราะมีเพียงทักษะทางด้านความเข้าใจศัพท์
4. เลือกความหมาย ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษร เข้าใจความหมายของตัวอักษร และสามารถเลือกความหมายที่ดีที่สุดหลายๆ ความหมายของคำที่ถูกห้อมล้อมด้วย บริบท (context) ได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยการพิจารณาด้วยเหตุและผล เช่นนั้นจะถือว่าเป็นการอ่านที่สมบูรณ์ เพราะมีทักษะทางด้านความเข้าใจเนื้อเรื่องและความคิดเชิงวิจารณ์เพิ่มขึ้น
5. การนำไปใช้ การอ่านที่จะมีความสมบูรณ์ที่สุดได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านมีกระบวนการที่ต่อเนื่อง คือ ผู้อ่านมองเห็นตัวอักษร เข้าใจความหมายของตัวอักษร สามารถเลือกหาความหมายที่ดี หรือถูกต้องที่สุดและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้อ่าน จนกระทั่งเกิดประโยชน์แก่ตนเอง ต่อสังคมต่อไป การอ่านเช่นนี้ถือว่าเป็นการอ่านที่ สมบูรณ์ที่สุด หรืออาจจะเรียกว่า “อ่านเป็น” เพราะ มีความคิดเชิงสร้างสรรค์เพิ่มเติม

จะเห็นว่าการอ่านที่จะบรรลุจุดหมายของการอ่านหรือที่เรียกว่า “อ่านเป็น” นั้น จะต้องถึงพร้อมด้วยองค์ประกอบทั้ง 5 ประการตามที่กล่าวมานี้

องค์ประกอบพื้นฐานของการอ่านก็คือ ความรู้ความสามารถของผู้อ่านที่มีอยู่เดิมก่อนที่จะอ่าน อันได้แก่ เรื่องคำศัพท์ การสรุปความจากเนื้อเรื่อง ความมีเหตุผล การจับใจความที่สำคัญ และสามารถรวบรวมมาต่อเนื่องกันได้

2.4 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2505: 12 – 13) อธิบายว่าผู้เชี่ยวชาญในวิชาอ่านได้วางจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ต่างๆ กัน เมื่อดูโดยทั่วๆ ไปแล้วจะเห็นว่า คนเราอ่านหนังสือเพื่อเหตุผลสองอย่างคือ

1. อ่านเพื่อหาความรู้
2. อ่านเพื่อหาความบันเทิงใจ

การอ่านเพื่อหาความรู้เป็นการอ่านที่ยาก และต้องอาศัยความชำนาญเป็นพิเศษและในขณะเดียวกันก็เป็นการอ่านที่ให้ประโยชน์มาก ส่วนการอ่านเพื่อหาความบันเทิง เป็นการอ่านที่ง่าย และให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านเป็นบางเวลาและโอกาส บางที่คนเราก็มีความจำเป็นจะต้องอ่านหนังสือเพื่อหย่อนอารมณ์ เหมือนกับการไปดูมหรสพ

คนที่เจริญแล้วย่อมรู้จักแบ่งเวลาของตน เพื่อการอ่านทั้งสองชนิดนี้ให้ได้สัดส่วนกัน เด็กที่อ่านเรื่องอ่านเล่นในหน้าหนังสือพิมพ์ไม่ควรจะถูกห้ามปรามอย่างเด็ดขาดเพราะการอ่านชนิดนี้ช่วยให้เด็กเพิ่มความชำนาญในการอ่านมากขึ้น ปัญหาเรื่องหนังสือสำหรับเด็ก น่าจะได้รับการเอาใจใส่จากครูและผู้ปกครองเป็นพิเศษเด็กควรจะได้อ่านหนังสือหรือเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัยของตน เพื่อหาความเพลิดเพลิน หนังสือเรียนอย่างเดียวย่อมไม่พอเพียงพอที่จะช่วยฝึกให้เด็กอ่านได้เต็มที่

จินตนา ไบกาซูยี (2520: 2 - 7) ได้เสนอว่า การอ่านของเด็กระดับประถมศึกษาควรมีจุดมุ่งหมายสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ให้อ่านได้ หมายถึงการพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กตั้งแต่เริ่มต้นการอ่าน พยายามสะสม วรรณยุกต์ อ่านคำ กลุ่มคำที่คุ้นเคย และไม่คุ้นเคย
2. อ่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือหาความรู้ หมายถึง ความสามารถในการอ่านที่นักเรียนเอาไปใช้ในการหาความรู้อื่นๆ
3. อ่านเพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจ หมายถึง นักเรียนรู้จักใช้การอ่านเพื่อความบันเทิง สนุกสนานเป็นการพักผ่อนหย่อนใจอย่างหนึ่ง

สนธิ ตั้งทวี (2529: 1 – 2) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นการแสดงพฤติกรรมในการสื่อความหมายอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายอย่างใด อย่างหนึ่งหรือ หลายอย่างดังนี้

1. เพื่อศึกษาหาความรู้ในเรื่องราวต่างๆ โดยละเอียด
2. เพื่อศึกษาหาความรู้ในเรื่องราวต่างๆ โดยย่อ
3. เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น เมื่อได้อ่านหนังสือมากๆ ก็อาจทำให้หายสงสัยหรือบรรเทาความสงสัยได้

4. อ่านเพื่อต้องการทราบข่าวสารข้อเท็จจริง สิ่งที่เราต้องการอ่านคือ คำตอบสั้นๆ หัวข้อสำคัญ หรือแนวความคิดเด่นๆ ของข้อความทั้งหมด

5. อ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า เป็นการอ่านเพื่อให้เข้าใจ สามารถประเมินค่า ดีความวิพากษ์ วิเคราะห์ให้กว้างขวางออกไปได้

6. อ่านเพื่อต้องการให้เป็นที่ยอมรับในวงสังคม การอ่านจะช่วยให้เป็นคนโดยสมบูรณ์สามารถปรับตัวเองได้ วางตัวเป็น เข้ากับสังคมได้

7. อ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน การที่ได้อ่านหนังสือบางประเภทจะช่วยให้ผู้อ่านคลายความตึงเครียดได้

กองทัพ เคลือบพณิชกุล (2542: 89 – 90) ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อต้องการศึกษาหาความรู้
2. อ่านเพื่อสนองความอยากรู้ อยากเห็น หรือค้นหาคำตอบ
3. อ่านเพื่อต้องการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพ
4. อ่านเพื่อความบันเทิง
5. อ่านเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม

ในทำนองเดียวกัน มิลเลอร์ (Miller. 1973: 15) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 6 ประการ คือ

1. อ่านเพื่อจับใจความคร่าวๆ
2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียดและจับใจความสำคัญทั่วไป
4. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้
5. อ่านเพื่อวิจารณ์ตามข้อความที่อ่าน
6. อ่านเพื่อการวิเคราะห์ข้อความหรือแนวความคิดในเรื่องที่อ่าน

จะเห็นได้ว่า การอ่านหนังสือของแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป เช่น ส่วนใหญ่จะอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ให้กับตัวเอง เพื่อความบันเทิงใจ หรือสนองความอยากรู้ อยากเห็นและคุณประโยชน์ต่างๆ มากมายดังที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งยอมรับโดยทั่วไปว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ดังนั้น มนุษย์ต้องอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายเหล่านี้ เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาตนให้มีคุณค่าต่อสังคม

2.5 กระบวนการอ่าน

ธิดา โมสิกรัตน์และถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (2539: 5 – 8) กล่าวว่า การอ่านมีกระบวนการ ดังนี้

ขั้นแรก การรู้จักคำ กระบวนการอ่านเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านรับรู้ความหมายของถ้อยคำ ภาษาที่เรียน ถ่ายทอดด้วยตัวอักษรได้เข้าใจตรงกัน ตามปกติเราไม่ได้อ่านคำๆ เดียวแต่อ่านเป็นวลี ประโยค ข้อความหรือเรื่องราว ดังนั้น เมื่ออ่านข้อความที่ยาวขึ้น หากรู้คำมากเท่าใดก็ยิ่งเข้าใจเรื่องราวมากขึ้นเท่านั้น ถึงแม้จะมีคำบางคำที่ไม่รู้จักมาก่อน คำที่รู้จักก็อาจจะช่วยให้เข้าใจความหมายของคำใหม่ได้

ขั้นที่สอง การเข้าใจความหมายของสาร สารคือความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อในการอ่าน แต่ละคนจะเข้าใจความหมายไม่ตรงกันทีเดียว คำเดียวกันอาจมีความหมายเพียงนัยเดียวหรือหลายนัยสำหรับแต่ละคน การเข้าใจสารของแต่ละคนขึ้นอยู่กับการศึกษา ซึ่งแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันแล้วแต่ความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับคำหรือประเภทของข้อความนั้นๆ

บริบทมีส่วนช่วยให้เข้าใจสารได้ตรงหรือใกล้เคียงกับเจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านจะต้องฝึกฝน การตีความ จนสามารถจับความรู้สึก อารมณ์ และความคิด ตลอดจนเจตนาของผู้เขียนได้

ขั้นที่สาม การมีปฏิริยาต่อสาร ตามปกติเมื่อเราอ่านสิ่งใด เราย่อม “ คิด ” คล้อยตาม หรือคัดค้านแยกแยะข้อมูลและเปรียบเทียบความคิดต่างๆ ว่า ส่วนใดเหมาะสมหรือตรงกับ ความหมายที่แท้จริงของเรื่องที่อ่าน ดังนั้น ปฏิริยาต่อสารจึงมีทั้งอารมณ์และความคิด ผู้อ่านจะเป็นผู้ใช้วิจารณ์ตัดสินสารนั้นได้ โดยใช้ประสบการณ์ชีวิตร่วมกับความรู้ความเข้าใจได้ เมื่อไม่เข้าใจก็ตัดสินไม่ได้ว่าตอนใดสำคัญ ตอนใดเป็นความจริง ตอนใดเป็นความคิด จึงไม่สามารถสรุปความคิดและแก้ปัญหาใดๆ ได้

ขั้นที่สี่ การรวบรวมความคิด เมื่อผู้อ่านผ่านกระบวนการคิดจากขั้นแรกถึงขั้นที่สามจนถึงขั้นที่สี่ เป็นขั้นตัดสินใจว่าอ่านแล้วเข้าใจเพียงใด เพราะความเข้าใจจะวัดได้โดยผู้อ่านสามารถสรุปความ รวบรวมความรู้ ความคิดจากสิ่งที่อ่านมาประสมประสานกับความรู้เดิม ผู้อ่านจะเปรียบเทียบสิ่งเก่ากับสิ่งใหม่แล้วเลือกรับเฉพาะสิ่งที่ได้ความรู้ความคิดที่ประสานกันขึ้นนี้ จะทำให้เกิดความเข้าใจใหม่ๆ ขึ้น ทำให้ความรู้ความคิดเดิมได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรืออาจเพิ่มพูนขึ้น ผู้อ่านจะเริ่มสนใจอะไรใหม่ๆ มีความคิดใหม่ๆ เกิดขึ้น แต่ถักรวบรวมความคิดแล้วผู้อ่านยังไม่เข้าใจสิ่งที่อ่านอยู่ จำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานการอ่านให้มีมากขึ้น

เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (2528: 8) กล่าวว่า หลักการอ่านเกี่ยวข้องอยู่กับกระบวนการ 2 กระบวน คือ การติดตามว่าผู้เขียนพูดว่าอย่างไรและติดตามว่าผู้เขียนหมายถึงอะไร ในกระบวนการอ่าน เวลาที่ใช้ในการคิดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน เช่น ความสามารถในการอ่านของแต่ละคน โครงการทางประวัติศาสตร์ โครงสร้างทางตรรกวิทยา ความคุ้นเคยในเนื้อหาและขอบข่ายของการอ้างอิง ตลอดจนจุดมุ่งหมายของตัวผู้อ่านด้วย พร้อมกันนั้นยังได้ชี้ให้เห็นว่าวิธีสอนและเทคนิคการสอนอ่านนั้น ผู้สอนแต่ละคนอาจใช้วิธีสอนต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม ผู้สอนก็มักจะยึดถือหลักของการสอนตามกระบวนการที่จะทำให้นักเรียนสามารถค้นพบแนวทางแห่งประสบการณ์ของตนเอง ในการที่จะหาเหตุผลของข้อความที่อ่าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่รวมกันระหว่างการอ่านและการคิด

จากกระบวนการอ่านที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า กระบวนการอ่านนั้นจะมีส่วนสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านที่จะทำความเข้าใจตรงกันว่าผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบอะไร รู้สึกอย่างไร โดยผู้อ่านจะต้องคิดไปด้วยว่าเราอ่านแล้วเราทราบอะไรบ้างในเนื้อเรื่องที่อ่าน และรู้ว่าผู้เขียนอยากให้เราเกิดความรู้สึกอย่างไร เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านได้

2.6 การประเมินผลการอ่าน

การประเมินผลการอ่าน หมายถึง การพิจารณาตัดสินว่าเด็กมีทักษะหรือความสามารถในการอ่านมากน้อยเพียงใด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2529: 401 – 403)

ในการประเมินผลทักษะการอ่าน ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. เน้นการประเมินเพื่อปรับปรุงการอ่าน
2. ประเมินผลการอ่านโดยคำนึงถึงประสบการณ์และลักษณะของผู้เรียน
3. ประเมินผลการอ่านอย่างเป็นระบบที่ผสมผสานกับการสอน
4. การประเมินผลการอ่านต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
5. ประเมินให้รอบด้าน ทั้งพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการประเมินผล
7. บอกเกณฑ์การประเมินผล และแนวปฏิบัติที่นำไปสู่การบรรลุซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดให้เด็กทราบตั้งแต่เริ่มการสอน
8. ควรจะมีการประเมินผลก่อนและหลังเรียนอ่านเพื่อครูจะได้ทราบว่าก่อนเรียนอ่านเด็กมีความสามารถแค่ไหน เมื่อเรียนแล้วมีการพัฒนาเพียงใด

เพื่อให้การประเมินผลการอ่านของเด็กถูกต้อง จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือผลการประเมินการอ่านดังนี้

1. การใช้ข้อทดสอบ ข้อทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง วัดได้หลายอย่างตามความต้องการของครู เช่น วัดความรู้ ความเข้าใจ ความจำ ความสามารถในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เรียงลำดับเหตุการณ์ ข้อทดสอบนี้จะแบ่งออกเป็น 2 อย่างคือ

- 1.1 แบบอัตนัย เป็นข้อสอบที่มักจะให้บรรยายความคิด ความเข้าใจ วิเคราะห์ การออกข้อสอบแบบนี้ต้องออกให้ครอบคลุมสิ่งสำคัญตามจุดมุ่งหมายที่นักเรียนรู้มากที่สุด กำหนดคำตอบให้พอดีกับเวลาสอบ พร้อมทั้งบอกคะแนนกำกับด้วย

- 1.2 แบบปรนัย แบ่งออกเป็น

แบบเลือกตอบ ในการออกข้อสอบแบบนี้ต้องมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงหนึ่งคำตอบ ตายตัวเรียงลำดับคำตอบได้ดูง่าย

แบบถูกผิด ข้อสอบต้องใช้ภาษาชัดเจน ข้อความต้องแต่งใหม่ ไม่ควรลอกจากตำราเรียนและใช้ในตอนต้นๆ ของข้อสอบ

แบบเติมคำ ข้อสอบแบบนี้คำตอบที่ให้เติมต้องเด่น ชัดเจน เว้นช่องว่างให้พอกับคำตอบ

นอกจากข้อสอบทั้งแบบอัตนัย และแบบปรนัยแล้ว ครูผู้สอนสามารถทำการทดสอบการอ่านของเด็กด้วยการใช้บัตรคำให้อ่านเป็นคำก็ได้ แต่การทดสอบการอ่านนั้นนิยมให้อ่านเป็นเรื่องมากกว่าให้อ่านเป็นคำคำถามที่ใช้ในข้อทดสอบเพื่อวัดและประเมินผลการพัฒนาทักษะการอ่านของเด็ก ควรมีลักษณะดังนี้คือ

- 1) คำถามควรจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่เด็กอ่านมากกว่าขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของเด็ก เด็กไม่ควรได้ใช้ประสบการณ์เพื่อตอบคำถามนั้นๆ เช่น ในเรื่องกล่าวว่าอย่างไร เราควรตั้งคำถามจากเนื้อหาที่เด็กอ่านไป เมื่อถามแล้วเด็กสามารถหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านมาตอบได้

- 2) คำถามประเภทที่จับผิดผู้อ่าน หรือคำถามที่ลวงให้หลง ไม่ควรนำมาใช้ในการทดสอบ

- 3) ภาษาที่ใช้ในคำถามควรเหมาะสมกับเนื้อหาของเรื่องราวที่让孩子อ่าน
 - 4) ไม่ใช่คำถามประเภทที่ช่วยให้เด็กนึกถึงเรื่องราวที่เคยอ่านมาแล้วในอดีตมาตอบ
 - 5) ควรใช้คำถามประเภทที่ผู้ตอบใช้ข้อมูลที่ได้จากการอ่าน
2. การใช้การสังเกต เพื่อดูความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว จังหวะทำนองในการออกเสียง อัตราเร็วในการอ่าน เป็นต้น สิ่งที่ควรสังเกตเช่น
- 2.1 การออกเสียงคำ
 - 2.2 การเว้นวรรค
 - 2.3 การอ่าน (ความชัดเจน ถูกต้อง ความคล่องแคล่ว)
 - 2.4 การทำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
 - 2.5 ท่าทางจับหนังสือ
 - 2.6 อัตราเร็วในการอ่านแต่ละครั้งแล้วจดบันทึกไว้
 - 2.7 ความสนใจในการอ่าน ฯลฯ
3. การซักถามหรือการสัมภาษณ์ อาจใช้ร่วมกับการสังเกต เป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ ความสนใจในการอ่าน ความสามารถในการวิจารณ์ ความจำ และความสามารถในการตอบคำถาม และสรุปข้อความสำคัญสิ่งที่จะสอบถาม เช่น
- 3.1 ความรู้ความเข้าใจจากเนื้อหาของบทเรียน
 - 3.2 ให้เล่าเรื่องให้ฟัง
 - 3.3 ได้รับความรู้อะไรบ้างจากการอ่าน
 - 3.4 ชอบอ่านหนังสือเองหรือให้คนอื่นอ่านให้ฟัง เป็นต้น
4. การใช้บันทึก เพื่อดูความสนใจในการอ่าน ดูพัฒนาการอ่านของเด็กแล้วหาทางแก้ไข วิธีการนี้เป็นวิธีการที่จะทำได้หลังจากมีการวัดผลด้วยวิธีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ครูต้องบันทึกผลของการวัดในแต่ละครั้งไว้แล้วศึกษาหาทางแก้ไขต่อไป วิธีการบันทึกอาจใช้คำถามเพื่อเป็นแนวทางในการบันทึกหรือการใช้การบันทึกเสียงให้เด็กอ่านแล้วบันทึกเสียงไว้แล้วเอามาเปิดให้เด็กฟังหาข้อบกพร่องและจะได้แก้ไขในคราวต่อไป หรืออาจใช้การบันทึกในรูปแบบวัดพฤติกรรม
- จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการประเมินผลการอ่านนั้นเป็นการพิจารณาความสามารถในการอ่านของเด็ก และในการประเมินผลการอ่านนั้นควรประเมินให้รอบด้านเพื่อให้การประเมินผลการอ่านบรรลุผลสัมฤทธิ์สูงสุด

3. เอกสารเกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน

3.1 ความหมายของความสามารถในการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะในการรับสารที่สำคัญ โดยการอ่านจะเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อผู้อ่านเกิดทักษะหรือมีความสามารถในการอ่านขณะเดียวกันถ้าการอ่าน

ซึ่งผู้อ่านปราศจากความสามารถในการอ่านนั้นย่อมไม่ใช่การอ่านที่แท้จริงโดยได้มีผู้ให้ความหมายของความสามารถในการอ่านไว้ดังนี้

พิมพ์พา วิทโยพารโกวิท (2539: 10–11) ให้ความหมายของ ความสามารถในการอ่านไว้ว่า ความสามารถในการอ่าน หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถทำการอ่าน โดยยึดหลักเกณฑ์ดังกล่าวคือ การอ่านตามตัวอักษร การอ่านตีความ การอ่านโดยใช้วิจารณญาณและการอ่านเพื่อนำไปใช้

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ (2540: 5) ให้ความหมายของความสามารถในการอ่านไว้ว่า ความสามารถในการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนในการอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรองที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง โดยสามารถแปลความ ตีความ ขยายความ และจับเลศในใจความของเรื่องที่อ่านได้

พิมพัชร พงษ์ตัน (2544: 8) ให้ความหมายของความสามารถในการอ่านไว้ว่า ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการอ่านภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจข้อเท็จจริง การตีความ และการประเมินค่า

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2546: 3) ให้ความหมายของความสามารถในการอ่านไว้ว่า ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านที่นอกจากจะอ่านออกเขียนได้แล้ว จะต้องอ่านถูกต้องตามอักขระวิธีและอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน มีสมาธิในการอ่าน เข้าใจเนื้อเรื่อง จับใจความสำคัญได้ เมื่ออ่านจบมีวิจารณญาณในการอ่าน สามารถแสดงความคิดเห็นและประเมินค่าได้อย่างมีเหตุผลถูกต้องตามหลักวิชาการ อ่านแล้วสามารถแยกข้อคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริงได้ อ่านแล้วสามารถเข้าใจแนวคิด/ปรัชญาหรืออุดมคติที่ผู้เขียนแทรกไว้ ตลอดจนเข้าใจความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของผู้เขียนที่แฝงไว้หรือซ่อนเร้นไว้ระหว่างบรรทัด นอกจากนั้นผู้อ่านสามารถตีความได้ถูกต้อง อ่านแล้วรู้จักวิเคราะห์วิจารณ์ สังเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ และอ่านแล้วสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์

สุวรรณา ปัญจมหาศิริ (2549: 26) ให้ความหมายของความสามารถในการอ่านไว้ว่า ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านอันประกอบด้วยความสามารถทางภาษาและความสามารถทางด้านการคิดโดยอาศัยกระบวนการในการอ่านและประสบการณ์ของผู้อ่าน

แฮริส (Harris. 1969: 59) ให้ความหมายของ ความสามารถในการอ่าน ไว้ว่า ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถที่สะท้อนถึงความสามารถในด้านภาษา ตัวหนังสือ ความสามารถทางการคิดของผู้อ่านและความสามารถในการตีความจากเนื้อหาที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาให้ผู้อ่านได้รับรู้

ฟิลลิปส์และคนอื่นๆ (Phillips; et al. 2002: 4) ให้ความหมายของความสามารถในการอ่านไว้ว่า ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านในการเรียนรู้คำศัพท์ที่อ่านและความสามารถในการเข้าใจเนื้อหาที่อ่านจากการแปลความ

จากความหมายของความสามารถในการอ่านที่กล่าวมาสรุปได้ว่าความสามารถในการอ่าน หมายถึง การที่ผู้อ่านมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน เมื่ออ่านแล้วสามารถเข้าใจในคำศัพท์และเนื้อเรื่อง

ที่อ่านในด้านการจับใจความสำคัญ สรุปความ ตีความ วิเคราะห์หรือวิจารณ์เกี่ยวกับข้อเขียนหรือเรื่องที่อ่านได้

3.2 ระดับความสามารถในการอ่าน

ระดับความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะภายในตน บริบทและการฝึกฝนของแต่ละบุคคล โดยได้มีนักการศึกษาแบ่งระดับความสามารถในการอ่านไว้ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร (2538: 37 – 48) ได้แบ่งระดับความสามารถในการอ่านออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. การอ่านขั้นพื้นฐาน คือ การอ่านออกและอ่านแตก หมายถึง เมื่อเห็นตัวหนังสือก็อ่านออกเสียงหรืออ่านในใจได้ ต้องสะกดตัวได้คล่องแคล่ว และต้องรู้ความหมายของคำที่อ่าน การรู้ความหมายของคำที่อ่านนั้นจะต้องรู้จริง

2. การอ่านขั้นตรวจตรา คือ ทำความรู้จักกับหนังสือที่อ่าน ในชีวิตการทำงานหรือการเรียนจำเป็นต้องอ่านหนังสือมากมายหลายสิบเล่มหรืออาจเป็นจำนวนร้อยเล่ม คงไม่มีเวลาอ่านให้ละเอียดได้ทุกเล่ม จึงจำเป็นต้องตรวจหรือทำความรู้จักกับหนังสือเสียก่อน เพื่อไม่ต้องเสียเวลาอ่านตลอดเล่ม

3. การอ่านขั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจหนังสือที่อ่านได้เป็นอย่างดี เป็นการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจและให้เกิดสติปัญญา

4. การอ่านขั้นค้นคว้า เป็นการอ่านเพื่อความรู้ เปรียบเทียบว่าในเรื่องนั้นๆ มีผู้เขียนไว้เป็นอย่างไร แตกต่างกันอย่างใด ของผู้ใดควรเชื่อถือได้เพียงใด ผู้ที่อ่านถึงระดับนี้นับได้ว่าเป็นผู้คงแก่เรียน ต้องเป็นคนอ่านหนังสือมาก อ่านหนังสือเร็ว ทั้งยังพิจารณาหาข้อเท็จจริงจากหนังสือได้

สุวดี ภูประดิษฐ์ (2546: 63 – 131) ได้แบ่งระดับความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับความเข้าใจความหมายตัวอักษร หรือระดับหาข้อเท็จจริง เป็นความสามารถด้านการอ่านระดับพื้นฐาน การอ่านในระดับนี้ผู้อ่านมีหน้าที่ทำความเข้าใจและจดจำข้อมูลที่สำคัญที่ผู้เขียนส่งมา เป็นการเชื่อมโยงความคิดของตนเองให้สัมพันธ์กับผู้เขียน การอ่านเพื่อเข้าใจตามอักษรที่สามารถช่วยหาความคิดสำคัญ ความคิดหลักตลอดจนรายละเอียดที่สนับสนุน ดังนี้

1.1 ค้นหาความคิดสำคัญจากชื่อเรื่องและเนื้อเรื่องโดยรวม

1.2 ค้นหาความคิดหลักที่ผู้เขียนเสนอไว้ในแต่ละย่อหน้า

1.3 ค้นหาสาระสำคัญ หรือรายละเอียดที่ผู้เขียนใช้สนับสนุนความคิดหลัก

2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ เป็นความสามารถในการอ่านที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจถึงสารที่ผู้เขียนมีได้บอกไว้โดยตรงหรือผู้เขียนอาจจะไว้ในฐานที่เข้าใจ ผู้อ่านต้องสามารถเข้าใจ

แนวคิดและเจตนาที่แท้จริงของผู้เขียนที่แฝงไว้ในเรื่อง พฤติกรรมการอ่านที่บ่งบอกว่าผู้อ่านสามารถตีความได้ มีลักษณะดังนี้

2.1 สรุปความคิดเห็นได้ (Arriving at Generalization)

2.2 คาดการณ์หรือทำนายผลได้ (Predicting Outcomes)

3. ระดับการประเมินผล เป็นการอ่านในระดับสูงสุด เป็นการแสดงความคิดเห็นหรือทัศนะของผู้อ่านที่เกิดขึ้นได้ภายหลังจากที่ทำความเข้าใจเจตนาของผู้เขียน ทั้งนี้เป็นการแสดงทัศนะเพื่อค้นหาความถูกต้อง น่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้อ่านต้องคิด ไคร่ครวญอย่างรอบคอบเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน อันจะมีผลให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน สามารถประเมินข้อมูลหรือความคิดของผู้เขียนได้ และสามารถสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านได้ การอ่านให้เกิดทัศนะลักษณะนี้ต้องใช้กระบวนการอ่าน 3 ขั้นตอน ได้แก่

3.1 ทำความเข้าใจข้อมูล

3.2 ประเมินคุณค่าข้อมูล

3.3 แสดงทัศนะให้ประจักษ์

แม้นมาส ชวลิต (2530: 263) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. อ่านออก คือ สามารถผสมสระและพยัญชนะได้ รู้ความหมายของคำ

2. อ่านได้ คือ อ่านได้คล่องแคล่ว รู้ความหมายของคำ และข้อความนั้นๆ

3. อ่านเป็น คือ อ่านเข้าใจความ จับความหมายของประโยค ข้อความ และเรียงความทั้งหมดได้ สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ รู้จักประเมิน สังเคราะห์ นำไปใช้เป็นประโยชน์ได้

ซึ่งสอดคล้องกับบันลือ พฤกษ์วัน (2532: 66) ได้กล่าวถึงระดับความเข้าใจในการอ่านอาจแบ่งได้ 3 ระดับ ดังนี้คือ

1. ระดับคำ ได้แก่ การอ่านที่มุ่งให้ข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งสังเกตจากข้อเท็จจริง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่

2. ระดับที่มีความเข้าใจสูงขึ้น มุ่งให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์เหตุผล และสรุปเรื่องที่อ่านจากการตั้งคำถาม เช่น ทำไม เหตุใด อย่างไร

3. ระดับที่มีความเข้าใจสูงสุด มุ่งให้ผู้อ่านได้รับกระบวนการทางความคิดของตนเอง ตรวจสอบ พิสูจน์ แล้วตัดสินใจว่าควรเชื่อหรือไม่เชื่อ เป็นประโยชน์สมควรนำมาปฏิบัติ หรือเป็นโทษ ควรหาวิธีวางแผนป้องกัน

ฉวีลักษณ์ บุนยะกาญจน (2524: 75) ได้จัดระดับความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งแตกต่างกัน ตามจุดประสงค์ และความสามารถของผู้อ่านไว้คล้ายคลึงกับ Dallman และ คนอื่นๆ ไว้เป็น 3 ระดับ เช่นเดียวกันดังนี้

1. การอ่านเอาเรื่อง (Literal Reading) การอ่านระดับนี้บ่งชี้ชัดแล้วว่า อ่านหนังสือออก อ่านได้ อ่านแล้วรู้เรื่องราวเรื่องอะไร เป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ผู้อ่านจะใช้ความสามารถด้านความจำเป็นส่วนใหญ่

2. การอ่านแปลความ ตีความ ขยายความ (Interpretive Reading) ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถเหนือไปจากการอ่านเอาเรื่อง คือ ต้องจำเรื่อง ต้องแปลความ ต้องขยายความเป็นระดับความเข้าใจ ที่สูงไปกว่าระดับอ่านเอาเรื่อง

3. การอ่านขั้นวิจารณ์ (Critical Reading) การอ่านระดับนี้ ต้องใช้ความสามารถของสติปัญญาขั้นสูงสุด โดยอาศัยการอ่านระดับอ่านเรื่อง การแปลความเป็นพื้นฐาน ต่อจากนั้นผู้อ่านจะต้องอาศัยประสบการณ์ของตน หรือความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์การประเมินค่า ช่วยในการตัดสินใจวินิจฉัยเรื่องและข้อความที่ตนอ่าน ซึ่งจัดอันดับความเข้าใจในการอ่านได้ใกล้เคียงกับ เสวาลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (2531: 83) ดังนี้คือ

1. ระดับความเข้าใจความหมายตัวอักษร (Literal Comprehension) ระดับความเข้าใจขั้นต้น เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้โดยตรง

2. ระดับความเข้าใจในชั้นตีความ (Interpretation) หมายถึง การที่ผู้อ่านต้องการเข้าใจความหมายที่อ่านได้ละเอียดและลึกซึ้งกว่าในระดับแรก

3. ระดับความเข้าใจในขั้นวิจารณ์ หรือการอ่านเชิงวิเคราะห์ (Critical Reading) หมายถึง การที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้ความคิดของตนเองวิเคราะห์สิ่งที่อ่านได้ ซึ่งในระดับนี้ ผู้อ่านมีความเข้าใจในระดับต้น และในระดับตีความก่อนแล้วเป็นอย่างดี

ดอลล์แมน และคนอื่นๆ (Dallman and others. 1974: 166) ได้แบ่งระดับความเข้าใจการอ่านเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง (Factual Level) หมายถึง ความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านตามตัวหนังสือที่เขียนไว้

2. ระดับความเข้าใจชั้นตีความ (Interpretation Level) คือ ความเข้าใจโดยอาศัยการสรุปความ ตีความ และแปลความจากเรื่องที่อ่านได้

3. ระดับความเข้าใจขั้นประเมินค่า (Evaluation Level) คือความสามารถในการประเมินค่า สิ่งที่ผ่านมาโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านพิจารณาตัดสิน

มิลเลอร์ (Miller. 1990: 4 – 6) ได้แบ่งความสามารถในการอ่านไว้ว่า ประกอบด้วย

1. ขั้นความเข้าใจตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง (Textually Explicit Comprehension) ความสามารถด้านการอ่านประกอบด้วยทักษะย่อย ดังนี้

- 1.1 สามารถบอกความสำคัญของแต่ละย่อหน้าได้
- 1.2 สามารถบอกรายละเอียดที่สำคัญและไม่สำคัญในแต่ละย่อหน้าได้
- 1.3 สามารถลำดับเหตุการณ์ได้
- 1.4 สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำจากการอ่านได้

2. ขั้นความเข้าใจแบบตีความหรือสรุปความ (Textually Implicit Comprehension) ความสามารถด้านการอ่านในระดับนี้ ประกอบด้วยทักษะย่อย ดังนี้

- 2.1 สามารถตอบคำถามจากการอ่านโดยการตีความได้

- 2.2 สามารถสรุปความและอ้างอิงในขณะที่อ่านได้
- 2.4 สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และอารมณ์ของผู้เขียนได้
- 2.5 สามารถสรุปเรื่องที่อ่านได้
- 2.6 สามารถเข้าใจเหตุผลและเปรียบเทียบความสัมพันธ์ความแตกต่างได้
- 2.7 สามารถระบุความสำคัญโดยนัยได้

3. ขั้นการอ่านอย่างมีวิจารณ์ (Critical Reading) ความสามารถในการอ่านในระดับนี้ประกอบด้วยทักษะย่อย ดังนี้

- 3.1 สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง
- 3.2 สามารถประเมินคำสิ่งที่อ่านได้
- 3.3 สามารถเปรียบเทียบสิ่งที่อ่านได้
- 3.4 สามารถแปลความได้
- 3.5 สามารถบอกความโน้มเอียงในการเขียนของผู้เขียนได้
- 3.6 สามารถบอกเทคนิคที่ผู้เขียนใช้ในงานเขียนได้

4. ขั้นการอ่านเชิงสร้างสรรค์ (Creative Reading) หรืออาจเรียกว่าการอ่านเชิงประยุกต์ (Applied Reading) หรือ การอ่านเชิงบูรณาการ (Integrative Reading) ความสามารถในการอ่านในระดับนี้ ประกอบด้วยทักษะย่อย ดังนี้

- 4.1 สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาใช้แก้ปัญหาได้
- 4.2 สามารถนำกิจกรรมที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์
- 4.3 สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้

แฮร์ริส (Harris. 1969: 59) กล่าวว่า ความสามารถทางการอ่านนั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการ เช่น ความเข้าใจภาษา สามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อยได้สามารถสรุปความคิดจากการอ่านได้ถูกต้อง สามารถเข้าใจเจตคติของผู้เขียนข้อความที่อ่านได้ และสามารถจัดลีลาในการเสนอความคิดของผู้เขียนได้

แฮร์ริส และซิเพย์ (Harris & Sipay. 1979: 179) ได้เพิ่มเติมระดับความสามารถทางการอ่านที่แตกต่างกันออกไปอีก 1 ระดับ คือ ระดับที่ 4 ความสามารถทางการอ่านที่ทำให้เกิดเจตคติความซาบซึ้ง เปลี่ยนแปลงความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดได้

มอร์ริส และดอร์ (Morris & Dore. 1984: 48) ได้อธิบายความสามารถทางการอ่านที่แตกต่างออกไปว่า ความสามารถทางการอ่านเป็นความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในข้อความที่อ่านสามารถสรุปโยงความสัมพันธ์ จัดรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ เข้าเป็นกลุ่มตามหัวข้อหรือประเภทและแยกแยะข้อความที่ไม่เกี่ยวข้องได้โดยจะต้องอ่านอย่างมีระบบ กล่าวคือ จะต้องศึกษาโครงสร้างบทอ่าน หาใจความสำคัญและจัดลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้

เบอร์มิสเตอร์ (Burmister. 1974: 113-115) สมิธ (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. 2531: 85 ; อ้างอิงจาก Smith. 1963: 262) แฮร์ริส และซิเพย์ (Harris & Sipay. 1979: 179) และสมุทร เช่น ชาวนิช (2540: 73) ได้กล่าวถึงระดับความสามารถทางการอ่านที่สอดคล้องกันดังนี้

1. ระดับความสามารถทางการอ่านตามตัวอักษร เป็นระดับความสามารถทางการอ่านขั้นต้นซึ่งผู้อ่านสามารถเข้าใจข้อความที่ผู้เขียนได้เขียนไว้โดยตรง

2. ระดับความสามารถทางการอ่านขั้นตีความ เป็นระดับความสามารถทางการอ่านที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านได้อย่างละเอียดและลึกซึ้งกว่าระดับแรก

3. ระดับความสามารถทางการอ่านระดับวิจารณ์หรือการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นระดับความสามารถทางการอ่านที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ผู้อ่านสามารถใช้ความคิดของตนเองวิเคราะห์ ตัดสิน และประเมินสิ่งที่อ่านได้ ซึ่งในระดับนี้ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถทางการอ่านในระดับต้นและในระดับขั้นตีความมาก่อนแล้วเป็นอย่างดี

จะเห็นได้ว่าผู้ที่ทำการวิจัยศึกษาด้านนี้ ได้แบ่งระดับความสามารถในการอ่านที่แตกต่างกันออกไป ทักษะต่างๆ ในการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแต่ละระดับของการอ่านมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน และมีความสำคัญต่อความเข้าใจของผู้อ่าน

3.3 ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน

เนื่องจากการอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน การที่ผู้อ่านจะมีความเข้าใจในการอ่านได้มากหรือน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านและการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการอ่าน ดังนี้

แฮริส (Harris, 1969: 365) ได้อธิบายถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการอ่านว่าจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้น ว่าขึ้นอยู่กับตัวแปรต่างๆ ดังนี้

1. วุฒิภาวะเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดระดับของการอ่าน ผู้มีวุฒิภาวะสูงย่อมอ่านได้ดีกว่าผู้ที่มีวุฒิภาวะต่ำ วุฒิภาวะและความพร้อมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกันยาก เพราะความพร้อมหมายถึง ระดับวุฒิภาวะและความสามารถที่จำเป็นในการเรียนรู้การอ่าน หรือการฝึกฝนกิจกรรมนั้นๆ เช่น เด็กที่มีความพร้อมในการอ่าน หมายถึง ระดับวุฒิภาวะของเขาพร้อมที่จะแยกความคล้ายคลึงและความแตกต่างของตัวอักษรได้

2. อายุ เด็กที่มีอายุมากจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีกว่าและเร็วกว่าเด็กที่มีอายุน้อย

3. เพศในระดับประถมศึกษาเด็กผู้หญิงจะอ่านได้ดีกว่าเด็กผู้ชายเป็นส่วนใหญ่

4. ประสบการณ์เดิม มีอิทธิพลต่อการอ่านมาก จะเห็นได้ชัดในเรื่องการถ่ายโอนการเรียนรู้ (transfer of learning) การเรียนรู้ด้านการอ่านสิ่งใหม่ดีขึ้นหรือเลวลงขึ้นอยู่กับ การถ่ายโอนความรู้จากสิ่งที่เคยพบในอดีต

5. ความบกพร่องทางร่างกาย เช่น อวัยวะในการอ่านบกพร่อง

6. แรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นให้ทำกิจกรรม

7. สภาพแวดล้อมทั้งในครอบครัวและโรงเรียน สภาพแวดล้อมอาจส่งเสริมหรือไม่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านของนักเรียนก็ได้ ครอบครัวที่บิดามารดามีการศึกษาและรู้คุณค่า

ของการอ่าน มีหนังสือดีๆ ประกอบกับทางโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นประจำ ครูคอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือ ก็จะช่วยให้เด็กนักเรียนมีพัฒนาการทางการอ่านดีขึ้น

นัททอลล์ (Nuttall.1995: 5 – 20) อธิบายถึงผู้อ่านกับกระบวนการอ่านนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในอดีต ทั้งในการเรียนรู้เพื่อการอ่านและรู้จักวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับตัวเอง ซึ่งมีปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. อิทธิพลของครอบครัว โดยเฉพาะพ่อ แม่ และญาติผู้ใหญ่ในบ้าน จะเป็นผู้ให้แบบอย่าง นิสัย และทัศนคติเกี่ยวกับการอ่านแก่เด็ก
2. อิทธิพลของสังคม เข้ามาเกี่ยวข้องกับการอ่านเนื่องจากการสร้างประสบการณ์ชีวิตที่เป็นพื้นฐานของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเกิดค่านิยมตามได้
3. อิทธิพลของโรงเรียน การที่เด็กได้อ่านแล้วนำความรู้มาแลกเปลี่ยนกัน เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทำให้คนมีพฤติกรรมในการอ่านแตกต่างกันด้วย
4. อิทธิพลของวัฒนธรรมในแต่ละวัฒนธรรมมีความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างกันทำให้คนมีพฤติกรรมในการอ่านแตกต่างกันด้วย

5. อิทธิพลของบุคลิกภาพส่วนบุคคล ครอบครัว สังคม โรงเรียน และวัฒนธรรมทำให้บุคลิกภาพต่างกัน ดังนั้นวิธีการและความสนใจรวมถึงวิธีการอ่านของแต่ละบุคคลย่อมไม่เหมือนกัน
 สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531: 141 – 143) กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการอ่านสรุปได้ดังนี้

1. ระดับสติปัญญา จากการวิจัยพบว่า เด็กที่มีสติปัญญาดีจะอ่านหนังสือมากเป็น 3 – 4 เท่าของเด็กที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง
2. วุฒิภาวะและความพร้อม ในการเริ่มต้นสอนอ่านจะต้องนึกถึงความพร้อมและความสามารถของเด็กควบคู่กันไป เพราะการอ่านต้องอาศัยทักษะย่อยต่างๆ ประกอบกัน เช่น การใช้สายตา การใช้วาระออกเสียง การที่รอให้เด็กพร้อมจะช่วยป้องกันความล้มเหลวในการอ่าน
3. แรงจูงใจที่จะทำให้เด็กอ่าน มีทั้งแรงจูงใจภายในและภายนอก แรงจูงใจภายในเกิดขึ้นจากการค้นพบคุณค่าของการอ่านด้วยตัวเอง เช่น ได้รับความรู้ความเพลิดเพลิน สนุกสนานจากเรื่องที่อ่าน ส่วนแรงจูงใจภายนอกได้มาจากการส่งเสริมของพ่อแม่ ครูอาจารย์หรือเพื่อนๆ ในรูปของการให้รางวัล คำชมเชย การรายงานความก้าวหน้า การแนะนำด้านการอ่าน
4. สภาพร่างกาย เด็กที่มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ จะเรียนได้ดีกว่าเด็กที่เจ็บป่วยประจำ
5. สภาพอารมณ์ เด็กที่มีความวิตกกังวล อารมณ์ไม่มั่นคง ทำให้พัฒนาการด้านการอ่านมีปัญหา

6. สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกโรงเรียน จะมีผลกระทบต่อการอ่านของเด็ก เด็กที่มาจากครอบครัวที่รักการอ่าน เด็กที่อ่านหนังสือสม่ำเสมอ และรู้คุณค่าของการอ่าน จะมีความรอบรู้ ความชำนาญมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่สนใจการอ่าน ส่วนสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน เช่น จำนวนหนังสือที่มีอยู่ ประเภทของหนังสือ และการสนับสนุนของครู จะมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กมาก

พุนทรพย์ นาคานา (2539: 31) ได้จำแนกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านไว้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. ปัจจัยที่เป็นความสามารถและบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของผู้อ่าน ซึ่งจะติดตัวมาแต่กำเนิด เช่น เพศ อายุ ระดับสติปัญญา และลักษณะเฉพาะอื่นๆ เช่น สายตาสั้นหรือยาว ตัวแปรต่างๆ ที่เป็นปัจจัยในกลุ่มนี้ เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งบางตัวแปรอาจพัฒนาได้ดีขึ้นได้ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นสิ่งที่แก้ไขไม่ได้

2. ปัจจัยพื้นฐานทางครอบครัว ซึ่งรวมถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางบ้าน ซึ่งอาจเอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความสามารถและนิสัยการอ่านได้

3. ปัจจัยด้านสภาพการเรียนรู้การสอนอ่านในโรงเรียน ตัวแปรที่รวมอยู่ในกลุ่มนี้มีอยู่หลายตัวแปรเช่น ครู หลักสูตร วิธีการสอนอ่าน สื่อต่างๆ ในห้องสมุดของโรงเรียน ตลอดจนสภาพแวดล้อมอื่นๆ ในโรงเรียน ตัวแปรต่างๆ ที่เป็นปัจจัยในกลุ่มนี้จะมีผลต่อการพัฒนาความสามารถทางภาษา นิสัยการอ่านและวิธีการอ่านของนักเรียน

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านโดยเฉพาะ ซึ่งรวมถึงความสามารถทางภาษา ความสามารถในการอ่าน วิธีการอ่าน นิสัยการอ่าน และความสนใจในการอ่าน ตัวแปรที่เป็นปัจจัยในกลุ่มนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นปัจจัยกลาง เพราะเป็นผลมาจากตัวแปรในสามกลุ่มแรกและในขณะเดียวกันปัจจัยในกลุ่มนี้จะมีผลต่อความเข้าใจในการอ่าน

5. ปัจจัยที่เป็นลักษณะของสื่อที่ใช้อ่าน เช่นความยากง่ายของภาษา ลักษณะของเนื้อหา เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านเช่นเดียวกัน

กู๊ดแมน (Goodman. 1971: 25-27) และแซบแมน (เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช. 2536: 24; อ้างอิงจาก Chapman.1987) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การอ่านประสบความสำเร็จที่คล้ายกันดังนี้

1 ความรู้ทางภาษา ในขั้นแรกผู้อ่านจะต้องเริ่มเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษรและความหมายของคำแต่ละคำ ต่อมาเมื่อมีประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้นและอ่านได้ดีขึ้นก็สามารถอ่านเพื่อความเข้าใจหรือเพื่อความเพลิดเพลินได้

2 ประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน รวมไปถึงความรู้และความพร้อมในเนื้อหาที่ผู้อ่านมีต่อสิ่งที่อ่านด้วย

3 การสร้างมโนทัศน์หรือความสมบูรณ์ของเนื้อเรื่องหรือข้อเขียน ความสามารถทางการอ่านจะเกิดขึ้นได้ยากถ้าเรื่องที่อ่านนั้นไม่มีเนื้อความที่สมบูรณ์ในตัวเอง ยกเว้นกรณีที่ผู้อ่านมีความพร้อมในเนื้อหาที่กำลังอ่านซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์จากการเรียนรู้

4 ความสามารถในการวิเคราะห์โครงสร้างของข้อเขียน งานเขียนแต่ละประเภทมีลักษณะโครงสร้างที่แตกต่างและยังสะท้อนความเชื่อตลอดจนวัฒนธรรมของผู้เขียนด้วย ถ้าวางงานเขียนนั้นเสนอเรื่องราวที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เขียนและผู้อ่านต่างกัน

จากปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านจะเห็นได้ว่าทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีผลต่อการอ่านทั้งสิ้น ทั้งความพร้อม วุฒิภาวะ ระดับสติปัญญา ความรู้สึกหรือทัศนคติต่อการอ่าน ประสบการณ์ การถ่ายโอนความรู้ สภาพร่างกาย อายุ เพศ สภาพอารมณ์ สภาพแวดล้อมทั้งในครอบครัวและในโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่านกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน

4. เจตคติต่อการอ่าน

ในการวิจัยครั้งนี้ เจตคติเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการอ่าน โดยมีลักษณะและรายละเอียดดังนี้

4.1 ความหมายของเจตคติ

เจตคติหรือทัศนคติเป็นนามธรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ในสังคมหรือการเรียนรู้ของบุคคลตลอดจนเหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เป็นความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกในโอกาสต่างๆ

เจตคติ (Attitude) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Aptus” แปลว่า โน้มเอียงเหมาะสม และตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 อ่านว่า “เอ – ตะ – คะ – ตี” หมายถึง ท่าทีความรู้สึกแนวความคิดความเห็นของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ได้มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาให้ความหมายแตกต่างกัน ดังนี้

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528: 239) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความพร้อมของร่างกายและจิตใจที่มีแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ใดๆ ด้วยการเข้าหาหรือถอยหนีออกไป

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535: 45) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นกิริยาท่าทีรวมๆ ของบุคคลที่เกิดจากความโน้มเอียงของจิตใจและแสดงออกต่อสิ่งหนึ่งๆ โดยแสดงออกในทางสนับสนุนมีความรู้สึกเห็นดีเห็นชอบต่อสิ่งเร้าหรือแสดงออกในทางต่อต้าน ซึ่งมีความรู้สึกที่ไม่เห็นชอบต่อสิ่งเร้า

อัญชลี บุญถนอม (2542: 25) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์และความรู้สึกดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มของการตอบสนองในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง เช่น เป็นไปในทางบวกก็เห็นด้วย ชอบพอใจ หรือในทางลบไม่เห็นด้วยไม่ชอบไม่พอใจ

กู๊ด (Good. 1963 : 47) ให้คำจำกัดความของเจตคติไว้ว่า เจตคติ คือความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะหนึ่งต่อสถานการณ์บางอย่างบุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รักเกลียดกลัวหรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

เทอร์สโตน (Thurstone. 1946) มองเจตคติว่า เป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวก หรือลบ ที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นอะไรก็ได้ เป็นต้นว่า สิ่งของ บุคคล บทความ องค์การ ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้แสดงให้เห็นความแตกต่างว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

แอลพอร์ต (Allport. 1935) ให้นิยามเจตคติว่า หมายถึงสภาพความพร้อมของจิตซึ่งเกิดขึ้นโดยประสบการณ์ สภาพความพร้อมนี้เป็นแรงกระตุ้นที่จะกำหนดทิศทาง หรือปฏิกิริยาต่อบุคคล สิ่งของหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

จากความหมายของเจตคติต่อการอ่านที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า เจตคติต่อการอ่าน หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ ความชอบ ความเชื่อและความเห็นของนักเรียนที่มีต่อการอ่านที่เกิดจากการเรียนรู้ ความรู้สึกนึกคิดหรือประสบการณ์ของนักเรียนเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ ซึ่งถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านจะทำให้เกิดความสนใจอยากอ่าน

4.2 ลักษณะของเจตคติ

ชอร์และไรท์ (Shaw & Wright. 1967) ได้รวบรวมลักษณะทั่วไปหรือมิติของเจตคติจากแนวความคิดของนักจิตวิทยาหลายคนส่วนใหญ่แล้วมองเจตคติมีลักษณะดังนี้

1. เจตคติขึ้นอยู่กับการประเมินโนภาพของเจตคติแล้วเกิดเป็นพฤติกรรมแรงจูงใจ เจตคติเป็นเพียงความรู้สึกโน้มน้าวจากการประเมินยังไม่ใช่พฤติกรรม ตัวเจตคติเองไม่ใช่แรงจูงใจ แต่เป็นตัวการทำให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม แต่ถ้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมแล้วจะเป็นลักษณะ 4 กลุ่ม คือ Positive approach ตัวอย่างเช่น ความเป็นเพื่อน ความรัก ฯลฯ Negative approach ตัวอย่างเช่น การโจมตี ตำรา ต่อสู้ ฯลฯ Negative avoidance ตัวอย่างเช่น ความกลัว ความเกลียด ฯลฯ ประเภทนี้เป็นเจตคติที่ไม่ดีแบบไม่ยากพบเห็นหน้า คืออยากหลีกเลี่ยงให้ไกลนั่นเอง และอีกกลุ่มหนึ่งคือ Positive avoidance เป็นลักษณะเจตคติดีทางบวก แต่ก็อยากจะหลบหลีกหรือไม่รบกวน ตัวอย่างเช่น การปล่อยให้เขาอยู่เงียบๆ เมื่อเขามีทุกข์
2. เจตคติเปลี่ยนแปรความเข้มข้นตามแนวของทิศทางตั้งแต่บวกจนถึงลบ นั่นคือเป็นการแสดงความรู้สึกว่าไปทางบวกมากหรือน้อยไปทางลบมากหรือน้อย ความเข้มข้นศูนย์ก็คือไม่รู้สึกนั่นเอง หรือเป็นกลางระหว่างบวกกับลบ แต่จุดที่เป็นกลางนั้นเป็นปัญหาต่อการแปรผล เพราะตามธรรมชาติจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตอบ (Central error) บางคนไม่คิดอะไร มักจะขีดลงตรงกลางก็มีมาก
3. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้มากกว่ามีมาเองแต่กำเนิด เจตคติเกิดจากการเรียนรู้สิ่งที่มีปฏิสัมพันธ์รอบตัวเรา ซึ่งเป็นเป้าเจตคติทั้งหลาย ถ้าเรารู้ว่าสิ่งนั้นมีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติทางดี ถ้าเรารู้ว่าสิ่งนั้นไม่มีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติไม่ดี สิ่งใดเราไม่เคยรู้จัก ไม่เคยเรียนรู้เลยจะไม่เกิดเจตคติ เพราะไม่ได้ศึกษารายละเอียดของสิ่งนั้น การเรียนรู้เป้าเจตคติอาจผ่านตัวจริงหรือผ่านสื่อทั้งหลายที่มีต่อเป้าเจตคติตัวจริงก็ได้สามารถเกิดเจตคติขึ้นได้

4. เจตคติขึ้นอยู่กับเป้าเจตคติหรือกลุ่มสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง สิ่งเร้าทั้งหลายอาจจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ สถาบัน มโนภาพ อุดมการณ์ อาชีพ หรือสิ่งอื่นๆ ก็ได้ เจตคติมีลักษณะอย่างไร จึงขึ้นอยู่กับเป้าเจตคติที่ได้สัมผัสเรียนรู้มาอย่างน้อยแตกต่างกันเป็นสำคัญ เป้าเจตคติที่มีลักษณะเป็นกลุ่มใกล้เคียงกันจะมีเจตคติแตกต่างจากเป้าเจตคติที่มีลักษณะของกลุ่มแตกต่างกันมาก

5. เจตคติมีค่าสหสัมพันธ์ภายในเปลี่ยนแปลงไปตามกลุ่ม นั่นคือกลุ่มที่มีลักษณะเดียวกันเจตคติจะมีความสัมพันธ์กันสูง กลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างกันเจตคติจะมีความสัมพันธ์กันต่ำ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีเจตคติดีต่อสิ่งเดียวกันย่อมมีความสัมพันธ์กันด้วย

6. เจตคติมีลักษณะมั่นคงและทนทานเปลี่ยนแปลงยาก นั่นคือ ถ้าเป็นเจตคติจริงๆ แล้ว การเปลี่ยนแปลงจะช้าและทำได้ยาก เช่น เรารักใครคนหนึ่งเมื่อรักแล้วยังรักอยู่ไม่ว่าใครจะให้ข้อมูลไม่ดีอย่างไรหรือแม้แต่คนที่เรารักมีความผิดพลาดเรื่องใดเรายังรักอยู่ แต่ถ้าพฤติกรรมของคนที่เรารักเบี่ยงเบนไปบ่อยๆ นานๆ เข้าเจตคติก็เปลี่ยนแปลงจากรักไปเป็นเกลียดได้

ส่วนแนวคิดของแซกส์ (Sax. 1980) มองคุณลักษณะของเจตคติแปรเปลี่ยนไป 5 ประการดังนี้

1. มีทิศทาง (Direction) เจตคติมีทิศทางเพราะความรู้สึกของคนที่มีต่อเป้าเจตคติเป็นบวกและลบ หรือ ชอบและไม่ชอบ กรณีวัดเจตคติต่อเป้าเจตคติชนิดหนึ่งนักเรียนตอบว่าชอบ แปลว่าไปในทางบวก ถ้าตอบว่าไม่ชอบแปลว่าไปในทิศทางลบ

2. มีความเข้มข้น (Intensity) เจตคติเป็นความรู้สึกต่อเนื่องตั้งแต่บวกถึงลบ ถ้าไปทางบวกก็จะมีตั้งแต่บวกน้อยๆ จนถึงบวกมากๆ ถ้าเป็นลบก็จะมีตั้งแต่ลบมากๆ จนถึงลบน้อยๆ ความมากน้อยของความรู้สึกนี้ก็คือความเข้มข้นนั่นเอง

3. มีการแผ่ซ่าน (Pervasiveness) เจตคติมีลักษณะแพร่กระจายหรือแผ่ซ่านจากกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่งได้เช่น กลุ่มเล็กๆ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการสร้างเขื่อนเจตคติไม่ดีลักษณะนี้อาจแพร่กระจายสู่คนหมู่มากได้ในที่สุด เจตคติที่ไม่ดีต่อการสร้างเขื่อนก็อาจลุกลามไปทั่วทั้งกลุ่มใหญ่ของประชากรเกิดการต่อต้านการสร้างเขื่อนได้

4. มีความคงเส้นคงวา (Consistency) เจตคติเป็นความรู้สึกที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงง่าย ๆ เป็นความรู้สึกค่อนข้างคงที่ เจตคติของบุคคลในระยะสั้นๆ จะเหมือนเดิม เจตคติจึงมีลักษณะฝังแน่นตรึงในแบบใดแบบหนึ่งนานพอสมควร

5. มีความพร้อมที่จะแสดงออกเด่นชัด (Salience) หมายถึงระดับขั้นของความเต็มใจหรือความพร้อมในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของเจตคติ ความจริงเป็นเรื่องของความตรงใจนั่นเอง การที่คนจะมีลักษณะนี้ของเจตคติต้องเป็นคนที่มีมองเห็นความเด่น ความสำคัญและมีความรอบรู้อย่างมากต่อเป้าเจตคติ ความประทับใจเด่นชัดนี้จะวัดได้เมื่อเจตคติแสดงออกมา ปราศจากการระล่อมกล่อมเกลามาตราของเจตคติที่วัดจากข้อความให้แสดงความรู้สึกเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยไม่สามารถวัดความประทับใจได้ ดังนั้นความประทับใจนี้จะวัดได้จากการสัมภาษณ์หรือการสังเกตเหตุการณ์ที่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นแบบดังกล่าวออกมาเท่านั้น

4.3 องค์ประกอบของเจตคติ

เจตคติดีมีองค์ประกอบอะไรบ้าง จำนวนเท่าไร นักจิตวิทยามีความเชื่อแตกต่างกัน ยังไม่มีบทสรุปแน่นอน เพราะแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มพยายามศึกษาค้นคว้าไปเรื่อย ๆ ปัจจุบันจึงมีแนวความคิดเห็นแตกต่างกันอยู่ 3 กลุ่ม (OsKamp. 1977; ธีระพร อูวรรณโณ. 2528 ; Ajzen & Fishbein. 1980)

ก. เจตคติดีมีองค์ประกอบเดียว ตามความคิดหรือแนวความเชื่อนี้พิจารณาได้จากนิยามเจตคตินั้นเอง กลุ่มนี้จะมองเจตคติเกิดจากการประเมินเป้าของเจตคติว่า รู้สึกชอบหรือไม่ชอบ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ ได้แก่ เทอร์สโตน (Thurstone. 1946) แอลพอร์ต (Allport. 1935) และคนอื่น ๆ อีกหลายคน

ข. เจตคติดีมีสององค์ประกอบ ตามแนวคิดนี้มองเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) และด้านความรู้สึก (Affective) นักจิตวิทยาที่สนับสนุนการแบ่งเจตคติเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ แคทซ์ (Katz. 1960)

ค. เจตคติดีมีสามองค์ประกอบ แนวความคิดนี้เชื่อว่าเจตคติดีมี 3 องค์ประกอบหรือ 3 ส่วน (Three components) ได้แก่

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive components) ประกอบไปด้วย ความรู้ ความคิด และความเชื่อที่ผู้นั้นมีต่อเป้าเจตคติ ถ้าสมมติให้รัสเซียเป็นเป้าเจตคติ คำกล่าวที่ว่า “รัสเซียเป็นประเทศเผด็จการ” ถือเป็นความเชื่อต่อประเทศรัสเซีย ดังนั้นข้อคิดเห็นต่อเป้าหนึ่งถือเป็นความเชื่อ ตัวอย่างความเชื่อต่าง ๆ เช่น “คนไทยรักสงบ” “ครูทำให้ชาติเจริญ” “วัดผลมีประโยชน์ต่อสังคม” ฯลฯ ความเชื่อที่กล่าวมาแล้วเป็นเพียงด้านพุทธิพิสัยเท่านั้น

2. ด้านความรู้สึก (Affective components) หมายถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ของคนใดคนหนึ่งที่มีต่อเป้าเจตคติว่ารู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นพอใจหรือไม่พอใจ หลังจากการสัมผัสหรือรับรู้เป้าเจตคติแล้วสามารถแสดงความรู้สึกโดยการประเมินสิ่งนั้นว่าดีหรือไม่ดี ตัวอย่างเช่น “ข้าพเจ้าไม่ชอบประเทศเผด็จการ” “ข้าพเจ้าชอบนิสัยคนไทย” “ข้าพเจ้าชอบวัดผล” “ครูเป็นอาชีพที่ดี” ฯลฯ ความรู้สึกเป็นการแสดงอยู่ในใจของคนนั้น

3. ด้านพฤติกรรม (Behavioral components) บางทีเรียกว่า Action components เป็นด้านแนวโน้มของการจะกระทำหรือจะแสดงพฤติกรรม เจตคติเป็นพฤติกรรมซ่อนเร้น ในขั้นนี้เป็นการแสดงแนวโน้มของการกระทำต่อเป้าเจตคติเท่านั้นยังไม่แสดงออกจริง ดังตัวอย่าง “ถ้าใครพูดถึงประเทศเผด็จการข้าพเจ้าจะเดินหนี” “ถ้าเห็นคนไทยที่โหดร้ายข้าพเจ้าจะเข้าไปคบหา” “ถ้ามีการอภิปรายทางวัดผลข้าพเจ้าจะไปฟัง” ในขั้นนี้เป็นแนวโน้มที่จะกระทำอยู่ในใจ

4.4 เครื่องมือวัดเจตคติ

เนื่องจากเจตคติเป็นมโนภาพ (Concept) ที่วัดได้ยาก เครื่องมือการวัดเจตคติจึงมีได้หลายรูปแบบแล้วแต่สถานการณ์ที่ต้องการวัด เครื่องมือที่นิยมใช้กันมีอยู่ 4 ชนิด คือ

1. สัมภาษณ์ (Interview) การสัมภาษณ์ หมายถึง การพูดคุยกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย ผู้สัมภาษณ์ที่ดีต้องฟังมากกว่าพูดเสียเอง และต้องไม่หุบปาก จะยึดตามแนวจุดประสงค์ที่จะวัดและบันทึกไว้ได้อย่างถูกต้อง การสัมภาษณ์ใช้ปากเป็นเครื่องมือสำคัญ ได้ผลอย่างไรบันทึกเอาไว้ การวัดเจตคติโดยการสัมภาษณ์จะต้องสร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์ให้ดีเป็นมาตรฐานก่อน ข้อคำถามแต่ละข้อจะต้องกระตุ้น ยุแหย่ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบความรู้สึกต่อเป้าเจตคติที่ผู้ทำการสัมภาษณ์ต้องการได้ข้อคำถามหรือข้อรายการนั้น ต้องเขียนเน้นความรู้สึกที่สามารถวัดเจตคติให้ตรงเป้าหมาย การเตรียมคนและเตรียมเครื่องมือการวัดจึงเป็นสิ่งสำคัญ การวางแผนสร้างข้อคำถามจะต้องคิดถึงระยะเวลาลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย ข้อคำถามควรถามคลุมทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อจะได้ใช้ประเมินเปรียบเทียบความรู้สึกที่แท้จริง

การสัมภาษณ์มีทั้งแบบมาตรฐานและแบบไม่มาตรฐาน ลักษณะของการสัมภาษณ์ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. การสัมภาษณ์ต้องเป็นการยั่วหรือกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อยากจะตอบและให้คำตอบที่คงที่พอควร คือถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตื่นตัวอยู่เสมอ อย่าปล่อยให้หลงผิด ผู้สัมภาษณ์จะตั้งคำถามให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์

2. คำถามที่ถามพยายามถามให้ตรงจุดที่สุด หรือเป็นคำถามที่มีความแจ่มชัดว่า ผู้สัมภาษณ์ต้องการให้ตอบในแง่ไหน ไม่ควรใช้คำถามกว้างเกินไปอาจจะทำให้การลงสรุปได้ยาก

3. คำถามควรมีความเชื่อมั่นสูงแม้จะใช้คำถามเดิมถามซ้ำอีกก็ได้รับคำตอบเหมือนเดิม

4. คำถามที่ใช้สัมภาษณ์ควรจะได้คำตอบที่สามารถนำไปขยายถึงสาเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกันได้

2. การสังเกต (Observation) การสังเกต คือการเฝ้ามองดูสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือสำคัญของการสังเกตก็คือตาและหูนั่นเอง การเฝ้าดูโดยการบันทึกในสมองจะทำให้ลืมเลือนง่าย ข้อรายการ (Checklist) ที่จะใช้ในการสังเกตจึงควรเตรียมไว้ให้พร้อม การสังเกตที่ดีก็ต้องฝึกเหมือนกันจึงจะทำได้ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้สังเกตควรจะเป็นผู้ที่รับรู้และมีประสาทตาดี มิฉะนั้นแล้วจะทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ในการสังเกตเจตคติของคนนั้นต้องใช้เวลาเพื่อหาความแน่นอนของการเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ การเขียนข้อรายการของพฤติกรรมจึงต้องเตรียมไว้ก่อน การสังเกตแต่ละครั้งแต่ละเวลาถ้าพฤติกรรมนั้นปรากฏก็จะได้บันทึกไว้ทันที

3. การรายงานตนเอง (Self - report) เครื่องมือแบบนี้ต้องการให้ผู้ถูกตอบแสดงความรู้สึกของตนเองตามสิ่งเร้าที่เขาสัมผัส นั่นคือสิ่งเร้าที่เป็นข้อความ ข้อคำถามหรือเป็นภาพ เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกออกมาอย่างตรงไปตรงมานั่นเอง แบบทดสอบหรือมาตราวัดที่ถือว่าเป็นแบบมาตรฐาน (Standard form) เป็นแนวการสร้างของเทอร์สโตน (Thurstone) กัตแมน (Guttman) ลิเคิร์ต (Likert) ออสกู๊ด (Osgood)

4. เทคนิคจินตนาการ (Projective Techniques) แบบนี้อาศัยสถานการณ์หลายอย่างไปเร้าผู้ตอบ สถานการณ์ที่กำหนดให้จะไม่มีการสร้างที่แน่นอนทำให้ผู้ตอบจะต้องจินตนาการ

ออกมาตามแต่ประสบการณ์เดิมของตน แต่ละคนจะแสดงออกมาไม่เหมือนกัน เช่น ประเภท ให้เติมประโยคให้สมบูรณ์ ภาพนามธรรม เติมเรื่องราวสั้น ๆ เล่านิทานจากภาพ ฯลฯ การแปลความหมาย อาศัยผลจากการตอบสิ่งที่กล่าวมาแล้วก็พอจะรู้ได้ว่าผู้นั้นมีเจตคติอย่างไร ต่อเป้าเจตคตินั้น ๆ

ไอเซนและฟิชไบน์ ได้เสนอวิธีการวัดเจตคติที่มีผลต่อพฤติกรรม 2 วิธี คือ การวัดเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม และการวัดเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม ซึ่งเจตคติที่มีต่อพฤติกรรม หมายถึง การตัดสินของบุคคลที่กระทำพฤติกรรมว่า เป็นสิ่งที่ดี หรือเลว ซึ่งเขาจะสนับสนุนหรือต่อต้านการกระทำพฤติกรรมนั้น หรือ หมายถึง การประเมินทางบวกหรือทางลบของแต่ละบุคคล ที่มีต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น

1. การวัดเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม เป็นการประเมินความรู้สึกโดยทั่วไป ของบุคคลที่เห็นด้วย หรือคัดค้านต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งแบบวัดเจตคติทางตรง ที่ได้มาตรฐาน มีหลายแบบวัด แต่แบบวัดที่ใช้กันมากและมีความสัมพันธ์กับแบบวัดเจตคติทางอ้อม คือแบบวัดมาตราจำแนกความหมายของออสกูตและคณะที่เสนอไว้ในปี 1975 (Ajzen & Fishbein. 1980: 54 – 55) ความมากน้อยของคะแนนจะเป็นโดยอัตโนมัติเรียกว่าความหนักแน่นของความเชื่อ (Belife Strength) ความเชื่อเป็นรากฐานของเจตคติที่มีต่อพฤติกรรม เรียกว่าความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำ (Behaviral Belife) บุคคลที่เชื่อว่าการกระทำพฤติกรรม อย่างหนึ่งจะนำไปสู่ ผลกระทำทางบวกจะมีเจตคติที่ดีต่อการกระทำนั้น ขณะที่บุคคลเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมจะนำไปสู่ผลการกระทำทางลบ จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการกระทำนั้นๆ เช่น นาย ก เชื่อว่าการซื้อ วิดีโอเกม จะทำให้ลูกๆ ของเขามีความสุข และมีโอกาสให้ครอบครัวของเขาอยู่พร้อมหน้ากัน นาย ก ก็จะมีเจตคติทางบวกต่อการซื้อวิดีโอเกม ในทางตรงกันข้ามถ้าเขาเชื่อว่าการซื้อ วิดีโอเกมเป็นเพียงการเพิ่มจำนวนของระดับบ้านที่ไม่ใช่แล้ว ปลอຍให้ฝุ่นเกาะ เขาก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการซื้อวิดีโอเกม

2. การวัดเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของ การกระทำ และการประเมินผลของการกระทำ โดยการรวมผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับ ผลของการกระทำ และประเมินผลของการกระทำ เป็นการวัดเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม

จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เจตคติเป็นองค์ประกอบของความเชื่อ หากบุคคล มีความเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ผลทางบวกเขาก็จะมีเจตนาที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ซึ่งความเชื่อที่เป็นรากฐานของเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมนี้ เรียกว่า ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral Bellief) ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ความเชื่อ หมายถึง ความน่าจะเป็น โดยอัตโนมัติของบุคคลที่เห็นว่าที่หมายมีความสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะอย่าง ไอเซนและฟิชไบน์ (Ajzen and Fishbein. 1980: 63) ได้กล่าวถึงบุคคลว่า แม้จะมีความเชื่อจำนวนมากเกี่ยวกับที่หมายหนึ่งๆ แต่เขาสามารถที่จะใส่ใจกับความเชื่อได้จำนวนน้อย ความเชื่อเหล่านั้นคือ ความเชื่อเด่นชัด (Salient Beliefs) ซึ่งถือว่าเป็นตัวกำหนดเจตคติต่อพฤติกรรม ความเชื่อเด่นชัดนี้อาจจะ

เปลี่ยนแปลงได้ คืออาจมีความหนักแน่นมากขึ้น หรือน้อยลง หรือ อาจถูกความเชื่ออื่นที่มาแทนที่ (ถาวร แซ่ตั้ง 2529: 16; อ้างอิงจาก Ajzen & Fishbein . 1975)

การหาความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับที่หมายจะพิจารณาเฉพาะข้อมูลของความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูงๆ (Model Salient Beliefs) ซึ่งมีวิธีการต่างๆ ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหาของความเชื่อที่แตกต่างกันของบุคคล

ขั้นที่ 2 การจัดกลุ่มความเชื่อคล้ายกันเข้าด้วยกัน ถ้าความเชื่อไหนที่คล้ายกันแต่เป็นของผู้ตอบคนเดียวกัน ก็แยกความเชื่อออกจากกันไม่จัดเข้ากลุ่ม

ขั้นที่ 3 คัดเลือกข้อความเชื่อเด่นชัด ซึ่งอาจจะใช้วิธีต่างๆ ดังต่อไปนี้

- เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุด 10 – 12 ความเชื่อ หรือ
- เลือกความเชื่อทั้งหมดที่กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 10 – 12 % กล่าวถึง หรือ
- เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุดจนถึงความเชื่อที่รวมความถี่ได้ประมาณ 75 %

ของความถี่ทั้งหมด

ดังนั้น ความเชื่อที่ได้นำมาสร้างแบบวัด จะต้องเป็นข้อมูลจากกลุ่มของความเชื่อเด่นชัด ไอเซน และฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein. 1980: 65) กล่าวว่า ความเชื่อเด่นชัดของบุคคลเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมจะเป็นสิ่งที่ใช้กำหนดเจตคติต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้น ถ้าจะทำความเข้าใจเจตคติ ต้องเข้าใจความเชื่อเด่นชัดก่อน โดยใช้วิธีการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 จะต้องทราบถึงการประเมินผลของการกระทำพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งหมายถึงการประเมินลักษณะที่สัมพันธ์กับที่หมายนั้นๆ ว่าดีหรือเลว โดยใช้มาตราขั้วคู่ 7 ช่วง เช่น

การที่น่าหนักขึ้น

ดี เลว

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

ขั้นที่ 2 การประเมินผลความเชื่อของบุคคลทำให้ทราบว่าพฤติกรรมใดจะนำไปสู่ผลของการกระทำแต่ละอย่าง ด้วยความหนักแน่นตามความเชื่อเพียงใด เช่น

การใช้จ่ายค่าน้ำประปา เป็นสาเหตุทำให้น้ำหนักขึ้น

เป็นไปได้ เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า เจตคติมีความสัมพันธ์กับความเชื่อ ซึ่ง ฟิชไบน์และไอเซนได้กล่าวไว้ว่า เจตคติต่อที่หมายมีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับที่หมายนั้น ดังนี้ (ถาวร แซ่ตั้ง. 2529: 19; อ้างอิงจาก Fishbein & Ajzen.1975)

1. บุคคลมีความเชื่อ(b_i)มากมายกับที่หมายหนึ่งๆโดยที่ ที่หมายนั้นอาจมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะต่างๆ ตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นต้น
 2. ลักษณะที่มาสัมพันธ์กับที่หมายนั้น มักจะมีการประเมิน (e_i) ควบคู่อยู่ด้วย ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นเจตคติต่อลักษณะนั้นๆ
 3. อาศัยการเรียนรู้จากการวางเงื่อนไข บุคคลจะเรียนรู้ในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่สัมพันธ์กับการประเมิน (e_i) และกับที่หมายของเจตคติ
 4. ความเชื่อที่สัมพันธ์กับที่หมายโดยมีการประเมินอยู่ด้วย จะรวมตัวกัน ($\sum b_i e_i$)
 5. ที่หมายของเจตคติจะกระตุ้นให้บุคคลแสดงความเชื่อมั่นโดยมีความสัมพันธ์กับที่หมายซึ่งมีการประเมินรวมอยู่ด้วย หรือเป็นการแสดงเจตคติโดยรวมนั่นเอง
- จากทฤษฎีเจตคตินี้ทำให้มีการพัฒนาสมการเกี่ยวกับการวัดเจตคติขึ้น คือ

$$AB = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

AB	แทน	เจตคติต่อพฤติกรรม
b_i	แทน	ความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำ
e_i	แทน	การประเมินผลการกระทำ
n	แทน	จำนวนความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการวัดเจตคติมีทั้งการวัดเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรมและการวัดเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรมนอกจากนั้นแล้วเจตคดียังมีความสัมพันธ์กับความเชื่อ ซึ่งฟิชไบน์และไอเซน ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติต่อที่หมายมีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับที่หมายนั้น การตัดสินใจของบุคคลที่กระทำพฤติกรรมขึ้นอยู่กับความเชื่อว่าการทำพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ผลทางบวกเขาก็จะมีเจตนาที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้วิธีวัดเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน

5.1 ความหมายของนิสัยรักการอ่าน

สุนทร แก้วลาย (2512: 8) กล่าวว่า นิสัยรักการอ่านคือ การชอบอ่านหนังสือมาก รู้จักใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน รู้จักพักผ่อนหย่อนใจโดยการอ่าน และมีรสนิยมที่ดีในการอ่าน

ทวีศักดิ์ เดชเลิศ (2528: 7) กล่าวว่า นิสัยรักการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความชอบอ่านหนังสือ และเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้น อย่างสม่ำเสมอ และเป็นประจำได้แก่ การใช้เวลาว่าง วิธีการได้หนังสือมาอ่าน ลักษณะการอ่าน การกำหนดจุดประสงค์ในการอ่าน การใช้บริการห้องสมุด การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน การกำหนดจุดประสงค์ในการอ่าน

มุสตี กุฏอินทร์ (2529: 458) กล่าวว่า ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน คือ ผู้ที่ชอบอ่านหนังสือทุกประเภท เมื่อมีเวลาว่างจะหยิบหนังสือขึ้นมาอ่าน มีสมาธิในการอ่าน ชอบซื้อหนังสือหรือขอยืมหนังสือมาอ่าน รู้จักเก็บถนอมหนังสือเป็นอย่างดี

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531: 26 – 32) ได้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านไว้ว่า นิสัยรักการอ่านเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความชอบอ่านโดยได้รับการฝึกฝน แนะนำ ชักชวน ตั้งแต่เยาว์วัยให้รักการอ่านรู้จักเลือกอ่านด้วยความเข้าใจให้ซึมซาบ อ่านโดยมีความคิดไตร่ตรอง และรู้จักใช้ประโยชน์จากการอ่านหนังสืออย่างเต็มที่

อังคณา กล่อมฤทธิ์ (2531: 6) ได้ให้ความหมายของ นิสัยรักการอ่านไว้ว่า นิสัยรักการอ่านเป็นความสนใจและเป็นการชอบอ่านหนังสือหรือมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ดูหนังสือ ดูรูปภาพจากหนังสือ รู้จักใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน เป็นต้น โดยมีพฤติกรรมดังกล่าวเป็นปกติอยู่เสมอ

รติพร ชังชาติ (2531: 161) ได้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านไว้ว่า นิสัยรักการอ่านเป็นการฝึกฝน ส่งเสริม กระตุ้นให้เกิดความอยากอ่าน เพื่อพัฒนาความรู้ สติปัญญา ตลอดจนแสวงหาความเพลิดเพลินจากการอ่าน จนติดเป็นนิสัย

สมใจ ทองเรือง (2537: 18 – 24) ได้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านไว้ว่า นิสัยรักการอ่านเป็นพฤติกรรมที่ชอบอ่านหนังสือที่กระทำเป็นประจำ โดยแสดงให้เห็นทางพฤติกรรม ได้แก่ การใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ มีรสนิยมในการอ่าน การให้หนังสือเป็นของขวัญ สันทนาเรื่องหนังสือ และจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านโดยการจัดหิ้งหนังสือ เป็นต้น

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2538: 34) กล่าวว่า นิสัยรักการอ่าน หมายถึง การใฝ่รู้ใฝ่เรียน แต่การอ่าน และอ่านจนเคยชิน แม้ว่าจะมีปัญหาหรืออุปสรรคต่อการอ่านก็ยังคงมีความตั้งใจอ่านต่อไปอย่างไม่ย่อท้อ โดยผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านย่อมอ่านทุกอย่างที่เป็นวัสดุสำหรับการอ่าน อ่านได้ทุกสถานที่ ทุกโอกาส และใช้เวลาว่างไปเพื่อการอ่านมากกว่ากิจกรรมประเภทอื่นๆ การที่บุคคลจะมีนิสัยรักการอ่านได้ ควรยึดหลักสำหรับการอ่าน

เกสรสุรางค์ สักกะบุชา (2540: 7) กล่าวว่า นิสัยรักการอ่าน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนเกี่ยวกับความสนใจ การชอบอ่าน การมีความพร้อม และความพยายามในการอ่าน ได้แก่ การดูหนังสือ การดูรูปภาพจากหนังสือ การอ่านหนังสือเรียน หนังสืออ่านสำหรับเด็ก หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ที่เป็นประโยชน์ รู้จักใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน ซึ่งมีการแสดงพฤติกรรมดังกล่าวเป็นประจำ โดยสามารถอ่านหนังสือได้ทุกสถานที่และทุกโอกาสตามความเหมาะสม

ปราณี รัตนัง (2541: 10) ได้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านไว้ว่า นิสัยรักการอ่านเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่านที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานาน จนกระทั่งสภาพจิตใจเกิดความสนใจที่จะอ่าน จิตใจจะถูกกระตุ้นให้อยากอ่าน ชอบที่จะอ่านและแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรม เช่น การใช้เวลาว่างในการอ่าน ลักษณะการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่าน มีสมาธิในการอ่าน มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน เป็นต้น นิสัยรักการอ่านเป็นสิ่งที่ดีงามเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม

จากความหมายที่ได้จากการศึกษาพอสรุปได้ว่านิสัยรักการอ่าน หมายถึง ลักษณะที่แสดงออกถึงการชอบอ่านหนังสือ ความสนใจที่จะอ่าน ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือและอ่านหนังสือเป็นประจำอย่างต่อเนื่องในทุกสถานที่และโอกาส

5.2 ความสำคัญและประโยชน์ของนิสัยรักการอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 2 – 3) ได้กล่าวถึงการสร้างนิสัยรักการอ่านมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งจะต้องเริ่มจากการสร้างความสนใจในการอ่านของเด็กและส่งเสริมการอ่านตั้งแต่อนุบาลก่อนเข้าโรงเรียน ในปัจจุบันวิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีนักวิทยาศาสตร์ นักจิตวิทยา นักการศึกษาและนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเด็กทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศหลายคนได้ค้นพบว่า การสร้างความสนใจในการอ่านมีความสำคัญมาก ควรเริ่มตั้งแต่ขณะที่เป็นทารกอยู่ในครรภ์ของมารดาจึงจะมีผลต่อสมองของเด็กทารกและเมื่อเติบโตขึ้นมาก็ต้องปลูกฝังและสร้างความสนใจในการอ่านไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งมีนิสัยรักการอ่านเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ประสบความสำเร็จในชีวิตในหน้าที่การงานและมีนิสัยรักการอ่านไปจนชั่วชีวิต

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าความสำคัญและประโยชน์ของนิสัยรักการอ่านจะช่วยให้มนุษย์ได้ประสบความสำเร็จในชีวิตหลาย ๆ ด้านได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

5.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน

เบล ทุเนอร์ และ สคูดท์ (Blair, Turner & Schaudt. 1992: 5) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน ประกอบด้วย

1. ปัจจัยเกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน ได้แก่ เนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน ลักษณะหรือลีลาการเขียนของเรื่องที่อ่าน โครงสร้างของหนังสือ ความน่าอ่านของหนังสือ ประเภทของวัสดุที่ใช้ทำหนังสือ

2. ปัจจัยเกี่ยวกับบริบทของการอ่าน ได้แก่ ความเชื่อและความคาดหวังของครูและการสอน การกำหนดวิธีการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

3. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ได้แก่ แรงจูงใจ ประสบการณ์พื้นฐาน โครงสร้างความรู้เดิมของนักเรียน ความมุ่งมั่น ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ความรู้เกี่ยวกับวิชาการ

ลิวและคินเซอร์ (Leu & Kinzer.1995: 238-251) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน ไว้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสติปัญญา (Cognitive Factors) เพียเจต์ ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านสติปัญญาของมนุษย์ว่าจะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องผ่านกระบวนการต่าง ๆ ทั้ง 4 ขั้น คือ ขั้นการรับรู้จากการสัมผัส (Sensorimotor) ขั้นเตรียมการทางสมองที่จะเริ่มมีเหตุผล (Preoperational) การเรียนรู้รูปธรรม (Concrete Operational) และ การเรียนรู้ที่เป็นนามธรรม (Formal Operational)

2. ปัจจัยด้านภาษาพูด (Oral Language Factors) พื้นฐานด้านภาษาเป็นสิ่งสำคัญในการอ่านหากผู้อ่านมีพื้นฐานทางภาษาพูดดีจะสามารถพัฒนาการอ่านได้ดี

3. ปัจจัยด้านการรับรู้ (Perceptual Factors) การรับรู้ของมนุษย์นั้นมีหลายทาง ได้แก่ การรับรู้ทางสายตา ทางหู ทางสัมผัส ทางจมูก ทางปาก เป็นต้น แต่การรับรู้ที่มักเน้นในการอ่าน ได้แก่ การรับรู้ทางตาและทางหู ในด้านการอ่านนั้นถือว่าความสามารถในการแยกแยะสิ่งที่รับรู้ได้ทางตาและทางหู ซึ่งหมายถึงความสามารถที่จะบอกได้ว่าสิ่งที่เห็นหรือสิ่งที่ได้ยินนั้นมีความคล้ายหรือแตกต่างกันอย่างไรเป็นสิ่งสำคัญมาก

4. ปัจจัยด้านความรู้สึก (Affective Factors) ปัจจัยด้านนี้ ได้แก่ ทศนคติและความสนใจ

5. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน (The Home Environment) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของเด็ก สิ่งที่ผู้ปกครองควรทำเมื่อเด็กอยู่ที่บ้าน ได้แก่ การใช้เวลาในการพูดคุยกับบุตรหลานเกี่ยวกับสิ่งที่เขาอ่านและตอบคำถามเมื่อเด็กสงสัย เป็นต้น

มานิต บุญประเสริฐ (2526: 9) กล่าวถึงปัจจัยที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวที่อ่านว่า ผู้อ่านจะเข้าใจข้อความที่อ่านมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ ลักษณะของเรื่องที่อ่านกับผู้เขียน ความสามารถในการด้านภาษาของผู้อ่านและผู้เขียน

ทวี มุขธระโกษา (2510: 148) กล่าวถึงการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการวางรากฐานในการอ่านหนังสือของเด็กว่า เด็กที่มาจากบ้านที่ผู้ปกครองเป็นนักอ่านและนักสะสมหนังสือ มักจะเลือกอ่านหนังสือที่ดีๆ และรักการอ่านเป็นพิเศษ

วิฑูรย์ รองศรีแย้ม (2534: 68) กล่าวถึงการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านไว้ว่า ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ผู้ปกครองควรมีพฤติกรรมในการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเพื่อให้เด็กมีอิสระที่จะเลือกอ่านหนังสือที่ตนชอบจนมีนิสัยรักการอ่านในที่สุด และความเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักการอ่านในที่สุด และควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านสิ่งพิมพ์ต่างๆ ให้เด็กเห็นประจำ การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การอ่านหนังสือร่วมกับเด็ก ตลอดจนการจัดหาสิ่งพิมพ์ต่างๆ ตามความต้องการและความสนใจของเด็กมาไว้ในบ้านส่วนทางโรงเรียนห้องสมุดโรงเรียนโดยครูบรรณารักษ์จะต้องร่วมมือกับครูผู้สอนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดนิทรรศการ การประกวดแข่งขัน เพื่อให้นักเรียนรักการอ่าน และยังได้ศึกษาวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีนิสัยรักการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และพบว่านักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองในระดับมากมีนิสัยรักการอ่านมากกว่านักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านพอสรุปได้ว่า การส่งเสริมการอ่านที่บ้าน การส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียนและปัจจัยในตัวนักเรียนมีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านทั้งสิ้น

5.4 สาเหตุที่คนไทยไม่รักการอ่าน

สุขุม เฉลยทรัพย์. (2529: 195 – 196) ได้สรุปถึงสาเหตุที่คนไทยไม่มีนิสัยรักการอ่านไว้ดังต่อไปนี้

1. หนังสือ ตำรา และ เอกสารต่างๆ มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการค้นคว้าหาความรู้ เด็กถูกบังคับให้อ่านหนังสือเพียงเล่มเดียวคือหนังสือเรียน เช่น สมัยก่อนอ่าน “หนังสือนิทานอีสป” เพียงเล่มเดียวแม้แต่การซื้อหามาอ่านเองก็มีราคาแพงเกินกำลังซื้อของประชาชนที่อยู่ในระดับเศรษฐกิจต่ำและในระดับกลาง
2. กิจกรรมการเรียนการสอนของครู ไม่เอื้ออำนวยต่อการฝึกนิสัยในการอ่าน เช่น ไม่มีการส่งเสริมการใช้ห้องสมุดเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับไปแล้วจึงไม่มีนิสัยที่จะศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดประชาชนหรือแหล่งค้นคว้าอื่นๆ
3. หนังสืออ่านสำหรับเด็กเป็นเอกสารที่สำคัญที่จะปลูกฝังเด็กให้มีนิสัยรักการอ่านยังไม่สามารถผลิตออกมาเพียงพอกับความต้องการของเด็กเท่าที่ควร และยังมีราคาแพงอยู่เป็นอันมาก เด็กที่มาจากครอบครัวระดับต่ำและระดับกลางไม่สามารถหาซื้อมาอ่านได้
4. พื้นฐานการศึกษาของคนไทยทั่วไปยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ อยู่ในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ การรักการอ่านจึงยังไม่เกิดขึ้น
5. สถานที่สำหรับการส่งเสริมการอ่านมีอยู่จำนวนน้อย เช่น ห้องสมุดประชาชนที่เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ.2459 ยังมีอยู่ในประเทศเพียงประมาณ 300 แห่งต่อประชากร 50 ล้านคน ห้องสมุดของประชาชนจึงไม่มีที่ท่าว่าจะเพียงพอกับคนอ่าน
6. ผู้ผลิตหนังสือยังเล็งเห็นเรื่องของธุรกิจการค้าขายหนังสือและยังไม่กล้าที่จะลงทุนสูงเพื่อผลิตหนังสือเด็กจึงทำให้ราคาหนังสือเด็กยังคงมีต้นทุนสูงผู้มีรายได้น้อยจึงไม่อาจซื้อให้ลูกหลานของคนอ่านได้

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าสาเหตุที่คนไทยไม่มีนิสัยรักการอ่านเนื่องจาก หนังสือ ตำรา และ เอกสารต่างๆ มีอยู่ไม่เพียงพอ พื้นฐานการศึกษาของคนไทยทั่วไปยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ การขาดการส่งเสริมการอ่านจากทางบ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคม

5.5 การสร้างนิสัยรักการอ่าน

นิสัยรักการอ่าน คือ การชอบอ่านจนเป็นนิสัย เมื่อมีเวลาว่างจะชอบอ่านมากกว่าทำอย่างอื่น และชอบอ่านหนังสือหรือวัสดุการอ่านทุกชนิดทุกประเภท ทั้งหนังสือที่ให้ความบันเทิงและสารคดี คนที่อ่านหนังสือตลอดเวลาเรียกว่า “หนอนหนังสือ” (Bookworm)

นิสัยรักการอ่านจะเกิดขึ้นเองในตัวบุคคลยากมาก หากไม่ได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังให้รักการอ่านจนเป็นนิสัย เพราะการอ่านไม่ใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (Having a nature talent) การอ่านไม่ใช่พรสวรรค์ที่ติดตัวมาโดยเฉพาะสำหรับบางคน เช่น เกิดมาเพื่อเป็นนักอ่าน

(แต่อาจมีเด็กอัจฉริยะบางคนที่อ่านเก่งเป็นพิเศษซึ่งน้อยมาก) และการอ่านไม่ใช่กรรมพันธุ์ แต่การอ่านเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน ต้องอ่านมากๆ จนกระทั่งเกิดนิสัยรักการอ่าน

อย่างไรก็ตามนิสัยรักการอ่านนี้ ไม่สามารถที่จะปลูกฝังได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือในผู้ที่พ้นวัยเด็กแล้ว การสร้างนิสัยรักการอ่านให้ได้ผลนั้นจะต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก โดยมีพ่อแม่ผู้ปกครอง และ ครูเป็นผู้ปลูกฝัง ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีอิทธิพลให้เป็นปัจจัยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531: 19) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กจะชอบอ่านหนังสือหรือไม่ ขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดู บทบาทของครอบครัวต่อการอ่านหนังสือของเด็กจะมีมากกว่าโรงเรียน พ่อแม่ควรมีเวลาให้กับลูกหาหนังสือที่ดีให้ลูก อ่านหนังสือที่ลูกชอบมา ป้อนคำถามให้ลูกเพื่อจะได้เข้าใจจินตนาการ และพัฒนาการของลูกด้วยสิ่งที่สำคัญที่สุดของพ่อแม่ คือ การเตรียมพร้อมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ในญี่ปุ่นเขาจะหารูปสวยๆ มาให้เด็กได้สัมผัส เด็กจะได้มีสุนทรียะว่ารูปไหนสวยรูปไหนไม่สวย ถ้าเราให้เขาพบแต่สิ่งสวยงามสิ่งเหล่านี้จะอยู่ในตัวเขา เด็กญี่ปุ่นถ้าอ่านหนังสือไม่ออกจะให้พ่อแม่ อ่านให้ฟัง หนังสือเป็นสื่อให้พ่อแม่ใกล้ชิดลูกเพราะเราไม่สามารถปิดกั้นสิ่งแวดล้อมได้หมดและการปิดกั้นสิ่งแวดล้อมไม่ใช่สิ่งที่ดี เพราะลูกก็คือมนุษย์ในสังคมถ้าเราปิดกั้นเด็กจะล้มเหลวในชีวิต

จากการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างนิสัยรักการอ่านพอจะสรุปได้ว่า การสร้างนิสัยรักการอ่าน ไม่สามารถปลูกฝังได้ในระยะเวลาอันสั้นและไม่ใช้ทักษะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่การสร้างนิสัยรักการอ่านจะต้องปลูกฝังและส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็กๆ จึงจะได้ผลและถ้าจะให้ ได้ผลดียิ่งขึ้นควรเริ่มตั้งแต่เป็นทารกอยู่ในครรภ์ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านก็จะประสบผลสำเร็จในการเรียน มีความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน

6. ความคิดรวบยอด

6.1 ความหมายของความคิดรวบยอด

ความคิดรวบยอด (Concept) มีความหมายเกี่ยวกับคำอีกหลายคำ เช่น สังกัป มโนภาพ มโนมติ ซึ่งผู้ที่ให้ความหมายของความคิดรวบยอดมีหลายท่าน ดังนี้

บรูเนอร์ (อัทธมา ชื่นบุญ. 2544: 26; อ้างอิงจาก Bluner. 1957: 244) อธิบายความหมายของความคิดรวบยอดไว้ว่า ความคิดรวบยอดคือ ประเภทของสิ่งของ การกระทำ ความคิด หรือความรู้สึกซึ่งเกิดจากการเรียนรู้

แมคโดนัลด์ (อัทธมา ชื่นบุญ. 2544: 26; อ้างอิงจาก McDonald. 1959: 134) ได้ให้ความหมายของความคิดรวบยอดไว้ว่า ความคิดรวบยอดเป็นกลุ่มของสิ่งเร้าหรือเหตุการณ์ที่มีลักษณะเฉพาะร่วมกัน ความคิดรวบยอดไม่ใช่เหตุการณ์ในตัวเอง แต่เป็นกลุ่มของสิ่งเร้า เหตุการณ์ที่มีลักษณะเฉพาะแน่นอน ดังนั้น ความคิดรวบยอดจึงเป็นความเข้าใจและความคิดนั้นเป็นนามธรรม เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องนั้นในระยหนึ่งหรือตลอดไป ความคิดรวบยอดต่างจาก

การรับรู้ตรงที่ว่า การรับรู้เป็นผลอันเกิดจากการสัมผัสสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยตรง แต่ ความคิดรวบยอดจะไม่ใช่ สิ่งใด คนใด หรือการกระทำใดๆ หากแต่เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้กันแพร่หลายที่สุด ได้แก่ ภาษาและถ้อยคำ

ฟิลลิปส์ (Phillips. 1974: 73) ให้ความหมายของความคิดรวบยอดไว้ว่า ความคิดรวบยอดเป็นคำหรือสัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรม ซึ่งเป็นกลุ่มของพฤติกรรม คุณภาพ จุดมุ่งหมาย ที่มีคุณลักษณะเฉพาะอย่างแน่นอน

กาเย่ (Gagne. 1977: 32) ให้ความหมายของความคิดรวบยอดไว้ว่า หมายถึง การจัดประเภทของวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือความคิด ซึ่งความคิดรวบยอดจัดเป็นส่วนประกอบของกฎเกณฑ์และเป็นพื้นฐานของการคิดในระดับสูง

ฮัตกินส์ (Hudgins. 1977: 109) ให้ความหมายของความคิดรวบยอดไว้ว่า ความคิดรวบยอดเป็นความคิดที่สร้างขึ้นเพื่อจัดระบบประสบการณ์และความรู้ เพื่อลดความซับซ้อนของสิ่งต่างๆ ในโลก โดยใช้ภาษาเป็นสื่อเป็นเครื่องมือทำความเข้าใจ

สเติร์น (Stern. 1985: 233) ให้ความหมายของความคิดรวบยอดไว้ว่า ความคิดรวบยอดเป็นตัวแทนของการย่อทางสมองซึ่งเกิดจากการสะสมข้อมูล สิ่งเร้าที่มีคุณสมบัติร่วมกัน เช่น แมว เป็นตัวแทนของสัตว์ชนิดหนึ่งที่มีลักษณะและคุณสมบัติร่วมกันที่แน่นอนด้านรูปร่างและขนาด และเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่า ความคิดรวบยอดได้เกิดขึ้นคือ การที่ผู้เรียนมีปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าของความคิดรวบยอดนั้นในวิถีทางเดียวกัน

ชัคเก (Schuncke. 1988: 14 – 16) ได้รวบรวมคุณสมบัติเฉพาะของความคิดรวบยอดไว้ 5 ประการ คือ

1. ความคิดรวบยอดเป็นนามธรรม (Abstraction) คือ เป็นความคิดหลักหรือภาพในสมองที่เรามีเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์หรือพฤติกรรม
2. ความคิดรวบยอด เป็นการจัดประเภทหรือจัดชั้น (Classes) หรือ เป็นกลุ่มของสิ่งของที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติที่แน่นอน
3. ความคิดรวบยอด เป็นความคิดเฉพาะบุคคล (Personal) คือ บุคคลจะเข้าใจความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป เพราะภูมิหลังและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน
4. ความคิดรวบยอด เกิดขึ้นจากการเรียนรู้โดยประสบการณ์ของบุคคล (Learned Through Experience) เราพัฒนาความคิดของเราเกี่ยวกับประเภทของสิ่งของ เหตุการณ์หรือพฤติกรรม โดยเป็นผลมาจากประสบการณ์ต่อสิ่งของ เหตุการณ์ หรือพฤติกรรมนั้นของเราเอง
5. ความคิดรวบยอด เป็นความคิดที่กว้างไกล และลึกซึ้งเกินกว่าจะบรรยายออกมาเป็นภาษาถ้อยคำได้หมด (Not words) ความคิดรวบยอดไม่ใช่คำบรรยาย แต่เรามีการใช้คำพูดหรือภาษามาอธิบายความคิดรวบยอด ซึ่งความจริงแล้วมีความลึกซึ้งกว่านั้น

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528: 243 – 244) ให้ความหมายของความคิดรวบยอดว่า หมายถึง การเข้าใจประเภทของสิ่งต่างๆ ที่ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ลาวัลย์ วิทยาภูมิกุล (2523: 1) ให้ความหมายของความคิดรวบยอดว่า หมายถึง ความคิดที่เกิดจากการรับรู้ลักษณะร่วมของวัตถุ เหตุการณ์ บุคคล หรือความคิดที่เป็นประเภทเดียวกัน

สุมาลี จันทร์ชลอ (2533: 32 – 33) ให้ความหมายของความคิดรวบยอดว่า ความคิดรวบยอดเป็นตัวแทนของความคิดที่เกิดขึ้นในสมองจากลักษณะที่มีร่วมกันหรือจัดประเภทในกลุ่มเดียวกันของสิ่งเร้า ซึ่งเป็นไปได้ทั้งข้อมูล เหตุการณ์ ความคิดหรือวัตถุสิ่งของ โดยมีพื้นฐานการรับรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติหรือคุณลักษณะบางอย่างร่วมกัน

อัชฌา ชื่นบุญ (2544: 27) ให้ความหมายของความคิดรวบยอดว่า หมายถึง การสรุปคุณลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมที่สำคัญของวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมหรือความคิดอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่มีต่อสิ่งเหล่านั้น ซึ่งแสดงออกโดยภาษาหรือถ้อยคำที่เป็นนามธรรม

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความคิดรวบยอด หมายถึง ความคิดความเข้าใจอันเป็นผลมาจากการรวบรวมลักษณะร่วมหรือการจัดประเภทของสิ่งเร้าในกลุ่มเดียวกันของข้อมูล เหตุการณ์ ความคิดหรือสิ่งของ โดยมีพื้นฐานการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมอย่างเดียวกัน สามารถสรุปคุณลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมที่แสดงถึงความเป็นประเภทเดียวกับสิ่งเร้า

6.2 ประโยชน์และความสำคัญของความคิดรวบยอด

ความคิดรวบยอดเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตของคน คนจะต้องสร้างความคิดรวบยอดอยู่เสมอ ตราบเท่าที่มีสิ่งเร้ามาปะทะประสาทสัมผัสทำให้เกิดการรับรู้ ความสำคัญของความคิดรวบยอด พอสรุปได้ดังนี้

ดี เซคโค (De Cecco. 1986: 400) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความคิดรวบยอดไว้ดังนี้คือ ความคิดรวบยอดช่วยลดความซับซ้อนของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่มากมาย

1. ความคิดรวบยอดช่วยให้รู้จักสิ่งต่างๆ กำหนดชื่อสิ่งต่างๆ และแบ่งแยกประเภทได้
2. ความคิดรวบยอดช่วยลดความจำของเนื้อหาที่จะต้องเรียนลง
3. ความคิดรวบยอดช่วยในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ใหม่โดยใช้ความคิดรวบยอดเก่าๆ

ในการตัดสินใจ

4. การเรียนการสอนในโรงเรียน สื่อที่ใช้มากคือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน พื้นฐานของความสามารถดังกล่าว คือ ความคิดรวบยอด ซึ่งช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ ดี เซคโค (De Cecco. 1974: 296 – 300) กล่าวถึงความสำคัญของความคิดรวบยอดเพิ่มขึ้นจากที่ ดี เซคโค (De Cecco. 1986) ให้ไว้อีก 2 ประการ คือ

1. ความคิดรวบยอดทำให้เข้าใจคุณลักษณะต่างๆ นานา ของสิ่งของ เหตุการณ์หรือพฤติกรรม ว่า อาจจะไม่เป็นคุณสมบัติหรือคุณลักษณะเช่นนั้นเสมอไป ซึ่งจะทำให้ไม่รีบด่วนสรุปความคิดรวบยอดที่มีต่อสิ่งเหล่านั้นโดยไม่มีเหตุผลเพียงพอ

2. ความคิดรวบยอดช่วยให้มองเห็นและเข้าใจภาพของความเป็นจริง ดังนั้น การบรรยายเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในโลกจากภาพของความเป็นจริงจึงเป็นไปอย่างถูกต้อง

ส่วนนักการศึกษาไทย นาดยา ภัทรแสงไทย (2524: 25) ได้ให้ความสำคัญของความคิดรวบยอดไว้ว่า

1. ความคิดรวบยอดจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดประเภท สรุปและสามารถมองเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในลักษณะร่วมกันมากกว่าที่จะมองแยกออกจากกัน

2. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถตีความข้อมูลต่างๆ ได้โดยกระบวนการคิด การเรียนรู้เชิงวิทยาศาสตร์

3. ช่วยในการเชื่อมโยงความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วกับสิ่งใหม่ได้

ชม ภูมิภาค (2528: 30) ได้ให้ความสำคัญต่อความคิดรวบยอดที่มีต่อการศึกษา ดังนี้

1. ช่วยลดความซับซ้อนของสิ่งแวดล้อม

2. ทำให้เรารู้จักสิ่งของรอบตัวเรา

3. ทำให้เราไม่ต้องเรียนซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

4. เป็นตัวบ่งชี้ทิศทางให้แก่เราในการปฏิบัติเพื่อการแก้ปัญหา

5. ช่วยเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

ไสว เลี่ยมแก้ว (2525: 25) ให้ความสำคัญของความคิดรวบยอดว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยในการพูดและการคิด

2. ช่วยในการอ่านและการสอน

3. ช่วยลดเวลาในการเรียนรู้ของผู้เรียน

นอกจากนี้ นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (2527: 174) ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนความคิดรวบยอด โดยเฉพาะในวิชาภาษาไทย ไว้ดังนี้

1. ฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์เป็น

2. สอนภาษาไทยได้เร็วขึ้นอย่างน้อย 2 เท่า เพราะตามแผนการสอนให้สอนมาตราตัวสะกดทีละแม่หรือคาบละ 1 แม่ 1 เรื่อง แต่การสอนแบบให้เกิดความคิดรวบยอดนี้เอา 2 แม่ เป็นอย่างน้อยมาเปรียบเทียบกัน ส่วนเรื่องอื่นๆ ที่สอนแยกกันอยู่เช่น คำพ้องรูป คำพ้อง เสียง ฯลฯ ก็นำมาสอนด้วยกันเพื่อให้เปรียบเทียบกันได้

3. ผลของการสอนให้ฝึกสร้างความคิดรวบยอดจะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดต่างๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ด้วยตัวเอง ทำให้เข้าใจคำต่างๆ ได้ชัดเจนขึ้น เพราะคำเป็นเครื่องหมายแทนสิ่งที่นักเรียนมองเห็นลักษณะร่วมกันเอง ดังนั้นความเข้าใจในการอ่านก็จะเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว การคิดจะชัดเจนขึ้น มีผลให้พูด เขียน ได้ดีขึ้นและฟังเข้าใจดีขึ้นด้วย

จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่าความคิดรวบยอดมีความสำคัญช่วยลดความซับซ้อนของธรรมชาติ ช่วยในการแก้ปัญหา ช่วยให้เราจักสิ่งต่างๆ และยังช่วยให้แบ่งประเภทของสิ่งต่างๆ ได้

3. ความคิดรวบยอดแสดงวิธีการ (Methodological Concept) เช่น การบริการ การขุดสระน้ำ ทักษะ

จากการแบ่งประเภทของความคิดรวบยอดจะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภทของความคิดรวบยอดออกเป็นลักษณะต่างๆ แต่ในการแยกประเภทแต่ละประเภทนั้นก็ยังคงความเป็นลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมกัน

6.4 องค์ประกอบของความคิดรวบยอด

จอยซ์ และเวล (Joyce and Weil. 1989: 30) จำแนกส่วนประกอบของความคิดรวบยอดไว้ว่า ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ (1) ชื่อ (A Name) (2) ตัวอย่าง (Example)

(3) คุณสมบัติ (Attributes) (ทั้งที่จำเป็นและไม่จำเป็น) (4) ค่าคุณสมบัติ (Attributes Values) โดย

ชื่อ เป็นขอบเขตของถ้อยคำที่ถูกเสนอให้เพื่อการจัดหมวดหมู่ เช่น ผลไม้ สุนัข รัฐบาล เป็นชื่อที่จัดไว้ในประสบการณ์หรือกระบวนการในห้องเรียน จุดเด่นที่ร่วมกันจะถูกเสนอโดยถ้อยคำที่มีลักษณะเหมือนกัน

ตัวอย่าง เป็นตัวอย่างที่กำหนดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้รับความคิดรวบยอด นักเรียนจะแยกแยะตัวอย่างทางบวกและตัวอย่างทางลบ

คุณสมบัติและค่าคุณสมบัติ เป็นคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ ที่จะจัดหมวดหมู่หรือจัดกลุ่มมีหลายระดับ เช่น กลุ่มของสิ่งมีชีวิต ถ้านักเรียนพิจารณาคอลรีน ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิต เราใส่คอลรีนในน้ำเพื่อฆ่าเชื้อโรคในปริมาณที่ไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์แล้ว น้ำนั้นก็เป็นอย่างของสิ่งที่ไม่มีความเป็นพิษ แต่ถ้าเราใส่คอลรีนในปริมาณที่มากเกินไปจนเกิดอันตรายต่อมนุษย์แล้วน้ำนั้นก็เป็นอย่างของสิ่งมีชีวิต การจัดตัวอย่างบุคคลเข้ากลุ่มคนเตี้ย เราต้องรู้ว่า เตี้ยขนาดไหนจึงจัดอยู่ในกลุ่มคนเตี้ย เมื่อพูดถึงความร้อนต้องรู้ว่าเท่าไรจึงจะเรียกว่าร้อนหรือ เย็นเท่าไรจึงจะเรียกว่า เย็น สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาการจัดหมวดหมู่หรือจัดกลุ่ม ซึ่งคุณสมบัติสิ่งเหล่านี้เรียกว่า ค่าคุณสมบัติ

6.5 กระบวนการในการสร้างความคิดรวบยอด

รัสเซลล์ (อภิชาติ ปิยกุล. 2534: 22 – 23; อ้างอิงจาก Russell. 1961: 249) กล่าวว่า ความคิดรวบยอดเป็นผลมาจากการรับรู้ ความคิดรวบยอดการคิดคำนึง (Imagination) และการจำได้ (Memory) รวมทั้งจากสิ่งแวดล้อมภายนอกและภายในอินทรีย์ของมนุษย์ ได้แก่ องค์ประกอบทางอารมณ์ ความตึงเครียด ความต้องการหรือปัญหาที่ต้องการแก้ไข ซึ่งการที่จะสร้างความคิดรวบยอดได้นั้นต้องผ่านกระบวนการ 3 ขั้น คือ การแยกแยะ (Discrimination) การย่อ (Abstraction) และการสรุปครอบคลุม (Generalization) กระบวนการทั้งสามนี้จะต้องมีการผสมผสานกันและเกิดขึ้นในระหว่างที่มีการสัมผัส (Sensory Impression) การทำงานของกล้ามเนื้อ (Muscular Activity) และการใช้กล้ามเนื้อ (Motor Manipulation) การตั้งคำถาม การอ่าน และการแก้ปัญหา ซึ่งเหล่านี้จะรวมกันเข้าเป็นโครงสร้างของความคิดรวบยอด

โลเวล (Lowell. 1966: 12 – 13) ให้ความเห็นว่า กระบวนการทางจิตวิทยาที่ต้องใช้ ความคิดรวบยอดมีสามกระบวนการใหญ่ๆ คือ การรับรู้ (Perception) การย่อ (Abstraction) และการสรุปครอบคลุม (Generalization) ซึ่งกระบวนการย่อเป็นจุดสำคัญของการสร้างความคิดรวบยอด ซึ่งได้แก่ลักษณะเด่นที่ร่วมกันของวัตถุหรือเหตุการณ์ในสิ่งแวดล้อมนั้น เด็กจะสร้างความคิดรวบยอดได้ต่อเมื่อเขาสามารถแยกแยะ (Discrimination) คุณสมบัติหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากนั้นก็สรุปครอบคลุมออกไปได้โดยอาศัยลักษณะของสิ่งที่ค้นพบ

ฟิลลิปส์ (Phillips. 1974: 91 – 93) ให้ความเห็นที่คล้ายคลึงกับ รัสเซลล์ แมคโดแนลด์และโลเวล โดยกล่าวถึงกระบวนการสร้างความคิดรวบยอดว่า ประกอบด้วย การรับรู้ (Reconition) การจัดประเภท (Categorization) การจำแนก (Difinition) และการสรุปครอบคลุม (Generalization)

กาเย่ (Gagne. 1977: 105 – 152) ได้เสนอทฤษฎีสมรรถภาพพื้นฐานทางสมองของมนุษย์ 5 ประการ ซึ่งประกอบด้วย ทักษะเชาวน์ปัญญา ยุทธศาสตร์การคิด ข้อเท็จจริง เจตคติ และทักษะการเคลื่อนไหว ซึ่งในส่วนของทักษะเชาวน์ปัญญาได้แสดงถึง กระบวนการในการเกิดความคิดรวบยอดตามลำดับขั้นการเรียนรู้ ซึ่งสามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้

1. การเพี้ยนจำแนก (Discrimination) คือความสามารถในการจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของสิ่งต่างๆ ได้
2. ความคิดรวบยอดรูปธรรม (Concrete Concept) คือความสามารถในการจัดพวกสิ่งต่างๆ ได้ถูกต้อง โดยระบุได้ว่า สิ่งใดจัดอยู่ในพวกเดียวกันโดยดูลักษณะที่มองเห็นได้
3. ความคิดรวบยอดนิยาม (Defined Concept) คือความสามารถในการให้คำจำกัดความของสิ่งต่างๆ ได้ สามารถอธิบายองค์ประกอบต่างๆ ของนิยามนั้นๆ
4. กฎ (Rule) คือความสามารถในการเข้าใจกฎ หลักการ กฎเกณฑ์ หรือเข้าใจเหตุผลความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ได้โดยการแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างว่ามีความเข้าใจ
5. การแก้ปัญหา (Problem Solving) คือความสามารถในการนำหลักการหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เรียนมาแล้วไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ดี เซคโค (De Cecco. 1986: 394-396) ได้กล่าวถึงกระบวนการเกิดความคิดรวบยอดว่ามีขั้นตอนดังนี้

1. การสัมผัส (Sensation) ผู้เรียนอาจเกิดความคิดรวบยอดได้เมื่อสัมผัสสิ่งเร้า โดยใช้อวัยวะรับสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น ตาหู ลิ้นจมูก และผิวหนังสัมผัสสิ่งเร้านั้นๆ
2. การรับรู้ (Perception) เมื่อผู้เรียนได้สัมผัสสิ่งเร้าแล้ว ย่อมมีการแปลความหมายในสิ่งที่สัมผัสนั้น เพื่อจะได้เกิดความคิดรวบยอดขึ้น
3. การจำ (Remember) หลังจากที่ผู้เรียนได้สัมผัสสิ่งเร้าแล้ว ย่อมจะจำสิ่งเร้านั้นได้ ว่ามีลักษณะอย่างไร

4. การคิดหาเหตุผล (Discrimination) เมื่อผู้เรียนจำสิ่งเราได้ ย่อมจะพินิจพิจารณาและคิดหาเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งเร้านั้นแล้ว ก็จะเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจในสิ่งเร้านั้นๆ เรียกว่าเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งเร้านั้นๆ

โปเดล (วีระเกียรติ ภูศิริ. 2535: 12 – 13; อ้างอิงจาก Podell. 1958) ได้แบ่งกระบวนการสร้างความคิดรวบยอดออกเป็น 2 กระบวนการ คือ

1. การมองเห็นลักษณะร่วม (Composite Photograph) คือการที่ผู้เรียนสามารถมองเห็น หรือเข้าใจลักษณะร่วมกันของวัตถุหรือสภาพการณ์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยผู้เรียนมิได้ทำกิจกรรมเพื่อค้นหาความคิดรวบยอดมากนัก

2. การกระทำกิจกรรมเพื่อค้นหาความคิดรวบยอด (Active Search) คือ การที่ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อค้นหาความคิดรวบยอดโดยที่ผู้เรียนคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่า ลักษณะร่วมของสิ่งต่างๆ เหล่านั้นคืออะไร แล้วจึงค่อยทำกิจกรรมเพื่อเป็นการทดสอบการสร้างความคิดรวบยอด ลักษณะนี้ผู้เรียนไม่ได้อยู่เฉยๆ แต่ต้องมีการทำกิจกรรมอยู่ตลอด

เครชและครัทช์ฟิลด์ (Krech & Crutchfield. 1958: 464-465) มีความเห็นว่า การสร้างความคิดรวบยอดเป็นกระบวนการค้นพบลักษณะบางประการที่มีลักษณะร่วมของอัตรา ซึ่งเป็นพวกเดียวกัน

เฮิร์ลล็อก (Hurlock. 1964: 491-492) มีความเห็นว่า ขั้นที่สำคัญที่จะสร้างความคิดรวบยอดได้นั้น บุคคลจะต้องมีความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ (Relationship) มองเห็นความสำคัญ (Underlined Meaning) ของการรับรู้ ทั้งสองสามารถให้เหตุผลได้ว่า การรับรู้ที่ได้รับ การตีความหมายแล้วมีลักษณะใดเหมือนกัน และมีลักษณะใดแตกต่างกันบ้าง ทั้งสามารถจัดกลุ่มสิ่งเร้าให้เป็นพวกเดียวกัน หรือต่างพวกกันได้

โลเวล (Lovell. 1966: 12 - 13) ให้ความเห็นว่า กระบวนการทางจิตวิทยาที่ต้องใช้ในการสร้างความคิดรวบยอดมี 3 กระบวนการ คือ

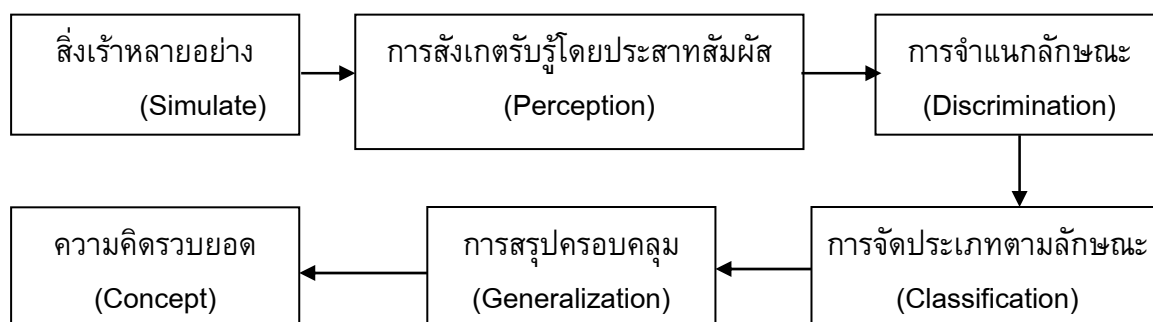
1. การรับรู้ (Perception)
2. การย่นย่อ (Abstraction)
3. การสรุปครอบคลุม (Generalization)

กระบวนการย่นย่อ เป็นหลักสำคัญของการสร้างความคิดรวบยอด ซึ่งได้แก่ ลักษณะเด่นที่ร่วมกันของวัตถุหรือเหตุการณ์ในสิ่งแวดล้อมนั้น เด็กจะสร้างความคิดรวบยอดได้ก็ต่อเมื่อเขาสามารถแยกแยะ (Discrimination) คุณสมบัติของวัตถุหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จากนั้นก็สามารถสรุปครอบคลุมออกไปได้ โดยอาศัยลักษณะที่ร่วมกันของสิ่งที่ค้นพบ

ออซเบลและซุลลิแวน (Ausubel & Sullivan. 1970: 611-612) ได้สรุปกระบวนการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความคิดรวบยอดได้เป็นลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์และแยกแยะความแตกต่างของสิ่งเร้าได้
2. สร้างสมมุติฐานที่เกี่ยวกับการรวบรวมลักษณะของสิ่งเร้าที่เหมือนกัน
3. ทดสอบสมมุติฐานความคิดรวบยอดที่สร้างขึ้นในสถานการณ์หนึ่ง

4. เลือกสมมุติฐานที่สามารถครอบคลุมสิ่งเร้าที่มีลักษณะบางประการร่วมกันได้
 5. หาลักษณะเฉพาะของสิ่งเร้ามาสัมพันธ์กับแนวความคิดของตน
 6. แยกแยะความแตกต่างระหว่างความคิดรวบยอดที่รับมาใหม่กับความคิดรวบยอดเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกัน
 7. สรุปความหมายของความคิดรวบยอดที่รับมาใหม่ให้ครอบคลุมส่วนย่อยทั้งหมดในกลุ่ม
 8. คิดหาสัญลักษณ์ที่เหมาะสมทางภาษามาเป็นตัวแทนของความคิดรวบยอดที่รับมาใหม่
- สุมาลี จันทรชลอ (2533: 52 – 54) ได้สรุปกระบวนการในการสร้างความคิดรวบยอดจากแนวคิดในการให้ความหมาย ทฤษฎี และกระบวนการทางสมองในการสร้างความคิดรวบยอดของนักการศึกษาหลายท่านโดยสรุปไว้ว่า กระบวนการในการสร้างความคิดรวบยอดจะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนได้นั้น ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการสังเกต รับรู้กลุ่มตัวอย่างของสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่งหรือหลายทาง (Perception) กระบวนการอีกประการหนึ่งคือ การจัดจำแนกของสิ่งเร้า (Discrimination) หรือมองเห็นลักษณะเด่นของสิ่งเร้า กระบวนการต่อไปคือการจัดประเภทหมวดหมู่ (Classification) กระบวนการนี้ต้องอาศัยลักษณะร่วมของแต่ละประเภทเป็นการดึงลักษณะร่วมที่เกี่ยวข้องออกมา กระบวนการสุดท้ายคือ การสรุปครอบคลุม (Generalization) กระบวนการนี้อาศัยความสามารถในการถ่ายโยง (Process of Transfer) และความสามารถในการใช้จินตนาการ กระบวนการทางสมองในการสร้างความคิดรวบยอดแสดงได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กระบวนการในการสร้างความคิดรวบยอดของ สุมาลี จันทรชลอ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ทำให้ทราบว่าความคิดรวบยอดมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจในการอ่าน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำความคิดรวบยอดมาศึกษา ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ด้วยว่าจะมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านมากน้อยเพียงใด

6.6 การอ่านกับความคิดรวบยอด

เนื่องจากการอ่านเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนและการดำรงชีวิตประจำวันในสังคมปัจจุบัน การที่จะอ่านอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้อ่านจำเป็นจะต้องเข้าใจเนื้อเรื่อง

ที่อ่าน สามารถจับใจความสำคัญหรือจุดสำคัญของเรื่องได้ มีผู้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในการอ่านหลายคน เช่น

ปฐุม นิคมานนท์ (2514: 97) และอุทัย แก้วขาว (2515: 90) ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องความคิดรวบยอดที่จะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านมาทดลองศึกษากับนักเรียนไทย ก็พบว่านักเรียนที่มีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดสูงจะมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดต่ำ

โฮล์ม (เอ็ดมุนด์ จตุรธำรง. 2521: 8; อ้างอิงจาก Holm. 1962: 64 – 72) ได้ศึกษาพบว่า ความคิดรวบยอดเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การอ่านมีความหมาย คือ ทำให้เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ความคิดรวบยอดเป็นองค์ประกอบในโครงสร้างระบบความคิด (Cognitive Structure) ซึ่งประกอบด้วยความคิดรวบยอดที่ถูกจัดตามลำดับเป็นระบบ จากความคิดรวบยอดที่ถูกจัดตามลำดับเป็นระบบ จากความคิดรวบยอดที่มีความหมายกว้างที่สุดไปยังความคิดรวบยอดที่มีความหมายแคบลง

ออสซูเบล (เอ็ดมุนด์ จตุรธำรง. 2521: 8; อ้างอิงจาก Ausubel. 1968: 26 – 27) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างของระบบความคิดของบุคคล จะจัดลำดับความรู้ในสาขาใดสาขาหนึ่งไว้ในช่วงเวลาหนึ่งๆซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และความจำข้อมูลใหม่ๆ ในสาขาเดียวกัน จะทำหน้าที่บ่งชี้ความเที่ยงตรงและความแจ่มชัดถึงความหมายของสิ่งที่จะเรียนซึ่งผ่านเข้ามาในขอบข่ายของความคิด (Cognitive Field) กระบวนการเช่นนี้ถือว่าเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ถ้าโครงสร้างของระบบความคิดจัดลำดับไว้เหมาะสม ชัดเจน และมีความมั่นคงแล้ว การเรียนความรู้ใหม่ก็จะเกิดขึ้นได้ดีและจำได้แม่นยำ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าโครงสร้างของระบบความคิดจัดลำดับสับสน ไม่ชัดเจน และมั่นคงแล้วจะรับรู้และจำความรู้ใหม่ได้น้อยหรือไม่ยอมรับเลย ดังนั้นจึงต้องหาวิธีการที่จะทำให้ขอบข่ายของความคิดมีความสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และจำได้ง่ายขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้าพอสรุปได้ว่า ความคิดรวบยอดมีความสัมพันธ์กับการอ่านผู้ที่เกิดความคิดรวบยอดต่างๆ จะช่วยเพิ่มความสามารถในการอ่านสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดมาศึกษาเป็นตัวแปรปัจจัยเพื่อหาความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านของนักเรียน

7. สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน์ (2524: 39 – 41) ; ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527: 55 – 56) ; สุขุม เฉลยทรัพย์ (2529: 112 – 114) ได้กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอ่านของเด็กไว้ ดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ถ้า พ่อ – แม่ ผู้ปกครอง สนับสนุนการอ่าน เลือกหนังสือที่ดี และซื้อหนังสือให้เด็กบ่อยๆ พ่อแม่ชอบอ่านหนังสือ มีชั้นหนังสือให้เด็กเป็นส่วนตัวเด็กก็จะชอบอ่าน

2. สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน ถ้าโรงเรียน ครู บรรณารักษ์ ส่งเสริมการอ่าน มีหนังสือที่ดีจำนวนมากในห้องสมุด เด็กก็จะได้อ่านหนังสือดีๆ และอ่านเก่ง
3. เพื่อน ถ้าเพื่อนชักชวนให้อ่าน คั่นคว้า ก็จะช่วยให้เด็กอ่านเก่งขึ้นได้

7.1 การส่งเสริมการอ่านของผู้ปกครอง

กัลยา ยวนมาลัย (2539: 150 – 151)กล่าวว่า ครอบครัวเป็นองค์กรหรือหน่วยสังคมที่เล็กที่สุดถ้าเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น แต่ในแง่ของความสำคัญต่อการส่งเสริมหรือพัฒนาการอ่านนั้น สถาบันครอบครัวมีบทบาทมาก เพราะบิดามารดา ผู้ใหญ่ที่ต้องรับผิดชอบโดยเฉพาะบุตรธิดา อันเป็นกำลังของประเทศชาติในอนาคต ผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพจะมีความสามารถในการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนให้เป็นเด็กดี ได้รับการศึกษาสูงตามตามแนวทางที่เหมาะสมกับความสามารถส่วนบุคคล อันจะช่วยให้ได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในสังคม ในครอบครัวที่ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการอ่าน การพัฒนาการอ่านของสมาชิกผู้อ่อนวัยในครอบครัวมักเป็นเรื่องที่ผู้ใหญ่เห็นความจำเป็น และมีความปรารถนาให้บุตรหลานเป็นผู้ที่อ่านออกเขียนได้คล่องแคล่ว บิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่ในบ้านที่รู้หนังสือมักสอนเด็กในปกครองของตน มีทักษะในการอ่าน เช่น ช่วยให้เกิดการออกเสียงและใช้คำอย่างถูกต้อง ช่วยให้เด็กหัดฟังนิทานหรืออ่านนิทานที่มีภาพประกอบหรือการ์ตูน จัดหาหนังสืออ่านประกอบที่มีภาพเหมาะสมสำหรับเด็กมาให้ดู หัดให้เด็กถือหนังสือ เปิดหนังสือ แต่ไม่ควรบังคับให้เด็กที่ยังไม่พร้อมอ่านหนังสือเพราะอาจจะทำให้เด็กท้อถอย เกิดความเกลียดชัง หรือความรู้สึกที่ไม่ดีแก่เด็ก และเกิดทัศนคติไม่ดีต่อการอ่าน เพราะเด็กแต่ละคนย่อมมีความพร้อมในการอ่านแตกต่างกัน

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531: 164) กล่าวว่า การอ่านเป็นสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้และได้ให้แนวคิดว่าจะเห็นได้ว่าเด็กจะสนใจหนังสือมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นกับความสามารถในการอ่านของเด็กด้วย เด็กที่มีความสามารถในการอ่านสูงมักอ่านหนังสือมากกว่าเด็กที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ความสามารถในการอ่านของเด็กขึ้นกับสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ถ้าผู้ปกครองเอาใจใส่ในการเรียนของเด็ก เด็กย่อมอ่านหนังสือได้ดีกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ ปัจจัยอีกประการหนึ่งคือสิทธิในการเลือกหนังสืออ่าน ผู้ปกครองบางคนห้ามเด็กอ่านหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือเรียนเพราะกลัวเด็กใจแตก ทำให้ขอบข่ายในการอ่านของเด็กแคบ ทำให้เด็กไม่สนใจอ่านและไม่มีความสามารถในการอ่านเท่าเด็กที่มีอิสระในการเลือกหนังสืออ่าน เวลาเป็นอุปสรรคอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กมีความสามารถในการอ่านไม่เท่ากัน เด็กที่ต้องช่วยทำงานบ้านมักจะไม่ใคร่ได้อ่านหนังสือ บางรายไม่มีเวลาแม้แต่จะทำการบ้านด้วยซ้ำ ทำให้มีความสามารถในการอ่านไม่เท่าเด็กที่มีเวลาอ่านมาก

แมนมาส ขวาลิต (2534: 316 – 322) ได้กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อการพัฒนาการอ่านไว้ว่า

1. ครอบครัวที่อ่านและส่งเสริมการอ่านจะกระตุ้นให้เด็กในครอบครัวเกิดความสนใจในการอ่าน ได้เห็นหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องอำนวยความสะดวกในบ้าน ได้เห็นผู้ใหญ่อ่านและ

ใช้หนังสือ เด็กก็จะเกิดความสนใจ กระตือรือร้นอยากรู้ว่า มีอะไรที่น่าสนใจในหนังสือ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งบุคคลแวดล้อมและพฤติกรรมในการอ่านหนังสือ นอกจากจะสร้างความสนใจใคร่รู้หนังสือเป็นอย่างไรแล้วยังมีส่วนช่วยสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอ่าน เป็นความตระหนักที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์และจะเกิดแก่เด็กเองโดยธรรมชาติไม่ต้องมีการบังคับ ความตระหนักเช่นนี้จะติดตัวไปตลอดชีวิตและช่วยเร่งรัดการพัฒนาทักษะการอ่านที่จะทำให้ตนสามารถเข้าถึงเนื้อหาในหนังสือต่างๆ ได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่

2. บรรยากาศการอ่านในบ้านซึ่งรวมการมีหนังสือหลากหลายมีตัวอย่างผู้ใหญ่ที่อ่านและสนับสนุนการอ่าน ช่วยแก้ปัญหาและอุปสรรคซึ่งมักใช้เป็นข้ออ้างในการไม่อ่านและไม่ยอมพัฒนาทักษะการอ่าน เช่น ไม่มีหนังสืออ่าน ไม่มีที่นั่งอ่าน ไม่มีความสงบเงียบในบ้าน อ่านแล้วไม่เข้าใจ ไม่เห็นประโยชน์ในการอ่าน เป็นต้น

จากการศึกษาค้นคว้าการส่งเสริมการอ่านของผู้ปกครองที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ครอบครัว สมาชิกในครอบครัว บิดามารดา มีส่วนในการช่วยส่งเสริมและพัฒนาการอ่านของเด็ก เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการอ่านสูง

7.1.1 บทบาทของครอบครัวในการพัฒนาการอ่าน

กัลยา ยวนมัลย์ (2539: 152 – 153) ได้กล่าวถึงบทบาทของครอบครัวในการพัฒนาการอ่านไว้ดังนี้

1. พยายามให้มีหนังสืออยู่ในบ้านตามกำลังความสามารถทางเศรษฐกิจครอบครัวที่มีรายได้พอจะเจียดจ่ายได้ ควรซื้อหนังสือที่จำเป็นไว้ที่บ้าน อย่างน้อยหนังสือพิมพ์รายวันหรือนิตยสารซึ่งมีเรื่องราวหลายเรื่องอ่านจบได้ในเวลาอันสั้นและทำให้อยากอ่านต่อไป พยายามหาหนังสือที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ และที่นำมาใช้เพื่อคุณภาพชีวิต เช่น หนังสือเกี่ยวกับจริยธรรมและศาสนา หนังสือทางโภชนาการและสุขภาพกาย สุขภาพจิต หนังสือบันเทิงที่มีสาระประเทืองปัญญาและให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ หนังสือแนะนำการปฏิบัติงานบางอย่าง เช่น การระวังรักษาอุปกรณ์และเครื่องใช้บางอย่าง รวมทั้งการซ่อมเล็กๆ น้อยๆ พยายามลดการซื้อสิ่งฟุ่มเฟือยเพื่อนำเงินมาใช้ในการซื้อที่จำเป็น

2. พยายามแนะนำเด็กในปกครองให้รู้จักและใช้ประโยชน์จากสถาบันบริการสารสนเทศที่อยู่ใกล้เคียง เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดของหน่วยงานที่ตนสังกัด ซึ่งปัจจุบันนี้มีการจัดตั้งในที่หลายแห่งมากขึ้น มีบริการที่ดี ในกรณีที่ไม่มีห้องสมุดดังกล่าวข้างต้น เคยมีตัวอย่างในประเทศญี่ปุ่นและประเทศเกาหลีซึ่งแม่บ้านจะร่วมมือกันสร้างหอสมุดในบ้านให้เป็นห้องสมุดส่วนรวมของชุมชนด้วย แม่บ้านคนใดคนหนึ่งรับอาสาเป็นผู้จัด ยินดีให้สถานที่ในบ้านเพื่อจัดเป็นห้องสมุด แม่บ้านอื่นๆ ยินดีจะนำหนังสือที่ครอบครัวของตนอ่านแล้วมารวมกันไว้ในห้องสมุดในบ้านนี้ เปิดโอกาสให้ครอบครัวอื่นยืมหนังสือไปอ่านได้

3. สมาชิกที่เป็นผู้ใหญ่ที่เป็นนักอ่านใช้ประโยชน์จากหนังสือในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ รวมทั้งเป็นแหล่งความเพลิดเพลินทางปัญญาและอารมณ์ การ“อ่านด้วยกัน” สำหรับหนังสือบางเล่มที่เด็กพออ่านเข้าใจได้ อ่านแล้วสนทนากันถึงข้อคิดในหนังสือ ตัวละครในหนังสืออธิบายให้เด็กเข้าใจศัพท์และเนื้อหาบางตอนที่ยาก ชมเชยเด็กที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาบางตอนได้อย่างมีหลักเกณฑ์ เหล่านี้ช่วยให้เด็กมีความมั่นใจในทักษะการอ่านของตนและสามารถพัฒนาทักษะของตนตามลำพังได้ต่อไป

4. ชักชวนให้ผู้อ่านน้อยสนใจในเรื่องราวและสิ่งต่างๆ รอบตัวเมื่อเกิดความสนใจในสิ่งเหล่านี้ก็โยนไปสู่การอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้อง แม้สิ่งใกล้ตัวไม่เคยเห็นหากเด็กในปกครองเกิดความสนใจก็อาจปฏิบัติได้เช่นเดียวกัน เรื่องใกล้ตัวหลายเรื่องที่เด็กสนใจ เช่น ไดโนเสาร์ วัชรบุษในอดีต การเดินทางไปสู่อวกาศ ดาวเทียม เป็นต้น ในขณะนี้ก็มีหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เมื่อเด็กมีงานอดิเรกบางอย่าง เช่น สะสมแสตมป์ ทำเครื่องร่อน ก็ควรจัดหาหนังสือคู่มือให้อ่าน การชักชวนเหล่านี้ไม่ควรทำบ่อยจนเด็กรำคาญและไม่ควรบังคับให้เด็กอ่านหรือลงโทษเมื่อเขาไม่อ่าน

5. สนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาการทักษะอื่นในการสื่อสาร คือ ฟัง พูด ถาม เขียน ส่งเสริมทักษะในการทำงานต่างๆ รวมงานอดิเรก สนับสนุนการพบปะสมาคมพบเพื่อนฝูงที่มีอายุใกล้เคียงกัน สนับสนุนการร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งต้องทำที่บ้าน เหล่านี้ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง มีประสบการณ์ที่เกื้อกูลความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน ทำให้สามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้อย่างสูงสุดของศักยภาพของแต่ละคน

6. ศึกษาจุดอ่อนและจุดเด่นในการอ่านของเด็กแต่ละคน แก้ไขจุดอ่อนและส่งเสริมจุดเด่น จุดอ่อนบางอย่างที่เกิดขึ้นจากความบกพร่องทางร่างกาย โดยเฉพาะตา หากสังเกตได้ว่าการอ่านช้าเนื่องจากมองไม่ค่อยเห็น อ่านแล้วปวดศีรษะบ่อย สาเหตุหนึ่งอาจมาจากสายตา ควรรับเด็กไปปรึกษาจักษุแพทย์และแก้ไข หากมีจุดเด่น เช่น อ่านแล้วชอบเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟังก็ควรฟังอย่างตั้งใจ เป็นการให้กำลังใจแก่เด็ก

7. ในปัจจุบันหลายครอบครัวมีเครื่องรับโทรทัศน์ในบ้านและยากที่จะห้ามเด็กชมรายการโทรทัศน์ซึ่งผู้ใหญ่เองก็ชอบชม ควรพยายามจัดเวลาของการชมโทรทัศน์ให้มีพอควรและมีให้เด็กเข้าใจจอโทรทัศน์เกินไป เพราะไม่ดีแก่สายตา มีรายงานการวิจัยบางเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของโทรทัศน์ต่อการอ่านเช่น เวลาของรายการโทรทัศน์เข้ามาทดแทนเวลาสำหรับการอ่านทำให้อ่านช้าลง เวลาสำหรับพัฒนาการอ่านก็น้อยลง นอกจากนี้เนื่องจากรายการโทรทัศน์ส่วนที่เป็นเนื้อหาหมักถูกจำกัดเวลาด้วยรายการโฆษณาสินค้าคั่นรายการ ทำให้สมาธิต่อเนื้อหาถูกตัดเป็นช่วงๆ ไม่ติดต่อกัน ทั้งนี้จะมีผลต่อสมาธิที่จำเป็นสำหรับการอ่านซึ่งจะน้อยลง

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าของครอบครัวมีบทบาทในการพัฒนาการอ่านของเด็กโดยเริ่มจากการมีหนังสือให้อ่านที่บ้าน บิดามารดาพยายามชักชวนและเป็นแบบอย่างในการอ่านให้กับเด็ก สนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กค้นคว้าสิ่งที่สนใจด้วยวิธีการอ่านเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่สนใจ

7.2 การส่งเสริมการอ่านจากโรงเรียน

กัลยา ยวนมัลย์ (2539: 153 – 155) กล่าวว่า โรงเรียนมีหน้าที่ในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาบุคคลและทรัพยากรมนุษย์ ตามแนวความคิดใหม่ สถานศึกษาไม่เน้นเฉพาะการให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาวิชาต่างๆ เพื่อนำไปพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของตนเท่านั้น ยังเน้นพัฒนาการของทักษะพื้นฐานที่ต้องใช้ไปตลอดชีวิตในการแสวงหาความรู้ต่อเนื่องหลังจากจบการศึกษาในระบบแล้ว ทักษะพื้นฐานนี้ คือ ทักษะทางภาษา ได้แก่ การฟัง การพูด รวมทั้งการถาม การอ่าน การเขียนและทักษะทางคำนวณ ซึ่งรวมแล้วก็เป็นทักษะที่เพิ่มพูนสติปัญญา ความคิด การตัดสินใจที่ถูกต้องและการปฏิบัติงานหรือกระทำกิจกรรมต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพเกิดผลสัมฤทธิ์ดังมุ่งหมายหรือใกล้เคียงกับความมุ่งหมาย หากไม่บรรลุก็สามารถไต่ตรองวินิจฉัยหาสาเหตุของความล้มเหลวและหาทางแก้ไขได้

เนื่องจากสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน มีหน้าที่รับผิดชอบในการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะการอ่านจึงเป็นไปในลักษณะบังคับ เพราะเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบโรงเรียนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการอ่านของผู้เรียน สถาบัน ผู้สอน หรือบรรณารักษ์อาจมีส่วนในการสร้างสถานศึกษาให้เป็นสังคมการอ่าน สร้างความสำนึกให้เห็นความจำเป็นและความสำคัญของการอ่าน การที่นักเรียนนักศึกษาเข้าไปอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก อาจเป็นการกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านให้ดีขึ้น

จะเห็นได้ว่าโรงเรียนหรือสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการอ่านของผู้เรียน เพราะสถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาการอ่านของตนเอง

7.2.1 ความสำคัญของสถานศึกษาที่มีต่อการอ่าน

7.2.1.1 ช่วยสร้างบรรยากาศการอ่านในสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะใน

แง่ของการจัดให้มีหนังสือหลากหลาย สำหรับทุกคนในโรงเรียนจะช่วยลดปัญหาและข้ออ้างที่ว่าไม่มีหนังสืออ่าน ไม่มีเวลาอ่าน อ่านไม่ออก อ่านไม่เข้าใจ อ่านแล้วไม่เห็นประโยชน์ ผู้อยู่ในบรรยากาศแวดล้อมที่มีหนังสือบริบูรณ์ อาจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือค้นหาคำแปลศัพท์จากหนังสืออ้างอิงให้เข้าใจเรื่องราวได้แจ่มแจ้งขึ้น มีบรรณารักษ์และครูอาจารย์ช่วยแนะนำหนังสือที่เหมาะสมแก่ตน ช่วยชี้แจงข้อความที่ตนไม่เข้าใจ ผู้บริหารกำหนดนโยบายเน้นการใช้หนังสือหลากหลายในการเรียนการสอนวิชาต่างๆ สนับสนุนการจัดเวลาใช้ห้องสมุด เหล่านี้ย่อมลดปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีเวลาอ่านและไม่เห็นประโยชน์ของการอ่าน การจัดกิจกรรมแข่งขันการอ่าน การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านและกิจกรรมอื่นๆ ที่สนับสนุนพัฒนาการอ่านย่อมทำให้แต่ละคนในสถานศึกษาสามารถพัฒนาทักษะการอ่านรวมทั้งทักษะอื่นๆ ที่จำเป็นได้อย่างสูงสุดตามศักยภาพของตน

7.2.1.2 บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมการอ่าน จะต้องฝึกทักษะ

การอ่านให้ได้ดีทุกระดับ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ทั้งยังต้องฝึกฝนสอนให้อ่านหนังสือทางวิชาการที่ยากขึ้นและต้องจัดฝึกอบรมเพื่อแก้ไขความบกพร่องในการอ่านของ

นักศึกษา เช่น อ่านซ้ำ อ่านจับใจความไม่ได้ ขาดทักษะทางภาษาต่างประเทศซึ่งจำเป็นสำหรับการอ่านหนังสือเรียนและหนังสือประสบการณ์ภาษาต่างประเทศในรายวิชานั้นๆ เพื่อขยายความรู้ให้กว้างขวางและลึกซึ้ง ในบางรายวิชาที่ไม่มีหนังสือเรียนภาษาไทยเพียงพอก็ยิ่งจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ภาษาต่างประเทศให้ถึงระดับอ่านหนังสือได้อย่างแตกฉาน การฝึกฝนซึ่งโรงเรียนต้องจัดขึ้นมีตั้งแต่

5.1.2.1 การฝึกฝนกิจนิสัยอันดีในการอ่าน

5.1.2.2 ฝึกฝนการใช้แหล่งค้นคว้า

5.1.2.3 ฝึกฝนทักษะในการย่อความ

5.1.2.4 ฝึกฝนความเร็วในการอ่าน

5.1.2.5 ฝึกฝนการอ่านเพื่อการค้นคว้าไปจนถึงขั้นสูงสุด

5.1.2.6 ฝึกฝนทักษะในการบันทึกสิ่งที่อ่านโดยเก็บข้อความสำคัญของเรื่อง

5.1.2.7 ฝึกฝนการใช้ประโยชน์จากเนื้อหาที่อ่านเพื่อเรียบเรียงรายงานการ

ค้นคว้าวิจัยหรือนำไปใช้เนื้อหาในการประกอบกิจกรรมต่างๆ

5.1.2.8 สถานศึกษาควรจัดให้มีหนังสือ วัสดุ ข่าวสาร อย่างเพียงพอเพื่อการอ่านพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อพัฒนาความคิดให้กว้างขวางลึกซึ้ง เพื่อพัฒนานิสัยที่ดีงาม กล่อมเกล่าจิตใจและสามารถเข้าใจสังคมต่างวัฒนธรรม ต่างภาษา สามารถสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมต่อไป

7.2.1.3 สถานศึกษาควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และได้รับความเพลิดเพลินทางอารมณ์และปัญญา เช่น จัดนิทรรศการหนังสือ จัดชั่วโมงเล่านิทานและแนะนำหนังสือ จัดการสนทนา อภิปรายและโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือจัดประกวดการอ่าน กำหนดเวลาสำหรับทุกคนอ่านหนังสือในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จัดสัปดาห์ห้องสมุดและสัปดาห์หนังสือในโรงเรียนให้ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษามีโอกาสชมหนังสือต่างๆ ที่จัดพิมพ์ใหม่ๆ และในเนื้อหาที่น่าสนใจเป็นต้น

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอีกอย่างหนึ่งซึ่งได้ผลดี คือ การแนะนำหนังสือและการเล่าเรื่องหนังสือ สมพร ปาจารย์รัตน์ (2535: 162) ได้กล่าวไว้ว่า การแนะนำหนังสือหรือการเสนอหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ มีหลักเกณฑ์ใหญ่ๆที่ตรงกัน คือ การได้อ่านแล้วพูดถึงหนังสือเล่มที่ได้อ่านมา โดยอาจนำหนังสือมาให้ดูด้วย

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า โรงเรียนหรือสถานศึกษามีความสำคัญต่อการอ่าน และเพื่อเป็นการพัฒนาการอ่านของนักเรียน โรงเรียนหรือสถานศึกษาควรมีการสร้างบรรยากาศในการอ่าน สนับสนุนการจัดเวลาใช้ห้องสมุด การจัดกิจกรรมแข่งขันการอ่าน การฝึกฝนการอ่าน การสอนอ่าน การส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ที่พัฒนาการอ่านเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านออก อ่านได้ มี

ความรู้และเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ผู้วิจัยจึงนำสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่านมาศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่านกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่าน

8.1 งานวิจัยในประเทศ

สุชา จันทน์เอม (2509: 57) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจศัพท์และความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบ 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน และแบบทดสอบคำศัพท์ พบว่า ความเข้าใจศัพท์และความเข้าใจในการอ่านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปฐม นิคมานนท์ (2514: 97 – 107) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการอ่านแบบการรับรู้และการสร้างความคิดรวบยอด ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 7 จำนวน 550 คนและครูประจำชั้น จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบ 5 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบวัดความเร็วในการอ่าน แบบทดสอบวัด"แบบการรับรู้" ชนิดรูปภาพ แบบทดสอบวัด"แบบการรับรู้" ชนิดภาษาและแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด พบว่า การสร้างความคิดรวบยอดมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับความสามารถในการอ่านและยังพบต่อไปว่า เด็กที่มีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดสูงจะมีความสามารถในการอ่านทั้งสองด้านสูงกว่าเด็กที่มีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดต่ำ

นิติ สุวรรณศิริ (2515: 55) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด กับความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 – 7 จำนวน 180 คน โดยใช้แบบทดสอบ 2 ชนิด คือ ชนิดภาษาที่ใช้คำเป็นสิ่งเร้า พบว่า นักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบชนิดภาษาที่ใช้คำเป็นสิ่งเร้าในการสร้างความคิดรวบยอด มีความสัมพันธ์กับคะแนนความสามารถในการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกระดับชั้น

อุทัย แก้วขาว (2515: 90) วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความคิดรวบยอดกับการอ่าน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 495 คน ใช้แบบทดสอบการสร้างความคิดรวบยอด และแบบทดสอบวัดการอ่าน พบว่า การสร้างความคิดรวบยอดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้าใจในการอ่าน ($r = .552$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จริยา อ่อนประไพ (2518: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ และความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกสูง กับความเข้าใจในการอ่าน

ประยูร แจงจบ (2521: 57 - 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประเภทและตำแหน่งของคำถาม ประกอบบทเรียนที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านและการจำเนื้อหาบทเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 230 คน ผลการศึกษาปรากฏว่าการใช้คำถามประกอบ บทเรียนประเภทความเข้าใจ ความจำ ใจความสำคัญ ความจำเนื้อหาและประเภทถามไม่ตรงกับ บทเรียน รวมทั้งการจัดวางคำถามประเภทต่างๆ เหล่านั้นลงในตำแหน่งหน้าและท้ายบทเรียนทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกัน

สุรัชย์ โพธิวิทย์ (2521: 106) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดของคำ กับความสามารถในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 312 คน โดยใช้แบบทดสอบวัดความคิดรวบยอดของคำที่เป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรม และ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน พบว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูง จะมี ความคิดรวบยอดของคำสูง นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำจะมีความคิดรวบยอดของคำต่ำ

เจียมจิต ห้าวหาญ (2522: 61 - 66) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมความเข้าใจในการ อ่านและความคงทนในการจำโดยใช้วิธีนำเรื่องสามแบบ คือแบบบทย่อที่มีใจความตรงกับเรื่องแบบ บอกโครงเรื่อง และแบบที่มีข้อสอบถูกผิด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดลาดหญ้า จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 45 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า การนำเรื่องทั้ง สามแบบไม่มีผลทำให้คะแนนความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนแตกต่างกัน การนำเรื่องแบบบอก โครงเรื่องทำให้นักเรียนมีความคงทนในการจำสูงกว่าการนำเรื่องอีก 2 แบบอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และความเข้าใจในการอ่านกับความคงทนในการจำสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

จินตนา ทาสระ (2530: 45 - 48) วิจัยเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการ อ่านและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับหนังสือหมุนเวียน กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลอง มี 19 คนซึ่งได้อ่านหนังสือ อย่างหมุนเวียนเป็นเวลา 3 เดือน โดยหมุนเวียนหนังสือครั้งละ 100 ชื่อเรื่องในเวลา 2 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 6 ครั้ง ตามจุดมุ่งหมายและวิธีการที่กำหนดไว้ ส่วนกลุ่มควบคุมมี 22 คน ให้อ่าน หนังสือไปตามสภาพปกติโดยไม่ได้รับหนังสือหมุนเวียน ผลการวิจัยพบว่าภายหลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับหนังสือหมุนเวียนมีความสามารถในการอ่านและนิสัยรักการอ่านสูงขึ้น และสูงกว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับหนังสือหมุนเวียน ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การที่นักเรียนได้มีโอกาส พบเห็นหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและตรงกับความสนใจของเด็ก จะทำให้นักเรียนชอบอ่านหนังสือ ได้อ่านหนังสือเพิ่มขึ้นความสามารถในการอ่านจะสูงขึ้น ซึ่งทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้ว่า หนังสือดีๆ นั้นไม่ได้เป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายอีกต่อไป แตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับ หนังสือหมุนเวียนจะมีโอกาสได้อ่านเพียงหนังสือเรียนและหนังสือประกอบการเรียนอื่นๆ เพียงส่วน น้อยเท่านั้น จึงมีความสามารถในการอ่านและนิสัยรักการอ่านต่ำกว่านักเรียนกลุ่มทดลอง

อังคณา กล่อมฤทธิ์ (2531: 89) ได้ศึกษาเรื่องความอยากรู้อยากเห็น นิสัยรักการอ่าน และคุณสมบัติส่วนตัวบางประการของนักเรียนที่เข้าห้องสมุดพบว่านักเรียนหญิงมีนิสัยรักการอ่านมากกว่านักเรียนชาย

บุญชัย เกรียงบุญนนท์ (2534: 104 – 115) ศึกษาภูมิหลังทางด้านครอบครัวที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีภูมิลำเนาในเขตและนอกเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 160 คน และผู้ปกครองของนักเรียนเหล่านี้โดยแบ่งเป็นนักเรียนจากโรงเรียนในเขตเทศบาล 80 คน เป็นนักเรียนจากโรงเรียนนอกเขตเทศบาล 80 คน และในแต่ละกลุ่มยังได้แบ่งเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำอย่างละ 40 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงมีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านและมีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมการอ่านสูงกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ แสดงว่าถ้าผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านสูงหรือมีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมการอ่าน จะส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านสูงด้วย ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงยังมีปัญหาในการส่งเสริมการอ่านน้อยกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำอีกด้วย

สุพจน์ พันธนียะ (2535: 90 – 96) ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมการอ่านโดยใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนประถมศึกษา พบว่านักเรียนหญิงมีพฤติกรรมรักการอ่านมากกว่านักเรียนชาย

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2534: 52 – 53) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของทัศนคติ กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 214 คน แบ่งเป็นชายจำนวน 111 คน และหญิงจำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบวัดทัศนคติ Mckenna และ Kear (1990) ปรับใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ข้อ นอกจากนี้ ยังมีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอีก 24 ข้อ ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนทัศนคติกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนของนักเรียนชายไม่มีความสัมพันธ์กัน

ปราณี รัตน์ (2541: 45) ได้ศึกษาตัวแปรคัตสรรที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดเชียงรายพบว่านักเรียนหญิงมีนิสัยรักการอ่านมากกว่านักเรียนชาย

อัชฌา ชื่นบุญ (2544: 101) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2543 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 554 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัดความสามารถทางโครงสร้างภาษา แบบทดสอบวัดความเข้าใจความหมายของศัพท์ แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง แบบทดสอบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ

และแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางโครงสร้างภาษา ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด ความเชื่อมั่นในตนเอง และ เจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .414 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยทางด้านความสามารถทางโครงสร้างภาษา ความเข้าใจความหมายศัพท์ ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด ความเชื่อมั่นในตนเอง และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ มีค่าเท่ากับ .008 ถึง .180 และส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สตีเวนส์ (Steven. 1980: 365) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน จากการอ่านเรื่องที่สนใจของนักเรียนที่มีความสามารถสูงที่คะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 83 ขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 และ 6 โดยได้สำรวจความสนใจในการอ่านจากรายการ 25 เรื่อง ซึ่งมีระดับความสนใจตั้งแต่ 2 – 7 เลือกที่นักเรียนสนใจมาให้อ่าน แล้วทดสอบความเข้าใจในการอ่านแล้วพบว่า เรื่องที่นักเรียนสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลทำให้นักเรียนอ่านได้ง่าย และสะดวกต่อการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้ยังพบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านจากเรื่องที่สนใจ

แบบส์ (Babbs. 1983: 174A) ได้ศึกษาผลการสอนโดยใช้ยุทธวิธีในการตกแต่งเนื้อ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในด้านความรู้ที่มีต่อความเข้าใจ และการระลึกได้ในการอ่าน จุดมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการพัฒนาความรู้ของนักเรียนระดับ 4 เกี่ยวกับการอ่านและสอนโดยใช้ยุทธวิธีในการตกแต่งเนื้อเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 จำนวน 47 คน กลุ่มควบคุมให้อ่านหนังสือวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษาเพื่อตอบคำถาม ส่วนกลุ่มทดลองให้อ่านแผนการอ่าน เช่น เตือนตนเองว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิด กำหนดจุดมุ่งหมายการอ่าน ประเมินความยากของหนังสือ กำหนดวิธีเรียนเพื่อให้ถึงจุดหมาย เป็นต้น ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีความเข้าใจและระลึกได้ในการอ่าน ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่กลุ่มควบคุมมีความรู้เกี่ยวกับวิธีอ่านให้ได้ผลดีอยู่ในระดับต่ำ การใช้บัตรตกแต่งเนื้อเป็นวิธีการที่มีผลดีในการชักชวนให้นักเรียนเป็นผู้ใช้ยุทธวิธีในการอ่าน

มอร์โร (Morrow. 1983: 221 – 230) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้านและโรงเรียนกับความสนใจในการอ่านของเด็กในระดับอนุบาล โดยการจำแนกเด็กที่มีความสนใจการอ่านออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ จากกลุ่มตัวอย่างเด็กนักเรียนอนุบาล 116 คน และศึกษาจากผู้ปกครองของเด็กทั้งสองกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า เด็กผู้หญิงมีความสนใจหนังสือมากกว่าเด็กผู้ชาย เด็กกลุ่มสูงชอบดูหนังสือมากกว่า พ่อแม่มีกฎเกณฑ์ในการดูโทรทัศน์ เด็กเป็นสมาชิกของห้องสมุดโดยที่พ่อแม่พาไปห้องสมุดมากกว่ากลุ่มต่ำ เด็กในกลุ่มสูงจะมีพ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟังทุกวันในขณะที่พ่อแม่ของเด็กในกลุ่มต่ำอ่านให้ฟังสัปดาห์ละ 1 ครั้งหรือน้อยกว่านั้น

และพบว่า พ่อแม่ของเด็กกลุ่มสูงมีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มักใช้เวลาว่างในการอ่านมากกว่าพ่อแม่ในกลุ่มต่ำ ในบ้านของเด็กกลุ่มสูงจะมีจำนวนหนังสือของเด็กมากกว่าเด็กที่อยู่ในกลุ่มต่ำ

โอคอนเนอร์ (O'Connor. 1968) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน พบว่า เจตคติต่อการอ่านมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์การอ่านแบบต่างๆ

แครชเชน (Krashen. 1982) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการอ่านและความสามารถในการเรียนทักษะการอ่านกับนักเรียนระดับ 9 และ 10 พบว่า เจตคติมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนนั้น นอกจากความพร้อมของตัวนักเรียนเองแล้ว เจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่านและความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด ก็เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อความสามารถทางการอ่านของนักเรียน ผู้วิจัยจึงได้นำเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่านและความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดมาเป็นตัวแปรปัจจัยในการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีการเก็บข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การทดสอบสมมติฐาน
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุดรธานี เขต 1 ที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 4 อำเภอ จำนวนโรงเรียน 56 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 77 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 2,394 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุดรธานี เขต 1 ที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 17 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 515 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) มีขั้นตอนในการสุ่ม ดังนี้

1. ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลหน่วยสมาชิกของประชากรจากแหล่งทุติยภูมิ คือ กลุ่มสารสนเทศสำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ แล้วจัดทำกรอบของการสุ่ม (Sampling Frame) จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดต่างๆ ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนโรงเรียน จำนวนห้องเรียน และจำนวนประชากรแยกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน
3	47	57	1,656
4	5	9	325
5	3	6	193
7	1	5	220
รวม	56	77	2,394

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีโรงเรียน 4 ขนาด คือ ขนาด 3, 4, 5 และ 7

หมายเหตุ

- โรงเรียนขนาดที่ 1 มีจำนวนนักเรียน 1 – 120 คน
 โรงเรียนขนาดที่ 2 มีจำนวนนักเรียน 121 – 300 คน
 โรงเรียนขนาดที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 301 – 600 คน
 โรงเรียนขนาดที่ 4 มีจำนวนนักเรียน 601 – 900 คน
 โรงเรียนขนาดที่ 5 มีจำนวนนักเรียน 901 – 1,200 คน
 โรงเรียนขนาดที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 1,201 – 1,500 คน
 โรงเรียนขนาดที่ 7 มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 1,500 คน

2. คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าเฉลี่ย (e) เท่ากับ 1

2.2 กำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = .05$)

2.3 คำนวณค่าความแปรปรวนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน จำนวน 20 ข้อ เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ การให้คะแนนจะเป็น 5 4 3 2 และ 1 คะแนนจะอยู่ในช่วง 20 – 100 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจึงหาได้จาก $100 - 20$ หารด้วยช่วง (6) ได้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 13 ดังนั้นผู้วิจัยจึงประมาณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนในโรงเรียนขนาด 3 เท่ากับ 12 ขนาด 4 เท่ากับ 10 ขนาด 5 เท่ากับ 9 และขนาด 7 เท่ากับ 9 ค่าความแปรปรวนจึงเป็น 144 100 81 และ 81 ตามลำดับ

3. คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน เนื่องจากทุกชั้นมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างไม่เท่ากันจึงใช้สูตร (มยุรี ศรีชัย. 2538: 102)

$$W_g = \frac{N_g}{N}$$

หาสัดส่วนแต่ละขนาดโรงเรียนของประชากร ได้ดังนี้

$$W_1 = \frac{n_1}{N} = \frac{1,656}{2,394} = 0.69$$

$$W_2 = \frac{n_2}{N} = \frac{325}{2,394} = 0.13$$

$$W_3 = \frac{n_3}{N} = \frac{193}{2,394} = 0.13$$

$$W_4 = \frac{n_4}{N} = \frac{220}{2,394} = 0.09$$

ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตร (มยุรี ศรีชัย. 2538 : 110) ดังนี้

ในที่นี้	$N = 2,394$	$K = 4$	$\alpha = .05$	$e = 1$
	$\sigma_1^2 = 144$	$\sigma_2^2 = 100$	$\sigma_3^2 = 81$	$\sigma_4^2 = 81$
	$n_1 = 1,656$	$n_2 = 325$	$n_3 = 193$	$n_4 = 220$

จากสูตร

$$n = \frac{\sum_{g=1}^K \frac{N_g^2 \sigma_g^2}{W_g}}{\frac{N^2 e^2}{4} + \sum_{g=1}^K N_g \sigma_g^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	K	แทน	จำนวนชั้นที่ประชากรถูกแบ่งออก
	N_g	แทน	จำนวนสมาชิกของประชากรในชั้นที่ g
	σ^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของประชากรในชั้นที่ g
	W_g	แทน	อัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของชั้นที่ g
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม

จากสูตร คำนวณได้ดังนี้

$$n = \frac{\frac{n_1^2 \sigma_1^2}{w_1} + \frac{n_2^2 \sigma_2^2}{w_2} + \frac{n_3^2 \sigma_3^2}{w_3} + \frac{n_4^2 \sigma_4^2}{w_4}}{\frac{N^2 e^2}{4} + n_1 \sigma_1^2 + n_2 \sigma_2^2 + n_3 \sigma_3^2 + n_4 \sigma_4^2}$$

$$= \frac{\frac{(1,656)^2 (144)}{0.69} + \frac{(325)^2 (100)}{0.14} + \frac{(193)^2 (81)}{0.08} + \frac{(220)^2 (81)}{0.09}}{\frac{(2,394)^2 (1)^2}{4} + 1,656(144) + 325(100) + 193(81) + 220(81)}$$

$$= 419.65$$

$$\approx 420$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่จะต้องทำการสุ่มอย่างน้อย 420 คน โดยแต่ละชั้น มีขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย ดังนี้

ชั้นที่ 1 โรงเรียนขนาด 3 $n_1 = w_1 n = (0.69)(420) = 290$

ชั้นที่ 2 โรงเรียนขนาด 4 $n_2 = w_2 n = (0.14)(420) = 59$

ชั้นที่ 3 โรงเรียนขนาด 5 $n_3 = w_3 n = (0.08)(420) = 34$

ชั้นที่ 4 โรงเรียนขนาด 7 $n_4 = w_4 n = (0.09)(420) = 44$

4. ขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และมีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) โดยสุ่มมาจำนวนร้อยละ 20 ของแต่ละขนาด ยกเว้นโรงเรียนขนาดที่ 7 เนื่องจากมีเพียงโรงเรียนเดียวผู้วิจัยจึงคัดเลือกมาโดยไม่ต้องสุ่มแต่ได้สุ่มห้องเรียนมาจำนวน 2 ห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ โรงเรียนขนาดที่ 3 จำนวน 9 โรงเรียน โรงเรียนขนาดที่ 4 จำนวน 1 โรงเรียน โรงเรียนขนาดที่ 5 จำนวน 1 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดที่ 7 จำนวน 1 โรงเรียน ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน นักเรียน
3	โรงเรียนค่ายประจักษ์ศิลปาคม	2	74
	โรงเรียนบ้านโคกสะอาดศรีบูรพา	1	30
	โรงเรียนบ้านหนองตอ	1	15
	โรงเรียนชุมชนบ้านธาตุ	2	49
	โรงเรียนบ้านยามกาโนนคำ	1	22
	โรงเรียนสุขุมเส้าวิทยา	1	25
	โรงเรียนบ้านโคกผักหอม	1	27
	โรงเรียนบ้านหนองแซงสร้อย	1	26
4	โรงเรียนบ้านดอนเตือ	1	32
5	โรงเรียนบ้านดงอุดม	2	77
7	โรงเรียนชุมชนโนนสูง	2	56
	โรงเรียนบ้านหมากแข้ง	2	82
รวม		17	515

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด มี 3 ตอนและแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน ซึ่งสร้างตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน ซึ่งประกอบด้วย

1.1 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการอ่าน (b_i) จำนวน 20 ข้อ

1.2 แบบวัดการประเมินผลการอ่าน (e_i) จำนวน 20 ข้อ

2. แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน จำนวน 20 ข้อ

3. แบบสอบถามสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน จำนวน 30 ข้อ

4. แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดแบบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

5. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน แบบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

3. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการทำการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด มี 3 ตอน คือ ตอน ที่ 1 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านที่สร้างตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซนจำนวน 40 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่านจำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการอ่าน จำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด จำนวน 30 ข้อ ชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน จำนวน 40 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านที่สร้างตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัด คือ

1.1 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการอ่าน (b_i) จำนวน 30 ข้อ

1.2 แบบวัดการประเมินผลการอ่าน (e_i) จำนวน 30 ข้อ

เนื่องจากข้อคำถามของแบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการอ่าน (b_i) กับแบบวัดการประเมินผลการอ่าน (e_i) มีข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกัน ผู้วิจัยจึงได้จัดข้อคำถามอยู่ในชุดเดียวกัน

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดต่าง ๆ ดังที่กล่าวในข้อที่ 1 โดยสร้างตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ ฟิชไบน์และไอเซน

3. สรรวจหาความเชื่อเด่นชัด (Salient Belief) และคำคุณศัพท์ที่มีต่อการอ่านโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. พิจารณาคัดเลือกข้อความเชื่อเด่นชัด และคำคุณศัพท์เพื่อที่จะนำไปสร้างข้อความในแบบวัด

4.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.1.1 นำแบบสอบถามปลายเปิดไปสำรวจความเชื่อจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับประชากร จำนวน 100 คน

4.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาของความเชื่อต่างๆ ที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล

4.1.3 จัดกลุ่มความเชื่อที่มีผลของการกระทำเหมือนเข้าด้วยกัน และนับความถี่ของแต่ละผลของการกระทำในกลุ่ม ซึ่งผลของการกระทำในแต่ละกลุ่มเป็นอิสระต่อกันหรือไม่เกี่ยวข้องกัน

4.1.4 พิจารณาคัดเลือกข้อความเชื่อเหล่านั้น เป็นกลุ่มความเชื่อที่เด่นชัด ซึ่งพิจารณาเลือกข้อความเหล่านั้นด้วยวิธีการเลือกข้อความเชื่อทั้งหมด ที่กลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อยที่สุด 10 – 20 % กล่าวถึงความเชื่อนั้น

4.2 ค่าคุณศัพท์ที่มีต่อการอ่าน โดยผู้วิจัยคัดเลือกค่าคุณศัพท์อยู่ในมาตรการประเมินค่า (Evaluation Scale) ตามแนวของออสกูด และคณะ(1975) มาสร้างแบบวัดเจตคติต่อการอ่าน

5. รวบรวมข้อความในขั้นที่ 4 ไปสร้างเป็นแบบวัดเจตคติต่อการอ่าน ซึ่งสร้างตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน ดังนี้

5.1 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการอ่าน (b_i) จำนวน 30 ข้อ

5.2 แบบวัดการประเมินผลการอ่าน (e_i) จำนวน 30 ข้อ

6. ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมของข้อคำถาม และสำนวนที่ใช้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไว้โดยทั้งฉบับผ่านการพิจารณาทุกข้อความและมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

7. นำแบบสอบไปทดลองสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ โรงเรียนชุมชนบ้านสร้างแป้น จำนวน 52 คน และโรงเรียนบ้านหนองบัว จำนวน 48 คน รวมทั้งหมด 100 คน

8. นำผลที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกของข้อความรายข้อ (Item – Total Correlation Coefficient) วิเคราะห์โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) มาพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่ามีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.81 คัดเลือกข้อความตามเกณฑ์ไว้ 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.80

9. นำแบบวัดที่คัดเลือกไว้ไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ โรงเรียนบ้านหนองสำโรง จำนวน 37 คน โรงเรียนหนองขุนเหล็ก 21 คน โรงเรียนบ้านสามพร้าว จำนวน 42 คน รวมทั้งหมด 100 คน นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น(Reliability)ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Crobach) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.74

10. นำแบบสอบถามที่ได้มาจัดพิมพ์เป็นฉบับเพื่อนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยต่อไป

ตัวอย่าง

แบบสำรวจหาความเชื่อเด่นชัด กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด คำคุณศัพท์ ที่มีต่อการอ่าน

คำชี้แจง แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่าน เป็นส่วนหนึ่งของการทำปริญญานิพนธ์ ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์สูงสุด และจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

โปรดอ่านและพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ ก่อนเติมคำตอบที่สมบูรณ์ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

ก. หาความเชื่อเด่นชัด (Salient Belife) ที่มีต่อการอ่าน

(0) ท่านคิดว่าการอ่านมีผลอย่างไรกับท่าน

ผลที่เกิดด้านดี

.....

.....

.....

ผลที่เกิดด้านไม่ดี

.....

.....

.....

ข. หาคำคุณศัพท์ที่มีต่อการอ่าน

(0) การอ่านเป็นสิ่งที่

.....

.....

แบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ ถามเกี่ยวกับความรู้สึกต่อการอ่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้สึก และความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการอ่าน ท่านมีความคิดเห็นและความรู้สึกอย่างไร ขึ้นอยู่กับตัวของท่านเอง คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆ ตัวท่านทั้งสิ้น

ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดทำทุกข้อ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน ได้แก่ แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการอ่าน (b_i) และแบบประเมินผลการอ่าน (e_i)

(0) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้ารอบรู้ (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(00) ความรอบรู้จากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(000) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าพัฒนาความคิด (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(0000) การพัฒนาความคิดจากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านทั้งฉบับ จำนวน 20 ข้อ ได้กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	การแปลความหมาย
7.50 – 9.00	150.00 – 180.00	มีเจตคติทางบวกต่อการอ่านในระดับมาก
4.50 – 7.49	90.00 – 149.99	มีเจตคติทางบวกต่อการอ่านในระดับปานกลาง
1.50 – 4.49	30.00 – 89.99	มีเจตคติทางบวกต่อการอ่านในระดับน้อย
-1.49 – 1.49	-29.99 – 29.99	มีเจตคติต่อการอ่านเป็นกลาง
-4.49 – -1.50	-89.99 – -30.00	มีเจตคติทางลบต่อการอ่านในระดับน้อย
-7.49 – -4.50	-149.99 – -90.00	มีเจตคติทางลบต่อการอ่านในระดับปานกลาง
-9.00 – -7.50	-180.00 – -150.00	มีเจตคติทางลบต่อการอ่านในระดับมาก

2. แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน แบบสอบถามสภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการแล้วสร้างแบบสอบถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการ
4. เขียนข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามที่ให้ไว้ ดังนี้

4.1 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน จำนวน 40 ข้อ

4.2 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน จำนวน 60 ข้อ

5. ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมของข้อคำถาม และสำนวนที่ใช้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไว้โดยข้อคำถามแต่ละข้อที่คัดเลือกไว้ มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งปรากฏว่าข้อคำถามที่สร้างขึ้นสามารถวัดได้ตรงตามนิยามที่ตั้งไว้และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้

5.1 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน จำนวน 40 ข้อ ผ่านการคัดเลือก 40 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ทั้งฉบับ

5.2 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน จำนวน 60 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.60 ถึง 1.00 ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ 43 ข้อ ปรับปรุงภาษา 17 ข้อโดย รวม 60 ข้อ

6. นำแบบสอบไปทดลองสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ โรงเรียนชุมชนบ้านสร้างแป้น จำนวน 52 คนและโรงเรียนบ้านหนองบัว จำนวน 48 คน รวมทั้งหมด 100 คน

7. นำผลที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกของข้อความรายข้อ (Item – Total Correlation Coefficient) วิเคราะห์โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment

Correlation Coefficient) พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

7.1 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน จำนวน 40 ข้อ พบว่ามีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .24 ถึง .79 คัดเลือกข้อความตามเกณฑ์ไว้ 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.62 ถึง 0.78

7.2 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน จำนวน 60 ข้อ พบว่ามีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.19 ถึง 0.65 คัดเลือกข้อความตามเกณฑ์ไว้ 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.44 ถึง 0.65

8. นำแบบสอบที่คัดเลือกไว้ไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ โรงเรียนบ้านหนองสำโรง จำนวน 37 คน โรงเรียนหนองขุนเหล็ก 21 คน โรงเรียนบ้านสามพร้าว จำนวน 42 คน รวมทั้งหมด 100 คน นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Crobach) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้

8.1 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน มีค่าความเชื่อมั่น 0.95

8.2 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน มีค่าความเชื่อมั่น 0.91

9. นำแบบสอบถามที่ได้มาจัดพิมพ์เป็นฉบับเพื่อนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยต่อไป

ตัวอย่าง

แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด คำตอบแต่ละข้อไม่ส่งผลต่อการเรียน และไม่มีคำตอบใด ๆ ที่ถูกหรือผิด

ข้อ	ข้อความ	เป็นจริงมากที่สุด	เป็นจริงมาก	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงน้อยที่สุด
0.	ฉันรู้สึกสนุกเมื่อได้อ่านเรื่องราวต่างๆ					
00.	ถ้ามีเวลาว่างเมื่อใดฉันจะอ่านหนังสือทันที					

เกณฑ์การให้คะแนน

การวิจัยครั้งนี้ให้ระดับคะแนนตามความคิดเห็น ดังนี้

มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนโดยคะแนนเฉลี่ยแบบสอบถามนิสัยรักการอ่านทั้งฉบับ จำนวน 20 ข้อ กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	การแปลความหมาย
4.50 – 5.00	89.00 – 100.00	มีนิสัยรักการอ่านมากที่สุด
3.50 – 4.49	69.00 – 89.99	มีนิสัยรักการอ่านมาก
2.50 – 3.49	49.00 – 69.99	มีนิสัยรักการอ่านปานกลาง
1.50 – 2.49	29.00 – 49.99	มีนิสัยรักการอ่านน้อย
1.00 – 1.49	20.00 – 29.99	มีนิสัยรักการอ่านน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด คำตอบแต่ละข้อไม่ส่งผลต่อการเรียน และไม่มีคำตอบใด ๆ ที่ถูกหรือผิด

ข้อ	ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
0	ผู้ปกครองให้นักเรียนอ่านหนังสือให้ฟัง				
00	เพื่อนของนักเรียนชอบชวนนักเรียนไปอ่านหนังสือ				
000	ทางโรงเรียนมีการประกวดแข่งขันยอดนักอ่าน				

เกณฑ์การให้คะแนน

การวิจัยครั้งนี้ให้ระดับคะแนนตามระดับการปฏิบัติ ดังนี้

ทุกครั้ง หมายถึง การปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นประจำ	ให้ 3 คะแนน
บ่อยครั้ง หมายถึง การปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว	ให้ 2 คะแนน
บางครั้ง หมายถึง การปฏิบัติที่นานๆ จะเกิดขึ้นสักครั้งหนึ่ง	ให้ 1 คะแนน
ไม่เคยเลย หมายถึง การปฏิบัตินั้นไม่เคยเกิดขึ้นเลย	ให้ 0 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่านทั้งฉบับ จำนวน 30 ข้อ กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	การแปลความหมาย
2.50 – 3.00	74.00 – 90.00	ได้รับการส่งเสริมการอ่านในระดับมาก
1.50 – 2.49	44.00 – 74.99	ได้รับการส่งเสริมการอ่านในระดับปานกลาง
0.50 – 1.49	14.00 – 44.99	ได้รับการส่งเสริมการอ่านในระดับน้อย
0.00 – 0.49	0.00 – 14.99	ไม่ได้รับการส่งเสริมการอ่าน

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ เพื่อสร้างแบบทดสอบที่มีคุณภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้ในการวิจัย

2. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3. เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการตามลักษณะที่จะวัดเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

4. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดให้สอดคล้องกับนิยามที่กำหนดไว้ ซึ่งแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนั้นเป็นแบบเลือกตอบ ชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 2 ฉบับ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน จำนวน 80 ข้อ แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด จำนวน 60 ข้อ

5. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปหาคุณภาพเบื้องต้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผล จำนวน 5 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบ

กับนิยามเชิงปฏิบัติการ (IOC) มากกว่า 0.5 ซึ่งปรากฏว่าข้อคำถามที่สร้างขึ้นสามารถวัดได้ตรงตามนิยามที่ตั้งไว้และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้

5.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน จำนวน 80 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.60 ถึง 0.80 ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ 61 ข้อ ปรับปรุงภาษา 19 ข้อ รวม 80 ข้อ

5.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด จำนวน 60 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.60 ถึง 1.00 ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ 45 ข้อ ปรับปรุงภาษา 15 ข้อ รวม 60 ข้อ

6. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกโดยผ่านการตรวจและแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ โรงเรียนชุมชนบ้านสร้างแป้น จำนวน 52 คน และโรงเรียนบ้านหนองบัว จำนวน 48 คน รวมทั้งหมด 100 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ

7. นำแบบทดสอบไปตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนน ดังนี้ ให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 คำตอบ

8. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) แล้วเลือกข้อที่มีค่าความยาก (p) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งได้ผลดังนี้

8.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน มีจำนวนข้อคำถาม 80 ข้อ ปรากฏว่ามีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.15 ถึง 0.79 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง -0.21 ถึง 0.79 คัดเลือกข้อความตามเกณฑ์ไว้ 40 ข้อ มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.27 ถึง 0.79 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.79

8.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดคัดเลือกไว้ มีจำนวนข้อคำถาม 60 ข้อ ปรากฏว่ามีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.14 ถึง 0.94 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง -0.09 ถึง 0.67 คัดเลือกข้อความตามเกณฑ์ไว้ 30 ข้อ มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.79 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.67

9. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ โรงเรียนบ้านหนองสำโรง จำนวน 37 คน โรงเรียนหนองขุนเหล็ก 21 คน โรงเรียนบ้านสามพร้าว จำนวน 42 คน รวมทั้งหมด 100 คน นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR – 20 ได้ผลดังนี้

9.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน มีค่าความเชื่อมั่น 0.86

9.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด มีค่าความเชื่อมั่น 0.87

10. นำแบบทดสอบไปจัดพิมพ์เป็นฉบับเพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

ตัวอย่าง แบบทดสอบแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

“พวกเราทุกคนควรช่วยกันประหยัดพลังงาน เพื่อจะได้มีพลังงานใช้ตลอดไป เพราะถ้าเราไม่ประหยัด กิจกรรมทุกอย่างในบ้านเมืองก็จะชะงักงันไปหมด ความเดือดร้อนก็จะเกิดขึ้นทั่วไปทุกระดับของสังคม”

0 ข้อใดไม่ใช่เจตนาของผู้เขียนข้อความข้างต้น

- ก. ชี้แจง
- ข. ขอร้อง
- ค. เชิญชวน
- ง. แนะนำ
- จ. ตักเตือน
- เฉลย ข

00 ข้อความข้างต้นใช้กลวิธีการนำเสนอตามข้อใด

- ก. แสดงเหตุผลที่หนักแน่น
- ข. แสดงให้เห็นทั้งด้านดีและด้านเสีย
- ค. แสดงให้ประจักษ์ถึงการมีส่วนร่วม
- ง. แสดงให้เห็นผลเสียมากมายที่จะตามมา
- จ. แสดงให้ประจักษ์ถึงความน่าเชื่อถือของผู้พูด
- เฉลย ข

000 ข้อใดคือจุดประสงค์ของผู้แต่งคำประพันธ์ต่อไปนี้

“ฟ้าสีครามงามเพราะใครระบายสี	ผืนนทีมีใครระบายฝัน
หญ้าสีทองมีใครระบายพรรณ	ใช้พู่กันใช้สีของทีใด
ธรรมชาติวาดฟ้าวาดป่าเขา	มนุษย์เรามีอำนาจจะวาดไหม
มีแต่แรงแห่งรักพิทักษ์ไว้	พลิกโลกให้กลับฟื้นคืนชีวิ”
- ก. ให้แง่คิดที่ธรรมชาติอาจฟื้นฟูได้
 - ข. แสดงพลังอันยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ
 - ค. ปลุกจิตสำนึกให้อนุรักษ์ธรรมชาติ
 - ง. ชี้ให้เห็นว่ามนุษย์เป็นผู้ทำลายธรรมชาติอันงดงาม
 - จ. ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของธรรมชาติ
 - เฉลย ค

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านทั้งฉบับ
จำนวน 40 ข้อ กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
มากกว่า 30.00	มีความสามารถในการอ่านสูง
20.00 – 30.00	มีความสามารถในการอ่านปานกลาง
น้อยกว่า 20.00	มีความสามารถในการอ่านต่ำ

ตัวอย่าง แบบทดสอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง หาคุณสมบัติหรือคุณลักษณะร่วมของคำที่กำหนดให้

0. เข้า สาย ป้าย เย็น	00. ปู่ ป้า น้ำ หลาน
ก. เวลา	ก. อายุ
ข. นาฬิกา	ข. เพศ
ค. แสงสว่าง	ค. ญาติ
ง. แสงแดด	ง. ฐานะ
จ. ดวงอาทิตย์	จ. ความสัมพันธ์
เฉลย ก.	เฉลย ค.

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด
ทั้งฉบับ จำนวน 30 ข้อ กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
มากกว่า 25.25	มีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดสูง
15.00 – 25.25	มีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดปานกลาง
น้อยกว่า 15.00	มีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดต่ำ

4. วิธีการเก็บข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อโรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ทำการทดสอบ
3. จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ให้พอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
4. ชี้แจงให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ และขอความร่วมมือในการสอบเพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริงก่อนให้นักเรียนทำการทดสอบโดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 13 มีนาคม 2551
5. ดำเนินการใช้เครื่องมือ โดยให้นักเรียนแต่ละคนตอบแบบสอบถามโดยให้ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 40 นาทีแล้วทำแบบทดสอบวัดความคิดรวบยอด ใช้เวลาทำ 30 นาทีแล้วพัก 10 นาที จากนั้นทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านใช้เวลาทำ 40 นาทีรวมเวลาในการเก็บข้อมูล 2 ชั่วโมง
6. นำเครื่องมือมาตรวจให้คะแนนแล้วนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

5. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยระเบียบวิธีการทางสถิติ

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถามและแบบทดสอบ
2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ และตัวแปรต่างๆ กับความสามารถในการอ่านโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ค่าการทดสอบเอฟ (F – test)
3. หาค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ มีดังนี้

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) โดยการพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (Index of Congruence : IOC) โดยใช้สูตรของโรวินีและแฮมเบลตัน(บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545: 69)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2. หาค่าความยาก(p)ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและแบบทดสอบวัดความคิดรวบยอด (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ . 2543 : 196)

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	p	แทน	ดัชนีความยาก
	R	แทน	จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ทำข้อสอบนั้น

2.3 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและแบบทดสอบวัดความคิดรวบยอด (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2524 : 148)

$$r = \frac{R_u - R_e}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	R_u	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	R_e	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.4 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้การหาสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson – product – moment correlation coefficient) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2540 : 173)

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N \sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม
	X	แทน	จำนวนของข้อคำถาม
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือทุกข้อ

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านโดยใช้สูตร KR –20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน(ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2543 : 215)

$$r_u = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{\sigma^2} \right\}$$

เมื่อ	r_u	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำถูกในข้อหนึ่งๆ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ
	σ^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543 : 218)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	σ_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบเป็นรายข้อ
	σ^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2541 : 70)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนตัวแปร X กับตัวแปร Y
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนน Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณ X กับ Y ทุกคู่
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้ t – test (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546: 317)

$$t = r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าการแจกแจงแบบที
	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	n	แทน	จำนวนคู่ของการสังเกตในกลุ่มตัวอย่าง
	df	=	$n - 2$

3.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณโดยใช้สูตร(Kerlinger & Pedhazur.1973: 25)

$$R_{Y.1,2,3,\dots,n} = \sqrt{\sum \beta_i r_{X_i,Y}}$$

เมื่อ $R_{Y.1,2,3,\dots,n}$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระตัวที่ i ถึง n กับ ตัวแปรตาม (Y)
β_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูปคะแนนมาตรฐาน
$r_{X_i,Y}$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (X) กับตัวแปร (Y)

3.4 แบบทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร (Kerlinger & Pedhazur. 1973 : 61)

$$F = \frac{R^2 / K}{(1 - R^2) / (N - K - 1)}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบเอฟ(F-Distribution)
	R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	df_1	=	K
	df_2	=	$N - K - 1$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
$S.D.$	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
K	แทน จำนวนข้อสอบ
K^1	แทน คะแนนเต็มของแบบวัด
CV	แทน สัมประสิทธิ์ของการกระจาย
r_{tt}	แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
SE_{mean}	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่าเฉลี่ย
X_1	แทน คะแนนแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน
X_2	แทน คะแนนแบบสอบถามวัดนิสัยรักการอ่าน
X_3	แทน คะแนนแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน
X_4	แทน คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด
Y	แทน คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
df	แทน ระดับชั้นความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
SS	แทน ค่าความแปรปรวน (Sum of Squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของค่าความแปรปรวน (Mean Square)
R^2_{adj}	แทน กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบปรับแก้
β	แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปของคะแนนมาตรฐาน
b	แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปของคะแนนดิบ
SE_b	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ
t	แทน ค่าสถิติการแจกแจงแบบที (t - distribution)
F	แทน ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ (F – distribution)
R	แทน สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน ความแปรปรวนของสหสัมพันธ์พหุคูณ
p	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบทดสอบและแบบสอบถามต่างๆ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)
2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปรต่างๆ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. หาค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและความสามารถในการอ่าน

ตัวแปร	K	K^1	$\bar{X}$	$S.D.$	CV	r_{tt}	SE_{mean}	ผลการประมาณค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
X_1	20	180	120.53	21.09	17.50	0.82	0.93	60.00 – 129.99	ปานกลาง
X_2	20	100	52.29	12.15	23.24	0.88	0.54	50.00 – 69.99	ปานกลาง
X_3	30	90	68.49	9.28	13.55	0.80	0.41	50.00 – 69.99	ปานกลาง
X_4	30	30	19.09	5.55	29.07	0.81	0.24	15.00 – 25.25	ปานกลาง
Y	40	40	24.08	5.31	22.05	0.68	0.23	20.00 – 30.00	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการอ่าน (X_1) นิสัยรักการอ่าน (X_2) สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน (X_3) ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด (X_4) และความสามารถในการอ่าน (Y) อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 120.53, 52.29, 68.4, 19.09 และ 24.08 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวแปร พบว่า ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง 5.55 ถึง 21.09 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย มีค่าอยู่ระหว่าง 13.55 ถึง 29.07 โดยแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด(X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของคะแนนมากที่สุด และแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน(X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของคะแนนน้อยที่สุด ส่วนแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน (Y) มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.31 และมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของคะแนน เท่ากับ 22.05

สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน(X_1) นิสัยรักการอ่าน(X_2) สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน(X_3) และแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด(X_4) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82, 0.88, 0.80 และ 0.81 ตามลำดับ ส่วนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.93 ส่วนแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน (Y) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.68 ส่วนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด มีค่าเท่ากับ 0.23

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรต่างๆ กับความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความสามารถในการอ่าน ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความสามารถในการอ่าน

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y
เจตคติต่อการอ่าน(X_1)	1.000	.167**	.317**	.183**	.208**
นิสัยรักการอ่าน(X_2)		1.000	.300**	.250**	.233**
สภาพแวดล้อม(X_3)			1.000	.267**	.322**
การสร้างความคิดรวบยอด(X_4)				1.000	.213**
ความสามารถในการอ่าน(Y)					1.000

** $p \leq .01$

จากตาราง 6 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเจตคติต่อการอ่าน(X_1) นิสัยรักการอ่าน(X_2) สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน(X_3) ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด(X_4) กับความสามารถในการอ่าน(Y) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน(X_3) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการ

อ่าน(Y) สูงที่สุด ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.322 รองลงมาคือ นิสัยรักการอ่าน(X_2) ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด(X_4) และเจตคติต่อการอ่าน(X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.233, 0.213 และ 0.208 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปร พบว่า เจตคติต่อการอ่าน (X_1) นิสัยรักการอ่าน(X_2) สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน(X_3) และความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด(X_4) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.167 ถึง 0.317

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว จะพบว่า มีความสัมพันธ์กันทุกตัว แสดงว่าอาจมีตัวแปรอิสระบางส่วนวัดซ้ำกันอยู่ ซึ่งการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน อาจส่งผลให้เกิดปัญหา Multicollinearity ได้ ดังนั้นจึงทำการตรวจสอบค่า Variance Inflation Factor (VIF) ซึ่งเป็นการตรวจสอบปัญหาดังกล่าว พบว่ามีค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.125 ถึง 1.233 ซึ่งมีค่าไม่สูงมากนัก จึงไม่น่าเกิดปัญหา Multicollinearity อย่างรุนแรง เพราะ ถ้าค่า VIF มีค่ามากกว่า 10 อาจพิจารณาได้ว่าใหญ่พอที่จะสงสัยได้ว่าเกิดปัญหา Multicollinearity อย่างรุนแรง (วิรัช พานิชวงค์, 2545: 166)

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระกับความสามารถในการอ่าน
ค่ากำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณและการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้การทดสอบค่า (F – test) ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระกับความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Regression	4	2081.773	520.443	21.416	.000
Residual	510	12393.637	24.301		
Total	514	14475.410			
		$R = .379$	$R^2 = .144$	$R^2_{adj} = .137$	

จากตาราง 7 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระด้านเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน และความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.379 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความสามารถในการอ่าน มีค่าเท่ากับ 0.144 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร วัตถุดิบจะร่วมกันกับความสามารถในการอ่านคิดเป็นร้อยละ 14.4

3. หาค่าน้ำหนักสำคัญของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน

การหาค่าน้ำหนักสำคัญของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน ผู้วิจัยได้นำคะแนนของตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร และ คะแนนความสามารถในการอ่านมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าน้ำหนักความสำคัญโดยใช้ค่าที (t-test) ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปร	b	β	SE_b	t	p
เจตคติต่อการอ่าน(X_1)	0.024	.097	0.011	2.226*	.026
นิสัยรักการอ่าน(X_2)	0.054	.123	0.019	2.800*	.005
สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน(X_3)	0.130	.227	0.026	4.986*	.000
ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด(X_4)	0.099	.104	0.042	2.383*	.018
Constant	7.562		1.852	4.084*	.000

* $p \leq .05$

จากตาราง 8 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรเจตคติต่อการอ่าน (X_1) นิสัยรักการอ่าน (X_2) สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน (X_3) และความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด (X_4) ส่งผลในทางบวกต่อความสามารถในการอ่าน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.024 ถึง 0.130 และค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.097 ถึง 0.227 โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน(X_3) โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .227 รองลงมาคือ นิสัยรักการอ่าน(X_2) ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด(X_4) และ เจตคติต่อการอ่าน(X_1) ซึ่ง มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.123, 0.104 และ 0.097 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถสรุป อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สังเกตความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการดำเนินการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

สังเกตความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่านความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ เจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดกับความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
3. เพื่อหาน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. เจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน
2. มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุดรธานี เขต 1 ที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 17 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 515 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน ซึ่งสร้างตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน ซึ่งประกอบด้วย แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการอ่าน (b₁) และ แบบวัดการประเมินผลการอ่าน (e₁) แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82, 0.88, 0.80, 0.81 และ 0.68 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำหนังสือไปติดต่อโรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยได้จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ให้พอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัน เวลา และสถานที่ ที่ได้นัดหมายไว้ ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ของการสอบและขอความร่วมมือในการสอบเพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริงก่อนให้นักเรียนทำการทดสอบ โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 40 นาที แล้วทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด ใช้เวลาทำ 30 นาทีแล้วพัก 10 นาที จากนั้นทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านใช้เวลาทำ 40 นาที รวมเวลาในการเก็บข้อมูล 2 ชั่วโมง ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 13 มีนาคม 2551 เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงนำเครื่องมือมาตรวจให้คะแนน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบทดสอบและแบบสอบถามต่างๆ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)
2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปรต่างๆ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. หาค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน แบบสอบถามวัดนิสัยรักการอ่าน แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด ที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน

สรุปผลการวิจัย

1. เจตคติต่อการอ่าน (X_1) นิสัยรักการอ่าน (X_2) สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน (X_3) ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด (X_4) และความสามารถในการอ่าน (Y) ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 120.53, 52.29, 68.4, 19.09 และ 24.08 ตามลำดับ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรเจตคติต่อการอ่าน(X_1) นิสัยรักการอ่าน(X_2) สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน(X_3) ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด(X_4) กับความสามารถในการอ่าน(Y) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.379 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความสามารถในการอ่าน มีค่าเท่ากับ 0.144 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร วัตถุประสงค์ร่วมกันกับความสามารถในการอ่านคิดเป็นร้อยละ 14.4

3. คำนำนัยสำคัญของตัวแปรเจตคติต่อการอ่าน (X_1) นิสัยรักการอ่าน (X_2) สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน (X_3) และความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด (X_4) ส่งผลในทางบวกต่อความสามารถในการอ่าน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่านำนัยสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.097 ถึง 0.227 โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน(X_3) โดยมีค่านำนัยสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .227 รองลงมาคือ นิสัยรักการอ่าน(X_2) ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด(X_4) และ เจตคติต่อการอ่าน(X_1) ซึ่ง มีค่านำนัยสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.123, 0.104 และ 0.097 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและความสามารถในการอ่านมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่านักเรียนมีเจตคติต่อการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน มีสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน มีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและมีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้นักเรียนหันไปสนใจกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากกว่าให้ความสนใจกับการอ่านจึงทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน มีสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน มีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและมีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แครชเชน (Krashen. 1982) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อ

การอ่านและความสามารถในการเรียนทักษะการอ่านกับนักเรียนระดับ 9 และ 10 พบว่า เจตคติ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัสมา ชีนบุญ (2544: 101) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ปัจจัยทางโครงสร้างภาษา ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด ความเชื่อมั่นในตนเอง และ เจตคติต่อการอ่าน ภาษาอังกฤษ สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าน้ำหนักความสำคัญของ ปัจจัยทางด้านความสามารถทางโครงสร้างภาษา ความเข้าใจความหมายศัพท์ ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด ความเชื่อมั่นในตนเอง และเจตคติต่อการอ่านส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรด้าน เจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดกับความสามารถในการอ่าน มีค่าเท่ากับ .379 และสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า เจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของหลายท่าน เช่น โรเอทเจอร์และคนอื่น ๆ (Roettger and Others.1979: 138 - 141) พบว่า เจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจในการอ่าน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2534 : 52 - 53) พบว่า ทักษะการอ่านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิติ สุวรรณศิริ (2515: 55) พบว่า นักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบชนิดภาษาที่ใช้คำเป็นสิ่งเร้าในการสร้างความคิดรวบยอดมีความสัมพันธ์กับคะแนนความเข้าใจในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกระดับชั้น อุทัย แก้วขาว (2515: 90) พบว่า การสร้างความคิดรวบยอดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้าใจในการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จินตนา ทาสระ (2530: 45 – 48) พบว่า การที่นักเรียนได้พบเห็นหนังสือที่ตรงกับวัยและตรงกับความสนใจจะทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ชอบอ่านหนังสือและอ่านหนังสือมากขึ้น จึงทำให้ความสามารถในการอ่านสูงขึ้น บุญชัย เกรียงบุรณนันท (2534: 104 – 115)พบว่า ผู้ปกครองที่มีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านสูงหรือมีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมการอ่านสูงจะส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านสูงด้วย ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุคคลดังกล่าวข้างต้น ที่เจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน

3. น้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ของตัวแปรด้านเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดส่งผลต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการเขียนไว้ในหนังสือของ รัสเซล (Russell.

1961) เขียนว่า การสร้างความเข้าใจในสิ่งที่อ่านมีปัจจัยที่สำคัญคือ ความคิดรวบยอด แฮริสและสมิธ (Haris and Smith. 1976: 235) ได้เขียนไว้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านประการหนึ่งคือเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่อ่านนั่นเอง สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531: 141 – 143) เขียนว่าสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกโรงเรียนจะมีผลกระทบและมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กมาก ผุสดี กุฏอินทร์ (2529:457) เขียนว่า นิสัยรักการอ่านจะช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ช่วยให้เข้าใจและวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ ได้ ดังนั้นการที่จะมีความสามารถในการอ่านนั้นต้องมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน มีการส่งเสริมการอ่านจากสภาพแวดล้อมรอบตัวและมีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน ดังนั้นการที่นักเรียนจะมีความสามารถในการอ่านได้ดี ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง นักการศึกษาควร สร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ส่งเสริม สนับสนุนการอ่าน สร้างนิสัยรักการอ่าน ฝึกให้มีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าตัวแปรที่ศึกษานั้น สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการอ่านได้เพียง ร้อยละ 14.4 เท่านั้น จึงน่าจะมีตัวแปรปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านมากกว่าตัวแปรด้านเจตคติต่อการอ่าน นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน และความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติม เช่น อิทธิพลของสื่อ การจัดโครงการโรงเรียนรักการงาน การจัดกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ เป็นต้น

2.2 ควรวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยศึกษาในรูปของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Path Analysis)

2.3 ควรศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนในระยะยาวโดยติดตามผลของนักเรียนกลุ่มเดิมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นแนวโน้มของความสามารถในการอ่านของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมวิชาการ,กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ,กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ,กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. (2505). *การสอนอ่านในชั้นประถม*. กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู.
- กองเทพ เคลือบพณิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กัลยา ยวนมาลัย. (2539). *การอ่านเพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เกสรสุรางค์ สักกะบุษชา. (2540). *ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์*. ปรินิพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร
- จริยา อ่อนประไพ. (2518). *ความสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้เรื่องโครงสร้างไวยากรณ์และความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, อุดรธานี.
- จินตนา ท่าสระ. (2530). *การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับหนังสือหมุนเวียน*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.
- จินตนา ไบกาชยี่. (2520). *การเขียนสื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จิรพร วัฒนวิทยกิจ. (2535, มิถุนายน – กันยายน). *ปัญหาและกลวิธีในการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา*. *สารพัฒนาหลักสูตร*. 12(11): 48 – 55.
- จิระภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ. (2542). *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- เจียมจิต ห้าวหาญ. (2522). การส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในการจำโดยวิธีนำเรื่องสามแบบ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2524). จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2546, มกราคม - มิถุนายน). การอ่านและการสร้างความสามารถในการอ่าน. วารสารสนเทศ. 4(1): 1 – 16.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ศิลปายบรรณาการ.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). การทำหนังสือสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บุรพาสาสน์.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2540). การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบทดสอบเลือกตอบความสามารถในการอ่านภาษาไทยที่มีรูปแบบต่างกัน. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชม ภูมิภาค. (2528). เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- ชมรมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป.). แนวการจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บั๊ด พอยท์.
- ชยันต์ เพชรศรีจันทร์. (2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนด้วยวิธี สอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้สื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ชวาล แพรัตกุล. (2516). เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2546). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตรการพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2528). ปัจจัยทางจิตวิทยานิเทศที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงพร พวงเพชร. (2541). การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถาวร แซ่ตั้ง. (2529). การทำนายพฤติกรรมเลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ทวี มุขระโกษา (2510). *ทัศนคติและความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็ก อายุ 11 - 16 ปี*
 รายงานการสัมมนาเรื่อง หนังสืออ่านสำหรับเด็กกลุ่มอายุ 11 - 16 ปี กรมวิชาการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
- ทวีศักดิ์ เดชาเลิศ. (2528). *องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา*
ปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธิดา โมสิกรัตน์; และถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. (2539). “หน่วยที่ 9 การพัฒนาสมรรถภาพใน
 การอ่าน,” เอกสารการสอนชุดวิชา การใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 9 – 15. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีระพร อูวรรณโณ. (2528). *การวัดทัศนคติ : ปัญหาในการใช้เพื่อนทำนายพฤติกรรม.*
การวัดผลการศึกษา.7(9) : 15 – 39.
- นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ. (2527). *สไลด์ประกอบคำบรรยาย ชุดเบญจลักษณะ เรื่องการแก้ไข*
ข้อบกพร่องตอนที่ 1 – 7 และคู่มือครู. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- นัดดา นาศรีเจริญสุข. (2536). *การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นนักอ่านที่ดีของนักเรียนชั้น*
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นัตยา ภัทรแสงไทย. (2524). *ยุทธวิธีการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*
- นิติ สุวรรณศิริ. (2515). *ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสร้างสังกัดกับความสามารถ*
ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีที่ 6 ปีที่ 7. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยการศึกษา. อัดสำเนา.
- บันลือ พุกกะวัน. (2538). *มิติใหม่ในการสอนอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช*
 _____. (2532). *มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.*
- บุญชัย เกรียงบุรณนันท. (2534). *ภูมิหลังด้านครอบครัวเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านของ*
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในและนอกเขตเทศบาล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(บรรณารักษศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2545). *การวัดประเมินการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการวัดผล*
และประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 _____. (2524). *การวัดและประเมินผลการศึกษา: ทฤษฎีและการประยุกต์*
กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัย.
กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิชย์.
- ปฐม นิคมานนท์. (2514). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการอ่าน แบบการรับรู้ และ
การสร้างความคิดรวบยอด ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 7. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม.(จิตวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา. อุดรธานี.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประยูร แจ่มจบ. (2521). ประเภทและตำแหน่งของคำถามประกอบบทเรียนที่ส่งผลต่อความเข้าใจ
ในการอ่านและการจำเนื้อหาของบทเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน
จังหวัดภูเก็ต. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี รัตน์. (2541). ตัวแปรคัตสรรที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
ที่ 1 ในจังหวัดเชียงราย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ
ศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปลื้อง ณ นคร. (2538). ศิลปะแห่งการอ่าน. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ผุสดี ภูมิอินทร์. (2529). “การพัฒนาทักษะการอ่านระดับประถมศึกษา (2)”. ในเอกสารการสอนชุด
วิชาการสอน กลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย หน่วยที่ 1 – 8). พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พิมพ์พร พงษ์ตน. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของแรงจูงใจในการอ่านกับ
ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอน
ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- พิมพ์พา วิทโยพารโกวิท. (2539). การเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความ
เข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาไทยแตกต่างกัน ที่เรียนโดยการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท ผลสมผสานการ
อธิบายโดยตรง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พูนทรัพย์ นาคนาคา. (2539, ตุลาคม). การพัฒนาสื่อการเรียนเพื่อเพิ่มทักษะการอ่านหนังสือพิมพ์
และวารสารภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาสถาบันราชภัฏ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การ
วิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- มนต์เรียม พัฒนาวงค์. (2548). การศึกษาความสามารถทางการอ่านและการเขียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาในการเรียนรู้จากการใช้ชุดการสอนทักษะการอ่านและ
การเขียน ผ่านประสาทสัมผัสสามด้าน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ).

- กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
มยุรี ศรีชัย. (2538). เทคนิคการสุมกลุ่มตัวอย่าง. ม.ป.พ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2529). การสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) หน่วยที่ 1 – 8.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- มานิต บุญประเสริฐ. (2526). ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน. กรุงเทพฯ: จันทรเกษม.
- มาลินี สินธุ์ฉาย. (2540). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ และเจตคติ
ต่อวิธีการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบชี้แนะ
ประกอบกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้และการสอนอ่านตามคู่มือครู. ปรียุณานิพนธ์ กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- แมนมาส ขวลิท. (2534). การพัฒนาการอ่านภาษาไทย. หน่วยที่ 1 – 7 นนทบุรี : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- แมนมาส ขวลิท. (2530). การสร้างสังคมการอ่านและการใช้สารนิเทศ. กรุงเทพฯ: สมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- รัชนิการณ ทองสุทธิ. (2533). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียน
ภาษาอังกฤษและความคิดสร้างสรรค์ภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับ
การสอนด้วยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรียุณานิพนธ์
กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- รัชพร ชังชาติ. (2531). หนังสือสำหรับเด็ก. มหาสารคาม : ภาควิชาบรรณารักษ์และสำนัก
วิทยบริการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ลาวัลย์ วิทยาภูมิกุล. (2523). “การพัฒนาโมทัศน์ในวิชาสังคมศึกษา”, ในเอกสารประกอบการ
สัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2541). เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2540). สถิติวิทยาการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิจิตรา วิเศษสมบัติ. (2539). ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
ความคิดรวบยอดประกอบการสนทนาในกิจกรรมการปั้น. ปรียุณานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

- วิฑูรย์ รองศรีแย้ม. (2534). ตัวแปรเกี่ยวข้องกับการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- วิรัช พานิชวงศ์. (2545). การวิเคราะห์การถดถอย (*Regression Analysis*). กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วีระเกียรติ ภูศิริ. (2535). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ เรื่องรูปทรงด้านปริมาตรจากภาพแบบสมบูรณกับแบบต่อเนื่องโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ . ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศวัสกร นันทะบัน. (2547). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความสามารถในการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโนนแดง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ศศิธร วงศ์ชาลี. (2542). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรียรัตน์ เจริญจันทร์. (2538). การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมเกียรติ กิจจำปา. (2545). การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกห์ (MIA). ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมใจ ทองเรือง. (2537,กรกฎาคม). “กศน. จะรณรงค์ให้ประชาชนมีนิสัยมีนิสัยรักการอ่านได้อย่างไร.” วารสารการศึกษาออกโรงเรียนฉบับการศึกษาตลอดชีวิต. 16(5): 18 – 24
- สมพร ปาจารย์รัตน์. (2535). หนังสือกับการอ่านของผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 1 สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ : วิทยาลัยครูจันทระเกษม.
- สมุทร เข้มเขาวนิช. (2540). เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สนธิ ตั้งทวี. (2529). การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สนธิ สัตโยภาส. (2545). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2531). การส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปทุมธานี: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.

- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2529). *การส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์
- สุชา จันทน์เอม. (2509). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจคำศัพท์และความเข้าใจในการอ่านของ
นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งในจังหวัดพระ
นคร. ปรินทิพย์พนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.*
- สุธีพร ปาเคติ. (2531). *การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน และการระลึกสิ่งที่อ่าน
ได้ในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอบแบบมุ่ง
ประสบการณ์ทางภาษาและการสอนตามคู่มือครู. ปรินทิพย์พนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา
ศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.*
- สุนทร แก้วลาย. (2512). *การส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนด้วยตนเอง
ซึ่งอาจารย์และบรรณารักษ์จัดให้แก่นักศึกษาในวิทยาลัยครู. ปรินทิพย์พนธ์ กศ.ม.
(บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. อุดมศึกษา.*
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2534). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของทัศนคติกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่ง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- สุพจน์ พันธุ์นิยะ (2535) *การส่งเสริมการอ่านโดยใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของการรัก
การอ่านในนักเรียนประถมศึกษา. ปรินทิพย์พนธ์ กศ.ม.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- สุมาลี จันทร์ชลอ. (2533). *ผลการฝึกทักษะการรู้คิดต่อการคิดรวบยอด. ปรินทิพย์พนธ์ กศ.ด.
(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.*
- สุรัช โพธิ์วิทย์. (2521). *ความสัมพันธ์ระหว่างสังกัดของคำกับความสามารถในการอ่านของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินทิพย์พนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.*
- สุวดี ภูประดิษฐ์. (2546). *การอ่านในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษา
ตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- สุวรรณ ปัญจมหาศิริ. (2549). *การศึกษาพัฒนาการความสามารถในการอ่านของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ที่มีความตระหนัก
รู้ปริมาณในยุทธศาสตร์การอ่านต่างกัน. . ปรินทิพย์พนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติ
ทางการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.*

- เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. (2531). เอกสารคำสอนหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน
มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2528). เอกสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง การอ่านกับกระบวนการคิด. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ไสว เลี่ยมแก้ว. (2525). จิตวิทยาในห้องเรียน : การสอน. ปัตตานี: ภาควิชาการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วอทยาเขตปัตตานี.
- อรรณ น้อยมุข. (2544). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แนวการสอนแบบ เอ อาร์ ซี. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม.(การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
ถ่ายเอกสาร
- อังคณา กล่อมฤทธิ์. (2531). ความอยากรู้อยากเห็น นิัยรักการอ่านและคุณสมบัติส่วนตัวบาง
ประการของนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมากและนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา
- อัชฌา ชื่นบุญ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในการอ่าน
ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผล
การศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี บุญถนอม.(2542). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์
และ ความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับ
การสอนโดยวิธีสอนแบบค้นพบ โดยใช้เกมกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม.(มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
ถ่ายเอกสาร.
- อภิชาติ ปิยกุล. (2534). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้
และความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดด้านถ้อยคำกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิตหน่วยพลังงานและสารเคมีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับ
การสอนความคิดรวบยอดนำหน้าวิธีการทางวิทยาศาสตร์กับกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธี
ทางการวิทยาศาสตร์อย่างเดียว. ปรินญานิพนธ์. กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .อัดสำเนา.
- อุทัย แก้วขาว. (2515). ความสัมพันธ์ระหว่าง การสร้างความคิดรวบยอดและการอ่านของ นักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยวิชาการศึกษา. อัดสำเนา.
- เอี่ยมพร จตุรธารง. (2521). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านบทความที่มีการจัดความคิด
รวบยอดของเนื้อเรื่องด้วยวิธีต่างๆ กับบทความที่ไม่ได้จัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่อง

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

- Ajzen, Icek & Martin, Fishbein. (1980). *Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior*. Englewood Cliffs, N.J., : Prentice – Hall.
- Allport, G.W. Attitude. In C. Murchison (ed.). (1935). *Handbook of Social Psychology*, pp.798 – 884. Worcester, Massachusetts : Clark University Press.
- Ausubel, David P.; & Edmund V. Sullivan. (1970). *Theory of Problem of children Development*. New York, London: Grune strathon.
- Babbs, Patricia Joan. (1983, December). The Effects of Instruction in the Use of a Metacognitive Comprehension Monitoring Strategy Upon Fourth Grader's Reading Comprehension and Performance. *Dissertation Abstracts International*. 44: 174-A.
- Blair, Turner and Schaudt. (1992). *A Practicum Approach to elementary Reading* United – State : Harcourt Brace Java Nouch College Publishers.
- Burmister, L.E. (1974). *Reading Strategies for Secondary School Teachers*. Massachusetts: Addison – wesley.
- Clifford, T. (1966). *Morgan and Richard A King Introduction to Psychology*. New York: McGraw – Hill Book.
- Cooper J. David, Warncke W. Edna & Shipman A. (1988). *Dorothy. The What and How of Reading Instruction*. Ohio: Merrill Publishing Company .
- Davis, F. (1960). *The Apprehension and Interpretation of Meaning : Encyclopedia of Educational Research*. New York: Mcmillan Company .
- De Cecco, John P. (1986). *The Psychology of Learning and Instruction : Education Psychology*. New Jersey : Prentice – Hall.
- _____. (1974). *The Psychology of Learning and Instruction : Education Psychology*. New Jersey : Prentice – Hall
- Dechant, Emerald V. (1982). *Improving the Teaching of. 3rd ed . Englewood Cliffs*. N.J. Prentice - Hall.
- Dollman, Martha & others. (1974). *The Teaching of Reading. 4th ed*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Gagne, Robert M. (1977). *The Condition of learning Thirt Edition*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Good, Carter V. (1963). *Dictionary of Education. 2nd ed*. New York : Prepared Under the Auspices of Phi Delta Kappa. McGraw – Hill Book Company, Inc.

- Goodman. (1971). *The Psychology of Second Language Learning*. Cambridge: Cambridge University.
- Harris, Albert J. & Edward R. Sipay. (1979). *How to Teaching Reading*. New York: Longman.
- Harris, David P. (1969). *Testing English as a Second Language*. New York: McGraw – Hill.
- Harris, L.A. & C.B. Smit. (1976). *Reading Instruction*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Hurlock, Elizabeth Bergner. (1964). *Child development*. New York : McGraw-Hill.
- Hudgins, Bryue B. (1977). *Learning and thinking: A Primer for Teacher*. Itasca : Fe Peacock.
- Joyce, Bruch. & Mars Weil. (1989). *Model of teaching : 3rd ed*. New Jersey : Harry p. Baisley.
- Katz, D.(1960). *The Function Approach to the study of Attitude*. *Publ. Opin. Quart.* 24, pp. 663 – 204.
- Kerlinger, Fred N. & Elaxer J. Pedhazur. (1973). *Multiple Regression in Behavioral Researh*. New York: Holt Rinehart and winstone, Inc.
- Krashen, Stephen D. (1982). *Principles and practice in Second Language Acquisition*. Oxford Pergamon Press.
- Krech, D.; & R.S. Crutchfield. (1958). *Element of Psychology*. New York: Alfred A. Knopf
- Leu, Donald J. , & Kinzer. (1995). *Effective reading instruction, K – 8. 3rd ed*. New Jersey: Rentice – Hall.
- Lovell, K. (1966). *The Growth of Mathematical and Scientific Concept in Children*. London Press.
- Miller, Wilma H. (1990). *Reading Comprehension Activities Kit*. New York: The Center for Applied Research in Education.
- Miller, Wilma H. (1973). *The First R: Elementary Readning Today*. New York: Holt Rinchart and Winston .
- Morris, A & N. Stewart – Dore. (1984). *Learning and Learn form Text : Effect reading in the content Area*. North Ryde : Addison – Wesley.
- Morrow, Lesley Mandel. (1983, March - April). *Home and School Correlates of Early Interest in Literature*. *Journal of Educational Research*. 4(3): 221 – 223.
- Nuttall, Christine. (1995). *From Reader to Reading Teacher*. Massachusetts : Aiiyn and

Bacon.

- O'Connor, W.F. (1968). *The reading Apperception Test: An Exploration of Attitudes Toward Reading, in Unpublished doctoral dissertation*. Oklahoma states University : Stillwater, Okla.
- Oskamp, S. (1977). *Attitudes and Opinion*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice – Hall.
- Pedhazur Elazar J. (1997). *Multiple Regression in Behavioral Research*. Explanation and Prediction. Harcourt Brace College Publishers.
- Phillips, Linda M.; et al. (2002, March). Relative Reading Achievement : A Longitudinal Study of 187 Childrent From First Through Sixth Grades. *Journal of Education Psychology*. 94 (1) : 3 – 13.
- Phillips, Richard c. (1974). *Teaching for Thinking in High School*. California : Addison – Wesley Publishing Company.
- Roettger, Doris & others. (1979). Validation of a Reading Attitude scale for Elementary student and Investigation of the Relationship between Attitude and Avhievement. *In The journal of Education Research*. 72 : 138 – 142.
- Russell, David Harris. (1961). *Children Learning to n Read*. Boston, Ginn.
- Sax, Guilbert. (1980). *Principles of Educational and Psychological Measurement and Evaluation*. Belmont, CA. Wadsworth.
- Schuncke, George M. (1988). *Elementary Social Studies Knowing, Doing Caring*. New York : Macmillan Publishing Company.
- Shaw, M.E. and J.M. Wright. (1967). *Scales foe the measurement of Attitudes*. New York : McGraw – Hill Book Co.
- Stern, Leonard. (1985). *The Structures and Strategies of Human Memory*. Illinois : The Dorsey Press.
- Steven, Kathlecn S. (1980). The Effect of Topic Interest on the Reading Comprehension of Higher Ability Students,” *Journal of Educational Research*. 6: 365 – 367.
- Strang, Ruth & other. (1967). *The improvement of Reading*. 4th. ed, New York: Mc Graw Hill.
- Thurstone. L.L.. (1946). *Comments. American Journal of Sociology*. 52 : 39 – 40.
- Tinker. M.A. & G.L. Bond. (1975). *Readning Difficulties: Their Diagnosis and Correction*. New York: Appleton Century Crafts .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยาก (p)และค่าอำนาจจำแนก (r) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
- แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด
- แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน
- แบบสอบถามเจตคติต่อการอ่าน
- แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน

ตาราง 9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน

ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC
1	0.80	21	0.80	41	0.80	61	0.80
2	0.80	22	0.80	42	0.80	62	0.60
3	0.80	23	0.80	43	0.80	63	0.80
4	0.80	24	0.80	44	0.80	64	0.80
5	0.80	25	0.80	45	0.80	65	0.80
6	0.80	26	0.80	46	0.80	66	0.80
7	0.80	27	0.80	47	0.80	67	0.60
8	0.80	28	0.80	48	0.80	68	0.60
9	0.80	29	0.80	49	0.80	69	0.80
10	0.80	30	0.80	50	0.80	70	0.80
11	0.80	31	0.80	51	0.80	71	0.80
12	0.80	32	0.80	52	0.80	72	0.80
13	0.80	33	0.80	53	0.80	73	0.80
14	0.80	34	0.80	54	0.80	74	0.80
15	0.80	35	0.80	55	0.80	75	0.80
16	0.80	36	0.80	56	0.80	76	0.80
17	0.80	37	0.80	57	0.80	77	0.80
18	0.80	38	0.80	58	0.60	78	0.80
19	0.80	39	0.80	59	0.80	79	0.80
20	0.80	40	0.80	60	0.60	80	0.60

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการ
สร้างความคิดรวบยอด

ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC
1	1.00	16	0.80	31	1.00	46	1.00
2	1.00	17	0.80	32	1.00	47	0.80
3	1.00	18	0.80	33	1.00	48	1.00
4	1.00	19	0.80	34	1.00	49	0.80
5	1.00	20	0.80	35	1.00	50	1.00
6	1.00	21	1.00	36	1.00	51	1.00
7	1.00	22	1.00	37	1.00	52	1.00
8	1.00	23	1.00	38	1.00	53	0.80
9	1.00	24	1.00	39	1.00	54	1.00
10	0.60	25	1.00	40	1.00	55	0.80
11	1.00	26	1.00	41	1.00	56	0.80
12	1.00	27	1.00	42	0.80	57	1.00
13	1.00	28	1.00	43	1.00	58	1.00
14	1.00	29	1.00	44	1.00	59	1.00
15	0.80	30	0.80	45	1.00	60	0.60

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน

ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC
1	1.00	16	1.00	31	0.80	46	1.00
2	1.00	17	1.00	32	0.80	47	1.00
3	1.00	18	1.00	33	0.80	48	1.00
4	1.00	19	0.60	34	1.00	49	1.00
5	1.00	20	1.00	35	1.00	50	0.80
6	1.00	21	1.00	36	1.00	51	1.00
7	0.80	22	0.80	37	1.00	52	0.80
8	1.00	23	0.80	38	1.00	53	1.00
9	0.80	24	0.80	39	1.00	54	1.00
10	1.00	25	0.80	40	1.00	55	1.00
11	1.00	26	0.80	41	1.00	56	1.00
12	0.80	27	0.80	42	1.00	57	1.00
13	1.00	28	0.80	43	1.00	58	1.00
14	1.00	29	0.80	44	1.00	59	1.00
15	1.00	30	1.00	45	1.00	60	1.00

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน

ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC
1	1.00	16	1.00	31	1.00	46	1.00
2	1.00	17	1.00	32	1.00	47	1.00
3	1.00	18	1.00	33	1.00	48	1.00
4	1.00	19	1.00	34	1.00	49	1.00
5	1.00	20	1.00	35	1.00	50	1.00
6	1.00	21	1.00	36	1.00	51	1.00
7	1.00	22	1.00	37	1.00	52	1.00
8	1.00	23	1.00	38	1.00	53	1.00
9	1.00	24	1.00	39	1.00	54	1.00
10	1.00	25	1.00	40	1.00	55	1.00
11	1.00	26	1.00	41	1.00	56	1.00
12	1.00	27	1.00	42	1.00	57	1.00
13	1.00	28	1.00	43	1.00	58	1.00
14	1.00	29	1.00	44	1.00	59	1.00
15	1.00	30	1.00	45	1.00	60	1.00

ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามนิสัรักการอ่าน

ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC	ข้อ	IOC
1	1.00	11	1.00	21	1.00	31	1.00
2	1.00	12	1.00	22	1.00	32	1.00
3	1.00	13	1.00	23	1.00	33	1.00
4	1.00	14	1.00	24	1.00	34	1.00
5	1.00	15	1.00	25	1.00	35	1.00
6	1.00	16	1.00	26	1.00	36	1.00
7	1.00	17	1.00	27	1.00	37	1.00
8	1.00	18	1.00	28	1.00	38	1.00
9	1.00	19	1.00	29	1.00	39	1.00
10	1.00	20	1.00	30	1.00	40	1.00

ตาราง 14 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน

ข้อ	p	r	การพิจารณา	ข้อ	p	r	การพิจารณา
1	.53	.03	ตัดทิ้ง	31	.50	.51	คัดเลือกไว้
2	.47	.09	ตัดทิ้ง	32	.30	.24	คัดเลือกไว้
3	.32	.27	คัดเลือกไว้	33	.21	- .06	ตัดทิ้ง
4	.52	.30	คัดเลือกไว้	34	.58	.79	คัดเลือกไว้
5	.71	.15	ตัดทิ้ง	35	.27	.42	คัดเลือกไว้
6	.77	.09	ตัดทิ้ง	36	.55	.48	คัดเลือกไว้
7	.39	.36	คัดเลือกไว้	37	.30	.24	คัดเลือกไว้
8	.41	.39	คัดเลือกไว้	38	.31	.27	คัดเลือกไว้
9	.27	.06	ตัดทิ้ง	39	.40	.39	คัดเลือกไว้
10	.44	- .21	ตัดทิ้ง	40	.52	.55	คัดเลือกไว้
11	.45	.36	คัดเลือกไว้	41	.15	0	ตัดทิ้ง
12	.56	.33	คัดเลือกไว้	42	.15	.12	ตัดทิ้ง
13	.39	.36	คัดเลือกไว้	43	.44	.33	ตัดทิ้ง
14	.47	.27	คัดเลือกไว้	44	.36	.12	ตัดทิ้ง
15	.48	.36	คัดเลือกไว้	45	.15	.24	ตัดทิ้ง
16	.48	.30	คัดเลือกไว้	46	.35	.21	ตัดทิ้ง
17	.53	.33	คัดเลือกไว้	47	.36	.48	ตัดทิ้ง
18	.45	.36	คัดเลือกไว้	48	.44	.64	ตัดทิ้ง
19	.47	.45	คัดเลือกไว้	49	.44	.27	ตัดทิ้ง
20	.45	.42	คัดเลือกไว้	50	.56	.39	คัดเลือกไว้
21	.51	.36	ตัดทิ้ง	51	.38	.45	คัดเลือกไว้
22	.27	0	ตัดทิ้ง	52	.37	.51	คัดเลือกไว้
23	.42	.42	คัดเลือกไว้	53	.32	.33	คัดเลือกไว้
24	.39	.36	คัดเลือกไว้	54	.41	.52	คัดเลือกไว้
25	.51	.67	คัดเลือกไว้	55	.18	.12	ตัดทิ้ง
26	.79	.42	คัดเลือกไว้	56	.21	.24	ตัดทิ้ง
27	.50	.39	คัดเลือกไว้	57	.23	.09	ตัดทิ้ง
28	.18	0	ตัดทิ้ง	58	.41	.45	คัดเลือกไว้
29	.45	.42	คัดเลือกไว้	59	.09	.12	ตัดทิ้ง
30	.15	- .06	ตัดทิ้ง	60	.15	.06	ตัดทิ้ง

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	p	r	การพิจารณา	ข้อ	p	r	การพิจารณา
61	.50	.09	ตัดทิ้ง	71	.38	.52	ตัดทิ้ง
62	.41	.63	คัดเลือกไว้	72	.48	.48	ตัดทิ้ง
63	.61	.73	คัดเลือกไว้	73	.33	- .12	ตัดทิ้ง
64	.35	.52	คัดเลือกไว้	74	.18	- .06	ตัดทิ้ง
65	.39	.42	ตัดทิ้ง	75	.23	.09	ตัดทิ้ง
66	.18	.06	ตัดทิ้ง	76	.26	.21	ตัดทิ้ง
67	.35	.33	ตัดทิ้ง	77	.15	- .12	ตัดทิ้ง
68	.33	.42	ตัดทิ้ง	78	.30	0	ตัดทิ้ง
69	.24	.36	ตัดทิ้ง	79	.70	.36	คัดเลือกไว้
70	.27	.30	ตัดทิ้ง	80	.36	.30	คัดเลือกไว้

ตาราง 15 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการ
สร้างความคิดรวบยอด

ข้อ	p	r	การพิจารณา	ข้อ	p	r	การพิจารณา
1	.14	- .09	ตัดทิ้ง	31	.39	.42	คัดเลือกไว้
2	.76	.24	ตัดทิ้ง	32	.45	.55	คัดเลือกไว้
3	.65	.15	ตัดทิ้ง	33	.27	.18	ตัดทิ้ง
4	.82	.36	ตัดทิ้ง	34	.79	.42	ตัดทิ้ง
5	.76	.24	ตัดทิ้ง	35	.76	.36	ตัดทิ้ง
6	.71	.33	ตัดทิ้ง	36	.80	.33	ตัดทิ้ง
7	.77	.09	ตัดทิ้ง	37	.76	.30	ตัดทิ้ง
8	.45	.12	ตัดทิ้ง	38	.79	.36	ตัดทิ้ง
9	.24	.36	คัดเลือกไว้	39	.45	.42	คัดเลือกไว้
10	.32	.27	คัดเลือกไว้	40	.64	.24	คัดเลือกไว้
11	.61	.42	คัดเลือกไว้	41	.73	.36	คัดเลือกไว้
12	.80	.27	ตัดทิ้ง	42	.38	.52	คัดเลือกไว้
13	.71	.33	ตัดทิ้ง	43	.48	.61	คัดเลือกไว้
14	.52	.36	คัดเลือกไว้	44	.67	.48	คัดเลือกไว้
15	.89	.21	ตัดทิ้ง	45	.79	.12	ตัดทิ้ง
16	.79	.18	ตัดทิ้ง	46	.48	.55	คัดเลือกไว้
17	.82	.18	ตัดทิ้ง	47	.64	.48	คัดเลือกไว้
18	.32	.03	ตัดทิ้ง	48	.52	.48	คัดเลือกไว้
19	.42	.42	คัดเลือกไว้	49	.45	.48	คัดเลือกไว้
20	.58	.42	คัดเลือกไว้	50	.61	.55	คัดเลือกไว้
21	.67	.67	คัดเลือกไว้	51	.67	.42	คัดเลือกไว้
22	.23	.21	ตัดทิ้ง	52	.35	.45	คัดเลือกไว้
23	.58	.55	คัดเลือกไว้	53	.53	.39	คัดเลือกไว้
24	.94	.12	ตัดทิ้ง	54	.64	.36	คัดเลือกไว้
25	.44	.39	คัดเลือกไว้	55	.45	.61	คัดเลือกไว้
26	.74	.45	ตัดทิ้ง	56	.82	.06	ตัดทิ้ง
27	.70	.36	ตัดทิ้ง	57	.62	.64	คัดเลือกไว้
28	.77	.45	ตัดทิ้ง	58	.55	.55	คัดเลือกไว้
29	.76	.48	ตัดทิ้ง	59	.79	.42	คัดเลือกไว้
30	.73	.12	ตัดทิ้ง	60	.74	.39	ตัดทิ้ง

ตาราง 16 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของ แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมอ่าน

ข้อ	r	การพิจารณา	ข้อ	r	การพิจารณา
1	.41	ตัดทิ้ง	31	.65	คัดเลือกไว้
2	.43	ตัดทิ้ง	32	.55	คัดเลือกไว้
3	.45	คัดเลือกไว้	33	.52	คัดเลือกไว้
4	.45	คัดเลือกไว้	34	.61	คัดเลือกไว้
5	.40	ตัดทิ้ง	35	.65	คัดเลือกไว้
6	.40	ตัดทิ้ง	36	.57	คัดเลือกไว้
7	.47	คัดเลือกไว้	37	.38	ตัดทิ้ง
8	.45	คัดเลือกไว้	38	.46	คัดเลือกไว้
9	.34	ตัดทิ้ง	39	.42	ตัดทิ้ง
10	.36	ตัดทิ้ง	40	.41	ตัดทิ้ง
11	.37	ตัดทิ้ง	41	.44	ตัดทิ้ง
12	.38	ตัดทิ้ง	42	.54	คัดเลือกไว้
13	.25	ตัดทิ้ง	43	.37	ตัดทิ้ง
14	.41	ตัดทิ้ง	44	.46	คัดเลือกไว้
15	.38	ตัดทิ้ง	45	.52	คัดเลือกไว้
16	.49	คัดเลือกไว้	46	.45	คัดเลือกไว้
17	.19	ตัดทิ้ง	47	.44	ตัดทิ้ง
18	.36	ตัดทิ้ง	48	.47	คัดเลือกไว้
19	.39	ตัดทิ้ง	49	.40	ตัดทิ้ง
20	.26	ตัดทิ้ง	50	.29	ตัดทิ้ง
21	.36	ตัดทิ้ง	51	.47	คัดเลือกไว้
22	.26	ตัดทิ้ง	52	.44	คัดเลือกไว้
23	.34	ตัดทิ้ง	53	.43	ตัดทิ้ง
24	.44	ตัดทิ้ง	54	.37	ตัดทิ้ง
25	.53	คัดเลือกไว้	55	.51	คัดเลือกไว้
26	.46	คัดเลือกไว้	56	.46	คัดเลือกไว้
27	.53	คัดเลือกไว้	57	.63	คัดเลือกไว้
28	.53	คัดเลือกไว้	58	.58	คัดเลือกไว้
29	.45	คัดเลือกไว้	59	.48	คัดเลือกไว้
30	.45	คัดเลือกไว้	60	.33	ตัดทิ้ง

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของ แบบสอบถามเจตคติต่อการอ่าน

ข้อ	r	การพิจารณา	ข้อ	r	การพิจารณา
1	.50	ตัดทิ้ง	31	.54	คัดเลือกไว้
2	.43	ตัดทิ้ง	32	.60	คัดเลือกไว้
3	.61	ตัดทิ้ง	33	.55	คัดเลือกไว้
4	.38	ตัดทิ้ง	34	.63	คัดเลือกไว้
5	.41	ตัดทิ้ง	35	.59	คัดเลือกไว้
6	.61	ตัดทิ้ง	36	.56	คัดเลือกไว้
7	.72	คัดเลือกไว้	37	.72	คัดเลือกไว้
8	.69	คัดเลือกไว้	38	.80	คัดเลือกไว้
9	.59	คัดเลือกไว้	39	.65	คัดเลือกไว้
10	.67	คัดเลือกไว้	40	.57	คัดเลือกไว้
11	.49	ตัดทิ้ง	41	.64	คัดเลือกไว้
12	.62	ตัดทิ้ง	42	.58	คัดเลือกไว้
13	.67	คัดเลือกไว้	43	.52	คัดเลือกไว้
14	.68	คัดเลือกไว้	44	.66	คัดเลือกไว้
15	.60	คัดเลือกไว้	45	.64	คัดเลือกไว้
16	.66	คัดเลือกไว้	46	.55	คัดเลือกไว้
17	.67	คัดเลือกไว้	47	.65	คัดเลือกไว้
18	.54	คัดเลือกไว้	48	.76	คัดเลือกไว้
19	.50	ตัดทิ้ง	49	.50	คัดเลือกไว้
20	.61	ตัดทิ้ง	50	.71	คัดเลือกไว้
21	.65	คัดเลือกไว้	51	.70	คัดเลือกไว้
22	.59	คัดเลือกไว้	52	.54	คัดเลือกไว้
23	.32	ตัดทิ้ง	53	.67	คัดเลือกไว้
24	.57	ตัดทิ้ง	54	.81	คัดเลือกไว้
25	.44	ตัดทิ้ง	55	.58	คัดเลือกไว้
26	.61	ตัดทิ้ง	56	.58	คัดเลือกไว้
27	.69	ตัดทิ้ง	57	.48	ตัดทิ้ง
28	.56	ตัดทิ้ง	58	.45	ตัดทิ้ง
29	.74	คัดเลือกไว้	59	.66	ตัดทิ้ง
30	.78	คัดเลือกไว้	60	.40	ตัดทิ้ง

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน

ข้อ	r	การพิจารณา	ข้อ	r	การพิจารณา
1	.59	ตัดทิ้ง	21	.79	คัดเลือกไว้
2	.38	ตัดทิ้ง	22	.67	คัดเลือกไว้
3	.52	ตัดทิ้ง	23	.61	ตัดทิ้ง
4	.24	ตัดทิ้ง	24	.39	ตัดทิ้ง
5	.64	คัดเลือกไว้	25	.62	คัดเลือกไว้
6	.58	ตัดทิ้ง	26	.53	ตัดทิ้ง
7	.53	ตัดทิ้ง	27	.57	ตัดทิ้ง
8	.56	ตัดทิ้ง	28	.60	ตัดทิ้ง
9	.64	คัดเลือกไว้	29	.48	ตัดทิ้ง
10	.66	คัดเลือกไว้	30	.55	ตัดทิ้ง
11	.72	คัดเลือกไว้	31	.72	คัดเลือกไว้
12	.61	ตัดทิ้ง	32	.69	คัดเลือกไว้
13	.68	คัดเลือกไว้	33	.64	คัดเลือกไว้
14	.57	ตัดทิ้ง	34	.65	คัดเลือกไว้
15	.71	คัดเลือกไว้	35	.71	คัดเลือกไว้
16	.58	ตัดทิ้ง	36	.64	คัดเลือกไว้
17	.78	คัดเลือกไว้	37	.64	คัดเลือกไว้
18	.64	คัดเลือกไว้	38	.52	ตัดทิ้ง
19	.66	คัดเลือกไว้	39	.68	คัดเลือกไว้
20	.58	ตัดทิ้ง	40	.57	ตัดทิ้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

Descriptive Statistics

	N	Range	Minimum	Maximum	Sum	Mean		Std.	Variance
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Statistic
เจตคติ	515	120.00	48.00	168.00	62074.00	120.5320	.9292	21.08692	444.658
นิสัย	515	60.00	22.00	82.00	26931.00	52.2932	.5352	12.14638	147.534
สภาพ	515	51.00	36.00	87.00	35274.00	68.4932	.4087	9.27579	86.040
รวมยอด	515	28.00	2.00	30.00	9833.00	19.0932	.2446	5.55158	30.820
การอ่าน	515	27.00	9.00	36.00	12403.00	24.0835	.2338	5.30681	28.162
Valid N (listwise)	515								

Correlations

		เจตคติ	นิสัย	สภาพ	รวมยอด	การอ่าน
เจตคติ	Pearson Correlation	1	.167**	.317**	.183**	.208*
	Sig. (2-tailed)	.	.000	.000	.000	.000
	N	515	515	515	515	515
นิสัย	Pearson Correlation	.167**	1	.300**	.250**	.233*
	Sig. (2-tailed)	.000	.	.000	.000	.000
	N	515	515	515	515	515
สภาพ	Pearson Correlation	.317**	.300**	1	.267**	.322*
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.	.000	.000
	N	515	515	515	515	515
รวมยอด	Pearson Correlation	.183**	.250**	.267**	1	.213*
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.	.000
	N	515	515	515	515	515
การอ่าน	Pearson Correlation	.208*	.233*	.322**	.213**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.
	N	515	515	515	515	515

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics				
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	.379 ^a	.144	.137	4.92963	.144	21.416	4	510	.000

a. Predictors: (Constant), เจตคติ, นิสัย, รวมยอด, สภาพ

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2081.773	4	520.443	21.416	.000 ^a
	Residual	12393.64	510	24.301		
	Total	14475.41	514			

a. Predictors: (Constant), เจตคติ, นิสัย, รวบยอด, สภาพ

b. Dependent Variable: การอ่าน

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	5% Confidence Interval for B		Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Tolerance	VIF
1	(Constant)	7.562	1.852		4.084	.000	3.924	11.200		
	สภาพ	.130	.026	.227	4.986	.000	.079	.181	.811	1.233
	นิสัย	.356E-02	.019	.123	2.800	.005	.016	.091	.875	1.142
	รวบยอด	.902E-02	.042	.104	2.383	.018	.017	.181	.889	1.125
	เจตคติ	.440E-02	.011	.097	2.226	.026	.003	.046	.886	1.129

a. Dependent Variable: การอ่าน

Coefficient Correlations^a

Model		เจตคติ	นิสัย	รวบยอด	สภาพ
1	Correlations				
	เจตคติ	1.000	-.061	-.095	-.262
	นิสัย	-.061	1.000	-.178	-.225
	รวบยอด	-.095	-.178	1.000	-.174
	สภาพ	-.262	-.225	-.174	1.000
	Covariances				
	เจตคติ	1.201E-04	-1.27E-05	-4.34E-05	-7.47E-05
	นิสัย	-1.27E-05	3.660E-04	-1.42E-04	-1.12E-04
	รวบยอด	-4.34E-05	-1.42E-04	1.726E-03	-1.89E-04
	สภาพ	-7.47E-05	-1.12E-04	-1.89E-04	6.775E-04

a. Dependent Variable: การอ่าน

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions				
				(Constant)	สภาพ	นิสัย	รวบยอด	เจตคติ
1	1	4.881	1.000	.00	.00	.00	.00	.00
	2	5.621E-02	9.319	.01	.01	.04	.99	.03
	3	3.687E-02	11.505	.02	.01	.87	.00	.15
	4	1.696E-02	16.962	.13	.24	.09	.01	.80
	5	8.922E-03	23.390	.84	.73	.00	.00	.02

a. Dependent Variable: การอ่าน

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics				
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	.322 ^a	.104	.102	5.02902	.104	59.354	1	513	.000
2	.352 ^b	.124	.121	4.97638	.020	11.911	1	512	.001
3	.368 ^c	.135	.130	4.94868	.011	6.747	1	511	.010
4	.379 ^d	.144	.137	4.92963	.008	4.957	1	510	.026

a. Predictors: (Constant), สภาพ

b. Predictors: (Constant), สภาพ, นิสัย

c. Predictors: (Constant), สภาพ, นิสัย, รวบยอด

d. Predictors: (Constant), สภาพ, นิสัย, รวบยอด, เจตคติ

ANOVA^e

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1501.118	1	1501.118	59.354	.000 ^a
	Residual	12974.29	513	25.291		
	Total	14475.41	514			
2	Regression	1796.080	2	898.040	36.263	.000 ^b
	Residual	12679.33	512	24.764		
	Total	14475.41	514			
3	Regression	1961.311	3	653.770	26.696	.000 ^c
	Residual	12514.10	511	24.489		
	Total	14475.41	514			
4	Regression	2081.773	4	520.443	21.416	.000 ^d
	Residual	12393.64	510	24.301		
	Total	14475.41	514			

a. Predictors: (Constant), สภาพ

b. Predictors: (Constant), สภาพ, นิสัย

c. Predictors: (Constant), สภาพ, นิสัย, รวบยอด

d. Predictors: (Constant), สภาพ, นิสัย, รวบยอด, เจตคติ

e. Dependent Variable: การอ่าน

Excluded Variables

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics		
						Tolerance	VIF	Minimum Tolerance
1	นิสัย	.150 ^a	3.451	.001	.151	.910	1.099	.910
	รวมยอด	.136 ^a	3.172	.002	.139	.929	1.077	.929
	เจตคติ	.118 ^a	2.696	.007	.118	.899	1.112	.899
2	รวมยอด	.113 ^b	2.598	.010	.114	.897	1.115	.871
	เจตคติ	.107 ^b	2.454	.014	.108	.894	1.119	.837
3	เจตคติ	.097 ^c	2.226	.026	.098	.886	1.129	.811

a. Predictors in the Model: (Constant), สภาพ

b. Predictors in the Model: (Constant), สภาพ, นิสัย

c. Predictors in the Model: (Constant), สภาพ, นิสัย, รวมยอด

d. Dependent Variable: การอ่าน

Coefficient Correlations ^a

Model			สภาพ	นิสัย	รวมยอด	เจตคติ
1	Correlations	สภาพ	1.000			
	Covariances	สภาพ	5.719E-04			
2	Correlations	สภาพ	1.000	-.300		
		นิสัย	-.300	1.000		
	Covariances	สภาพ	6.154E-04	-1.41E-04		
		นิสัย	-1.41E-04	3.589E-04		
3	Correlations	สภาพ	1.000	-.250	-.207	
		นิสัย	-.250	1.000	-.185	
		รวมยอด	-.207	-.185	1.000	
	Covariances	สภาพ	6.359E-04	-1.21E-04	-2.17E-04	
		นิสัย	-1.21E-04	3.675E-04	-1.47E-04	
		รวมยอด	-2.17E-04	-1.47E-04	1.723E-03	
4	Correlations	สภาพ	1.000	-.225	-.174	-.262
		นิสัย	-.225	1.000	-.178	-.061
		รวมยอด	-.174	-.178	1.000	-.095
		เจตคติ	-.262	-.061	-.095	1.000
	Covariances	สภาพ	6.775E-04	-1.12E-04	-1.89E-04	-7.47E-05
		นิสัย	-1.12E-04	3.660E-04	-1.42E-04	-1.27E-05
		รวมยอด	-1.89E-04	-1.42E-04	1.726E-03	-4.34E-05
		เจตคติ	-7.47E-05	-1.27E-05	-4.34E-05	1.201E-04

a. Dependent Variable: การอ่าน

Coefficients

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B		Correlations			Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1	(Constant)	11.465	1.653		6.936	.000	8.217	14.712					
	สภาพ	.184	.024	.322	7.704	.000	.137	.231	.322	.322	.322	1.000	1.000
2	(Constant)	9.805	1.705		5.752	.000	6.456	13.155					
	สภาพ	.159	.025	.277	6.391	.000	.110	.207	.322	.272	.264	.910	1.099
	นิสัย	.538E-02	.019	.150	3.451	.001	.028	.103	.233	.151	.143	.910	1.099
3	(Constant)	9.160	1.713		5.346	.000	5.794	12.526					
	สภาพ	.145	.025	.253	5.748	.000	.095	.194	.322	.246	.236	.871	1.148
	นิสัย	.616E-02	.019	.129	2.929	.004	.018	.094	.233	.129	.120	.879	1.138
	รวมยอด	.108	.042	.113	2.598	.010	.026	.189	.213	.114	.107	.897	1.115
4	(Constant)	7.562	1.852		4.084	.000	3.924	11.200					
	สภาพ	.130	.026	.227	4.986	.000	.079	.181	.322	.216	.204	.811	1.233
	นิสัย	.356E-02	.019	.123	2.800	.005	.016	.091	.233	.123	.115	.875	1.142
	รวมยอด	.902E-02	.042	.104	2.383	.018	.017	.181	.213	.105	.098	.889	1.125
	เจตคติ	.440E-02	.011	.097	2.226	.026	.003	.046	.208	.098	.091	.886	1.129

a. Dependent Variable: การอ่าน

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
- แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด
- แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน
- แบบสอบถามเจตคติต่อการอ่าน
- แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน

**แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีคำถามทั้งหมด 40 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก คือ ก ข ค ง และ จ ให้เวลาทำ 40 นาที
2. ให้นักเรียนพิจารณาตัวเลือกที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง ข้อ (0)

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง	จ
0	X				

3. ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดเส้นทับตัวเลือกที่ไม่ต้องการแล้วกากบาทลงในข้อที่ต้องการจะเปลี่ยน ดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง	จ
0	X		X		

4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใดๆ ในแบบทดสอบ
5. หลังจากทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว นำแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบส่งคืน
กรรมการคุมสอบ
6. หากมีข้อสงสัยให้ยกมือถามกรรมการคุมสอบ

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 1 – 2

“ในธรรมชาตินั้น น้ำจะเกิดได้เพราะมีความชุ่มชื้นของป่าไม้แห่งขุนเขาที่ทำให้กำเนิดต้นน้ำลำธาร ป่าไม้สามารถสร้างความสัมพันธ์อันซับซ้อน ตั้งแต่ไม้เล็กจนถึงไม้ใหญ่ได้ก็ด้วยมีพื้นดินสร้างธาตุอาหารไว้ให้ทั้งป่าไม้ ดิน และน้ำ จึงมีความผูกพันที่ต่างให้แก่กันและกัน และต่างไม่อาจอยู่ได้โดยลำพัง”

1. สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ความสำคัญของป่า
- ข. กำเนิดของต้นน้ำลำธาร
- ค. ระบบนิเวศของธรรมชาติ
- ง. ความซับซ้อนของธรรมชาติ
- จ. การคงอยู่ของป่าไม้ ผืนดินและต้นน้ำลำธาร

2. ข้อความนี้เหมาะกับสำนวนใด

- ก. พะเนาพะนอ
- ข. ถ้อยทีถ้อยอาศัย
- ค. พลอยฟ้า พลอยฝน
- ง. อัฐยายซื้อขนมยาย
- จ. เหยียบเรือสองแคม

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 3 – 5

“การสร้างอาคารสมัยนี้ คงจะเป็นเกียรติสำหรับผู้สร้างคนเดียว แต่เรื่องโบราณสถานนั้นเป็นเกียรติของชาติ อิฐเก่าๆ แผ่นเดียวมีค่าควรที่จะช่วยกันรักษา ถ้าวาดสุขโขทัย ออยุธยาและกรุงเทพฯ แล้วประเทศไทยก็ไม่มี ความหมาย”

3. ข้อความนี้กล่าวถึงอะไร

- ก. อิฐเก่า
- ข. โบราณสถาน
- ค. การสร้างอาคาร
- ง. คนที่สร้างอาคาร
- จ. เอกราชของชาติไทย

4. ข้อความนี้กล่าวเพื่อจุดมุ่งหมายใด

- ก. ภูมิใจในความเป็นชาติ
- ข. ช่วยกันรักษาโบราณวัตถุ
- ค. อดีตและปัจจุบันสำคัญกว่าอนาคต
- ง. สมบัติชิ้นเล็กๆ ของชาติควรหวงแหน
- จ. ชี้ให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ

5. ข้อความนี้ใช้กลวิธีใดจูงใจผู้อ่าน

- ก. ยั่วยุ
- ข. ให้คิด
- ค. เย้ยหยัน
- ง. เปรียบเทียบ
- จ. ยกอุทาหรณ์

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 6

“ถ้าผมทำงานชิ้นนี้สำเร็จครูจะต้องให้เกรด 4 ผมแน่”

6. ข้อความนี้แสดงว่าผู้พูดมีลักษณะเช่นใด

- ก. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น
- ข. อวดดี ไม่แยแสผู้ใด
- ค. เป็นคนพูดตรงไป ตรงมา
- ง. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน
- จ. เอาจริงเอาจังกับงานที่ได้รับมอบหมาย

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 7 - 8

“ท้อแท้ก็จะผิดหวัง ผิดหวังก็จะล้มเล ล้มเลก็ จะพ่ายแพ้”

7. ข้อความนี้เป็นข้อความประเภทใด

- ก. คำสั่ง
- ข. คำพูด
- ค. คำสอน
- ง. คำเตือน
- จ. คำอธิบาย

8. จากข้อความนี้ ถ้าไม่ยากพ่ายแพ้ต้องทำอย่างไร

- ก. อย่ารีรอ ข. อย่าลังเล
ค. อย่าเชื่องช้า ง. อย่าสิ้นหวัง
จ. อย่าท้อแท้

คำชี้แจง อ่านบทสนทนาต่อไปนี้แล้วตอบ

คำถาม ข้อ 9

หลาน : ถ้าลูกเล็กเต็ม ลูกจะมีอายุยืนถึง 80 ปี

ลุง : จริงหรือ ข้าจะลองดู แต่ว่าปีนี้ข้า
อายุ 85 แล้วนะ

หลาน :

9. หลานกล่าวด้วยความรู้สึกอย่างไร

- ก. โกรธ ข. หวังดี
ค. รักใคร่ ง. ห่วงใย
จ. สงสาร

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 10 – 13

“ขณะที่เขาเดินผ่านลำคลอง ฝูงปลาก็
แตกตื่นดำน้ำหนีไปหมด แต่ปลาหมอเมื่อ
ดำน้ำลงไปพักหนึ่ง ก็โผล่ขึ้นมาสูบน้ำเล่น
ตามประสาปลาที่อยู่ไม่เป็นสุข เขาจึงเหวี่ยง
แหลงไป ได้ปลามาหลายตัว”

10. คำว่า “แตกตื่น” มีลักษณะอย่างไร

- ก. ตื่นเต้น ข. ตกใจ
ค. ใจสั่น ง. วุ่นวาย
จ. หวาดกลัว

11. คำว่า “อยู่ไม่เป็นสุข” หมายความว่า
อย่างไร

- ก. ชุกชน ข. รำเริง
ค. เป็นทุกข์ ง. ไม่สบาย
จ. วุ่นวาย

12. ข้อความนี้สอดคล้องกับสำนวนใด

- ก. ปลาเป็นอาหารของคน
ข. ปลาหมอตายเพราะปาก
ค. ระริกกระรี่เหมือนปลากระดีได้น้ำ
ง. น้ำร้อนปลาเป็นน้ำเย็นปลาตาย
จ. น้ำมาปลากินมดน้ำลดมดกินปลา

13. ข้อความนี้จัดอยู่ในประเภทใด

- ก. วิชาการ ข. ชีวิตจริง
ค. บรรยาย ง. บทความ
จ. ความคิดเห็น

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 14 – 15

“พวกเราทุกคนควรช่วยกันประหยัดพลังงาน
เพื่อจะได้มีพลังงานใช้ตลอดไป เพราะถ้าเรา
ไม่ประหยัด กิจกรรมแทบทุกอย่างใน
บ้านเมืองก็จะชะงักกันไปหมด ความ
เดือดร้อนก็จะเกิดขึ้นทั่วไปทุกระดับของ
สังคม”

14. ข้อใดไม่ใช่เจตนาของผู้เขียนข้อความ
ข้างต้น

- ก. ชี้แจง ข. ขอร้อง
ค. เชิญชวน ง. แนะนำ
จ. ตักเตือน

15. ข้อความข้างต้นใช้กลวิธีการนำเสนอตาม
ข้อใด

- ก. แสดงเหตุผลที่หนักแน่น
ข. แสดงให้เห็นทั้งด้านดีและด้านเสีย
ค. แสดงให้ประจักษ์ถึงการมีส่วนร่วม
ง. แสดงให้เห็นผลเสียมากมายที่จะตามมา
จ. แสดงให้ประจักษ์ถึงความน่าเชื่อถือของผู้
พูด

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบ
คำถาม

ข้อ 16 – 17

“ฟ้าสีครามงามเพราะใครระบายสี
ผืนทึบมีใครระบายฝัน
หญ้าสีทองมีใครระบายบรรณ
ใช้พู่กันใช้สีของทีใด
ธรรมชาติวาดฟ้าวาดป่าเขา
มนุษย์เรามีอำนาจจะวาดใหม่
มีแต่แรงแห่งรักพิทักษ์ไว้
พลิกโลกให้กลับฟื้นคืนชีวิต”

16. ผู้แต่งคำประพันธ์นี้มีจุดประสงค์อย่างไร

- ก. ให้แง่คิดว่าธรรมชาติอาจฟื้นฟูได้
- ข. แสดงพลังอันยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ
- ค. ปลุกจิตสำนึกให้อนุรักษ์ธรรมชาติ
- ง. ชี้ให้เห็นว่ามนุษย์เป็นผู้ทำลายธรรมชาติ
- จ. ชี้ให้เห็นถึงโทษของการทำลายธรรมชาติ

17. คำว่า “พิทักษ์” มีความหมายว่าอย่างไร

- ก. ต่อสู้
- ข. คงอยู่
- ค. รักษา
- ง. ช่วยเหลือ
- จ. คุ่มครอง

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 18 – 20

“ที่จริงแล้วอาทิตย์อยากมีเพื่อนไว้เดินคุย
แก้เหงาสักคนหนึ่ง เขาเคยเฝ่ฝืนว่าจะมี
รถจักรยานสักคัน แต่เขาก็เตือนตนเองเสมอ
ว่าอย่าหลงใหลฟุ้งเฟ้อ เพราะเขาเป็นแค่
เพียงเด็กจน ๆ อาศัยป่าอยู่ แม้ป่าจะรักใคร่
เอ็นดูเขาสักปานใดก็ตาม”

18. จากข้อความนี้อาทิตย์เป็นเด็กที่มีลักษณะ
นิสัยอย่างไร

- ก. ฟุ้งเฟ้อ
- ข. เจียมตัว
- ค. เห็นแก่ตัว
- ง. เพ้อฝัน
- จ. สงบเสถียร

19. เพราะเหตุใดอาทิตย์จึงอยากมีเพื่อนคุย

- ก. เพราะ เขารู้สึกเหงา
- ข. เพราะ เขาเป็นคนช่างพูด
- ค. เพราะ ไม่มีใครอยู่บ้านวันนี้
- ง. เพราะ เขามีความทุกข์ที่อยากระบาย
- จ. เพราะ ขณะนี้เขาต้องอยู่เพียงคนเดียว

20. คำว่า “ฟุ้งเฟ้อ” มีความหมายว่าอย่างไร

- ก. มัธยัสถ์
- ข. ประหยัด
- ค. ใจกว้าง
- ง. สิ้นเปลือง
- จ. สุรุ่ยสุร่าย

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 21 – 22

“ขอถวายพระพร อาตมาภาพและเหล่าพุทธ
สาวกประพฤติเป็นปกติ เพราะอาตมาภาพ
และพระสงฆ์ พุทธสาวกมีชีวิตเนื่องด้วยผู้อื่น
จึงต้องทำเช่นนี้”

21. ผู้กล่าวข้อความนี้อยู่ในฐานะใด

- ก. กษัตริย์
- ข. อุปัชฌาย์
- ค. สามัญชน
- ง. บรรพชิต
- จ. เสนาอำมาตย์

22. คำว่า “เนื่องด้วยผู้อื่น” หมายความว่า
อย่างไร

- ก. ติดต่อกับผู้อื่น
- ข. ผูกพันกับผู้อื่น
- ค. มีชีวิตเพื่อผู้อื่น
- ง. อาศัยอยู่กับผู้อื่น
- จ. เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 23 – 26

“เมื่อเดือนกรกฎาคม ข้าพเจ้าได้ไปทัศนajari ที่จังหวัดพิษณุโลกโดยทางรถไฟ พอลงจากรถข้าพเจ้ารู้สึกอึ้งอึ้งใจที่ได้เห็นผู้คน ดาษเดินไปทั่วบริเวณสถานี ต่อจากนั้น ข้าพเจ้าก็ได้ไปที่วัดพระศรีมหาธาตุ ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรชินราช พระพุทธรูปองค์นี้มีฝีมือประติษฐวิจิตรพิสดารมาก หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์เปล่งรัศมีเรือง รอบ ๆ องค์พระดาษดาไปด้วยเครื่องสักการบูชา บริเวณโบสถ์สะอาดสะอ้าน ปราศจากเศษวัสดุ สิ่งสกปรกใด ๆ มีผู้คนไปนมัสการพระพุทธรชินราชเพื่อสวัสดิมงคลมากมาย”

23. ผู้เขียนเดินทางไปจังหวัดพิษณุโลกในฤดูใด

- ก. ฤดูฝน ข. ฤดูร้อน
- ค. ฤดูแล้ง ง. ฤดูหนาว
- จ. ฤดูใบไม้ผลิ

24. คำว่า “มงคล” มีความหมายว่าอย่างไร

- ก. สิ่งที่จะทำให้ร่ำรวย
- ข. สิ่งที่น่าประโยชน์มาให้
- ค. สิ่งที่ทำนำไปสู่ความสำเร็จ
- ง. สิ่งต่างๆ ที่เราอยากได้อะไรก็มี
- จ. สิ่งที่จะนำความสุขความเจริญมาให้

25. คำว่า “ไปทัศนajari” มีความหมายว่าอย่างไร

- ก. ไปเที่ยว ข. ไปทำงาน
- ค. ไปเยี่ยมญาติ ง. ไปพักผ่อน
- จ. ไปศึกษาภูมิประเทศ

26. พระพุทธรชินราชประดิษฐานอยู่ที่วัดอะไร

- ก. วัดมหาธาตุ
- ข. วัดพระศรี
- ค. วัดพระศรีมหาธาตุ
- ง. วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ
- จ. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 27 – 29

“ความอดทนเป็นสิ่งที่ขมขื่น แต่ผลของมันหวานชื่นเสมอ”

27. ข้อความนี้เป็นข้อความประเภทใด

- ก. คำคม ข. สุภาษิต
- ค. คำสอน ง. คำเตือน
- จ. คำกล่าว

28. ข้อความนี้สอดคล้องกับคำพังเพยใดมากที่สุด

- ก. อดเปรี้ยวไว้กินหวาน
- ข. น้ำขุ่นไว้ใน น้ำใสไว้นอก
- ค. พบไม้งามเมื่อยามหวานบั้น
- ง. รู้หลบเป็นปีก รู้หลีกเป็นหาง
- จ. น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย

29. “จากไปใจอาวรณ์ ขออวยพรให้โชคดี”

ข้อความนี้เขียนขึ้นเพื่อแสดงถึงอะไร

- ก. ความอาลัยในการจากไป
- ข. ความจริงใจที่มีให้ผู้จากไป
- ค. ความสูญเสียบุคคลที่ตนรัก
- ง. ความรักระหว่างสามี-ภรรยา
- จ. ความหวังดีต่อบุคคลที่จากไป

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 30 – 32

“แม่เขาถูกยิงตายและเขาถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิต คดีสะเทือนใจเช่นนี้เกิดกับลูกถึงที่ถูกพรากจากอกแม่ ที่นำมาเลี้ยงอย่างผิดธรรมชาติและตายในไม่ช้า โศกนาฏกรรมซ้ำซ้อนนี้ จะไม่เกิดอีกหากคุณไม่ซื้อสัตว์ป่ามาเลี้ยงในบ้าน”

30. ผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อชีวิตสัตว์ป่า

- ก. สงสาร ข. เสียใจ
- ค. สลดใจ ง. เห็นใจ
- จ. เข้าใจ

31. ถ้ายังปล่อยให้เกิด “โศกนาฏกรรมซ้ำซ้อน” ขึ้นต่อไป จะส่งผลอย่างไร

- ก. สัตว์ป่าจะหายาก
- ข. สัตว์ป่าจะสูญพันธุ์
- ค. สัตว์ป่าจะตายหมด
- ง. สัตว์ป่าจะย้ายถิ่นไปหมด
- จ. สัตว์ป่าจะกลายเป็นสัตว์ที่เลี้ยงอยู่ตามบ้าน

32. คำว่า “โศกนาฏกรรมซ้ำซ้อน” หมายถึงการกระทำใด

- ก. พรากลูกจากแม่
- ข. เอาลูกสัตว์ไปกักขัง
- ค. เอาแม่สัตว์ไปกักขัง
- ง. ฆ่าแม่เพื่อเอาลูกมาเลี้ยง
- จ. ฆ่าแม่แล้วปล่อยให้ลูกอยู่ตามยถากรรม

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 33

“ผมไม่เห็นด้วยเลย กับการออกกฎหมายปิดร้านเกมหลังสี่ทุ่ม มันน่าจะมีมาตรการอื่นที่จะแก้ปัญหาการเล่นเกมของเด็กในวัยเรียนแบบนี้คนที่เลิกงานหลังสี่ทุ่มอยากเล่นเกมก็ไม่ได้เล่นสิ”

33. ผู้เขียนน่าจะเป็นคนในวัยใด

- ก. วัยเด็ก ข. วัยแก่
- ค. วัยเรียน ง. วัยทำงาน
- จ. วัยรุ่น

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 34 – 35

“โธ่ หลงเชื่อมาตั้งนานเรียนฟรี 12 ปี มีแต่ น้ำลาย

แต่ไร้เงิน”

34. ผู้กล่าวข้อความนี้มีความรู้สึกอย่างไร

- ก. โกรธ ข. เกลียด
- ค. เสียใจ ง. ผิดหวัง
- จ. น้อยใจ

35. คำว่า “มีแต่น้ำลาย” หมายความว่าอย่างไร

- ก. พุดมาก ข. พุดเอาแต่ได้
- ค. พุดไม่น่าฟัง ง. พุดไม่น่าเชื่อถือ
- จ. พุดแล้วมีน้ำลายกระเด็นออกมา

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 36 - 37

“กว่ารอยยิ้มอย่างวันนี้จะมีได้
เราร้องไห้ ร้องไห้มาหลายหน
กว่าเลือดเราจะเข้มอย่างเต็มคน
เราอ่อนแอจนจนเหลือทนนัก”

36. คำประพันธ์นี้กล่าวถึงเรื่องใด

- ก. รอยยิ้ม ข. ความอดทน
- ค. การร้องไห้ ง. ความพ่ายแพ้
- จ. ความอ่อนแอ

37. จากเนื้อเรื่องของคำประพันธ์ ทำไมจึงร้องไห้

- ก. เพราะอ่อนแอ ข. เพราะลำบาก
- ค. เพราะถูกบังคับ ง. เพราะเลือดไหล
- จ. เพราะรอยยิ้ม

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 38

“มีข่าวว่าประเทศไทยติดอันดับของโลกเรื่อง
ความสกปรก ฉันได้ยินแล้วใจหาย แต่คง
เป็นอย่างเขาว่า เพราะ เวลาที่ฉันไปโรงเรียน
ยังเห็นเศษกระดาษ ขยะมูลฝอยเต็มถนน
หนทางไปหมด เราควรจะมาร่วมมือกันเสีย
ที

38. ผู้เขียนข้อความนี้ต้องการชี้ให้เห็นในเรื่องใด

- ก. การทิ้งขยะของคนไทย
- ข. ประเทศไทยมีถังขยะน้อย
- ค. คนไทยทิ้งขยะไม่เลือกที่
- ง. คนไทยทิ้งขยะกันมากขึ้น
- จ. คนไทยไม่ร่วมมือกันกำจัดขยะ

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ข้อ 39 – 40

“ทีมเยาวชนไทยสร้างความประทับใจให้แก่
แฟนฟุตบอลที่แห่กันไปเอาใจช่วยอย่างมิด
ฟ้ามัวดิน ด้วยการเอาชนะทีมญี่ปุ่น
“ตัวเก็ง” ได้อย่างยอดเยี่ยม”

39. เราควรสรุปข้อความนี้ว่าอย่างไร

- ก. ทีมเยาวชนไทยเล่นเก่ง
- ข. ทีมเยาวชนญี่ปุ่นไม่เก่ง
- ค. คนไทยชอบดูฟุตบอลไทย
- ง. การแข่งขันระดับชาติดึงดูดคนไปดูมาก
- จ. การเชียร์มีส่วนทำให้ทีมเยาวชนไทยชนะ

40. ผู้เขียนใช้กลวิธีเขียนแบบใด เพื่อจูงใจผู้อ่าน

- ก. เรา้ใจ ข. ให้คติ
- ค. อ้างอิง ง. สั่งสอน
- จ. เปรียบเทียบ

**แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีคำถามทั้งหมด 30 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก คือ ก ข ค ง และ จ ให้เวลาทำ 30 นาที
2. ให้นักเรียนพิจารณาตัวเลือกที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง ข้อ (0)

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง	จ
0	X				

3. ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดเส้นทับตัวเลือกที่ไม่ต้องการแล้วกากบาทลงในข้อที่ต้องการจะเปลี่ยน ดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง	จ
0	≠	X			

4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใดๆ ในแบบทดสอบ
5. หลังจากทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว นำแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบส่งคืนกรรมการคุมสอบ
6. หากมีข้อสงสัยให้ยกมือถามกรรมการคุมสอบ

11. นก, ไก่, เหยี่ยว
 ก. ประเภท ข. อาหาร
 ค. ที่อยู่อาศัย ง. การดำเนินชีวิต
 จ. ลักษณะนิสัย
12. ขนแกะ, ขนหมู, ขนวัว
 ก. มุม ข. ชนิด
 ค. ลักษณะ ง. สีเหลือง
 จ. การใช้งาน
13. กำไล, แหวน, วงกลม
 ก. ขนาด ข. เส้นโค้ง
 ค. เป็นวง ง. อุปกรณ์ที่ทำ
 จ. ความสวยงาม
14. ไฟฟ้า, ตะเกียง, เทียน
 ก. เชื้อเพลิง ข. การผลิต
 ค. แสงสว่าง ง. ความร้อน
 จ. ความปลอดภัย
15. ดอกมะลิ, ดอกโมก, ดอกพุด
 ก. สี ข. กลิ่น
 ค. ลักษณะต้น ง. สัญลักษณ์
 จ. จำนวนกลีบ
16. ส้มเขียวหวาน, มะนาว, ลำไย
 ก. สี ข. รส
 ค. กลิ่น ง. รูปทรง
 จ. ขนาด
17. น้ำปลา, เกลือ, กะปิ
 ก. สี ข. กลิ่น
 ค. การผลิต ง. ความเค็ม
 จ. บรรจุภัณฑ์
18. โกรธ, เกลียด, ชอบ
 ก. อาการ ข. สีหน้า
 ค. ท่าทาง ง. ความรู้สึก
 จ. การแสดงออก
19. ตะเกียบ, เขียง, ไม้จิ้มฟัน
 ก. วัสดุที่ทำ ข. ประโยชน์
 ค. ลักษณะนาม ง.อันตราย
 จ. การใช้งาน
20. ผัด, ทอด, เจียว
 ก. กลิ่น ข. วิธีทำ
 ค. อาหาร ง. ใช้น้ำมัน
 จ. เครื่องปรุง
21. พักทอง, มะละกอ, แตงกวา
 ก. ประเภท ข. รสชาติ
 ค. จำนวนเมล็ด ง. ลักษณะต้น
 จ. ลักษณะใบ
22. กระถิน, มะขาม, หางนกยูง
 ก. อายุ ข. ประเภท
 ค. ลักษณะใบ ง. ลักษณะดอก
 จ. ลักษณะต้น
23. แมว, หมู, ลิง
 ก. อาหาร ข. ที่อยู่อาศัย
 ค. การดำรงชีวิต ง. เลี้ยงลูกด้วยนม
 จ. โครงสร้างทางร่างกาย
24. ตะกร้า, ตะกร้อ, เข่ง
 ก. ราคา ข. ขนาด
 ค. รูปทรง ง. ความจุ
 จ. การใช้งาน
25. ไทยรัฐ, เดลินิวส์, บ้านเมือง
 ก. ความรู้ ข. ข่าวสาร
 ค. การเมือง ง. สื่อมวลชน
 จ. หนังสือพิมพ์
26. ทองหยิบ, ทองหยอด, ทองม้วน
 ก. สี ข. อาหาร
 ค. น้ำตาล ง. วิธีทำ
 จ. ของหวาน

27. ปลา, งู, ไส้เดือน

- ก. สัตว์น้ำ ข. สัตว์บก
ค. ที่อยู่อาศัย ง. การเคลื่อนไหว
จ. การขยายพันธุ์

28. กระเป๋า, ย่อม, เป้

- ก. ขนาด ข. การผลิต
ค. คุณภาพ ง. ประโยชน์
จ. วัสดุที่ทำ

29. สุริยา, รวี, ทินกร

- ก. ดาว ข. ผีเสื้อ
ค. พระจันทร์ ง. พระอาทิตย์

จ. พระมหากษัตริย์

30. สงขลา, ปัตตานี, ชุมพร

- ก. ภาคใต้ ข. ภาคเหนือ
ค. ภาคอีสาน ง. ภาคตะวันออก
จ. ภาคตะวันตก

แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจำนวน 30 ข้อ แต่ละข้อเป็นสถานการณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
2. วิธีตอบแบบสอบถาม ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดทำทุกข้อ

หลักเกณฑ์ในการเลือกตอบ

ทุกครั้ง	หมายถึง	การปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นประจำ
บ่อยครั้ง	หมายถึง	การปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว
บางครั้ง	หมายถึง	การปฏิบัติที่นานๆ จะเกิดขึ้นสักครั้งหนึ่ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง	การปฏิบัตินั้นไม่เคยเกิดขึ้นเลย

3. แบบสอบถามนี้ ไม่จำกัดเวลาในการทำและไม่มีความหมายว่าสิ่งที่นักเรียนตอบผิดหรือถูกแต่อย่างใด ดังนั้นจึงขอให้นักเรียนตอบตามความรู้สึกและความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับประกันว่า ผลการตอบของนักเรียนไม่ส่งผลกระทบใดๆ ต่อนักเรียนหรือโรงเรียนโดยเด็ดขาด

แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการอ่าน

ข้อ	ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ผู้ปกครองมักจะแนะนำให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ.....				
2	ผู้ปกครองมักจะถามและแสดงความสนใจในสิ่งที่นักเรียนเล่าจากการอ่าน.....				
3	ผู้ปกครองพานักเรียนไปซื้อหนังสือบ่อยๆ				
4	เวลาไปเที่ยวหรือไปธุระถ้าเจอร้านหนังสือผู้ปกครองนักเรียนจะพาแวะเข้าไปดู.....				
5	ผู้ปกครองนักเรียนสามารถอธิบายสิ่งที่นักเรียนสงสัยจากการอ่านได้.....				
6	โรงเรียนของนักเรียนมีกิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด.....				
7	โรงเรียนของนักเรียนมีกิจกรรมประกวดยอดนักอ่าน.....				

ข้อ	ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย เลย
8	โรงเรียนของนักเรียนมีกิจกรรมประกวดบันทึก การอ่าน.....				
9	ห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนมีกิจกรรมแนะนำ หนังสือใหม่.....				
10	ห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนมีกิจกรรมแข่งขัน การใช้พจนานุกรม.....				
11	ห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนมีการประเมินการ ใช้ห้องสมุด.....				
12	โรงเรียนของนักเรียนมีการประชาสัมพันธ์ชักจูง ให้นักเรียนอ่านหนังสือ.....				
13	ในห้องเรียนของนักเรียนมีมุมหนังสือไว้ให้ นักเรียนอ่านหนังสือ.....				
14	ห้องสมุดโรงเรียนมีกิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด.....				
15	ห้องสมุดมีการจัดหมวดหมู่หนังสือให้น่าอ่านและ หาอ่านง่าย.....				
16	ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือใหม่ๆ มาแนะนำ.....				
17	ครูผู้สอนมักให้นักเรียนอ่านหนังสือเป็นการบ้าน.				
18	ครูผู้สอนให้นักเรียนอ่านหนังสือให้ฟัง.....				
19	ครูผู้สอนมีรางวัลให้กับนักเรียนที่ขยันอ่าน หนังสือ.....				
20	ครูผู้สอนแนะนำให้นักเรียนอ่านหนังสือเวลาว่าง..				
21	ครูผู้สอนหาหนังสือใหม่ๆ มาให้นักเรียนอ่าน.....				
22	เพื่อนชอบชวนนักเรียนไปอ่านหนังสือใน ห้องสมุด.....				
23	เพื่อนมีหนังสือใหม่ๆ มาแบ่งนักเรียนอ่าน.....				
24	เพื่อนแนะนำให้นักเรียนอ่านหนังสือ.....				
25	เพื่อนชวนนักเรียนเก็บเงินซื้อหนังสือใหม่ๆ มา อ่าน.....				
26	เพื่อนชวนนักเรียนอ่านหนังสือในวันหยุด.....				
27	เพื่อนมักจะเล่าเรื่องต่างๆ ที่ได้อ่านให้นักเรียน ฟัง.....				

ข้อ	ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
28	เพื่อนมักจะหาหนังสือเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจมาให้นักเรียนอ่าน.....				
29	เพื่อนมักจะอ่านหนังสือให้นักเรียนฟังในเวลาว่างเสมอๆ.....				
30	เพื่อนมักจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียนจากสิ่งที่ได้อ่าน.....				

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีจำนวน 40 ข้อ แต่ละข้อจะเป็นสถานการณ์เกี่ยวกับความเชื่อในการอ่านและการประเมินผลเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน

2. ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดทำทุกข้อ

3. แบบสอบถามนี้ ไม่จำกัดเวลาในการทำและไม่มีความหมายว่าสิ่งที่นักเรียนตอบผิดหรือถูกแต่อย่างใด ดังนั้นจึงขอให้นักเรียนตอบตามความรู้สึกและความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับประกันว่าผลการตอบของนักเรียนไม่ส่งผลกระทบใดๆ ต่อนักเรียนหรือโรงเรียนโดยเด็ดขาด

(1) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจสิ่งที่ครูสอน (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(2) การเข้าใจสิ่งที่ครูสอนจากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(3) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าสอบผ่าน (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(4) การสอบผ่านการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(5) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าประสบผลสำเร็จในการเรียน (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(6) การประสบผลสำเร็จในการเรียนจากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(7) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าแก้ปัญหาสิ่งต่าง ๆ ได้ (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(8) การแก้ปัญหาสิ่งต่าง ๆ ได้การอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(9) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ได้ (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(10) การตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ได้จากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(11) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจอะไรง่ายขึ้น (b_i)

จริง								ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(12) การเข้าใจอะไรง่ายขึ้นจากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(13) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้พ่อแม่ของข้าพเจ้าสบายใจ (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(14) ความสบายใจของพ่อแม่จากการอ่านของข้าพเจ้าสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(15) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้พ่อแม่ของข้าพเจ้าพอใจ (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(16) ความพอใจของพ่อแม่จากการอ่านของข้าพเจ้าสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(17) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าสอบเรียนต่อได้ (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(18) การสอบเรียนต่อได้จากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(19) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าเอาตัวรอดจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(20) การเอาตัวรอดจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(21) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าเกิดความมั่นใจในตัวเอง (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(22) การเกิดความมั่นใจในตัวเองจากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(23) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้ามีสมาธิ (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(24) การมีสมาธิจากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(25) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าเกิดจินตนาการ (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(26) การเกิดจินตนาการจากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(27) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้ามีอนาคตที่ดี (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(28) การมีอนาคตที่ดีจากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(29) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้ารู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(30) การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์จากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(31) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(32) ประโยชน์ที่ได้จากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(33) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าเป็นคนมีเหตุผล (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(34) การมีเหตุผลจากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(35) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าเป็นคนช่างสังเกต (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(36) การเป็นคนช่างสังเกต จากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(37) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าเข้าสังคมได้ดี (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(38) การเข้าสังคมได้ดีจากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(39) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการอ่านทำให้ข้าพเจ้าจับใจความสำคัญได้ดี (b_i)

จริง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

(40) การจับใจความสำคัญได้ดีจากการอ่านสำหรับข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ (e_i)

จำเป็น	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่จำเป็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อเป็นสถานการณ์เกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน
2. วิธีตอบแบบสอบถาม ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดทำทุกข้อ
3. แบบสอบถามนี้ ไม่จำกัดเวลาในการทำและไม่มีความหมายว่าสิ่งที่นักเรียนตอบผิดหรือถูกแต่อย่างใด ดังนั้นจึงขอให้นักเรียนตอบตามความรู้สึกและความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับประกันว่า ผลการตอบของนักเรียนไม่ส่งผลกระทบใดๆ ต่อนักเรียนหรือโรงเรียนโดยเด็ดขาด

ข้อ	ข้อความ	เป็นจริงมากที่สุด	เป็นจริงมาก	เป็นจริงปานกลาง	เป็นจริงน้อย	เป็นจริงน้อยที่สุด
1	เวลาสงสัยหรืออยากรู้อะไรฉันก็จะค้นหาคำตอบด้วยการอ่าน.....					
2	ฉันจะดูแลหนังสือทุกเล่มเป็นอย่างดี.....					
3	เวลาเครียดหรือมีเรื่องทุกข์ใจถ้าได้อ่านหนังสือแล้วก็จะทำให้ฉันรู้สึกสบายใจขึ้น.....					
4	ถ้าวันไหนไม่ได้อ่านหนังสือฉันจะรู้สึกเหมือนกับว่าชีวิตขาดอะไรไปซักอย่าง.....					
5	เมื่อเห็นหนังสือแล้วฉันจะรู้สึกอยากอ่าน.....					
6	ฉันชอบสะสมหนังสือ.....					
7	ถ้ามีเวลาว่างเมื่อใดฉันจะอ่านหนังสือทันที...					
8	ฉันชอบหาหนังสือใหม่ๆ มาอ่านเสมอๆ.....					
9	ฉันชอบเข้าไปในร้านหนังสือเพื่อหาหนังสือใหม่ๆ มาอ่าน.....					
10	เวลารู้สึกเบื่อๆ ไม่มีอะไรทำฉันจะชอบอ่านหนังสือ.....					
11	การพักผ่อนที่ดีที่สุดของฉันคือการอ่านหนังสือ.....					
12	ในวันหยุดฉันมักจะอ่านหนังสือมากกว่าไปเที่ยว.....					

ข้อ	ข้อความ	เป็นจริง มากที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง ปานกลาง	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด
13	ฉันอ่านหนังสือได้ทั้งวันโดยไม่รู้สึกเบื่อ หน่ายแต่กลับรู้สึกสนุก.....					
14	เวลาที่ต้องรออะไรฉันมักจะอ่านหนังสือไป ด้วย.....					
15	ฉันชอบอ่านหนังสือต่าง ๆ ก่อนเรียน.....					
16	มีหนังสืออ่านเล่มเดียวก็ทำให้ฉันหายเหงา ได้.....					
17	ฉันชอบจดจำเรื่องต่างๆที่อ่านมาแล้วให้ เพื่อนฟัง.....					
18	หนังสือคือเพื่อนที่ดีที่สุดของฉัน.....					
19	ฉันชอบเขียนบันทึกการอ่านเพื่อเตือน ความจำ.....					
20	ฉันชอบเก็บค่าข้าวกับค่าขนมที่พ่อ – แม่ให้ ไว้ซื้อหนังสือ.....					

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

อาจารย์ ดร. สุวพร เข้มแข็ง	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ขวลิต รวยอาจิน	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นางสาววันทนา สนสายัณห์	ศึกษานิเทศก์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
นางศุภจิรา นาคโต	ศึกษานิเทศก์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

นางสาวนิตา การุญ

วันเดือนปีเกิด

12 กรกฎาคม 2517

สถานที่เกิด

อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

137 บ้านพักครู วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี

ถนนอำเภอ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง

จังหวัดอุดรธานี 41000

ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน

ครู คศ.1

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี

ถนนอำเภอ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง

จังหวัดอุดรธานี 41000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2530

มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนดงมะไฟวิทยา

พ.ศ. 2533

มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล

พ.ศ. 2540

ค.บ. วิชาเอกภาษาไทย จากสถาบันราชภัฏสกลนคร

พ.ศ. 2551

กศ.ม. สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ